

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณี
เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๒

**FACTORS EFFECTING THE INCREASING NUMBER OF WOMEN
PRISONERS : A CASE STUDY OF NAKHON SRI THAMMARAT
CENTRAL PRISON**

PACHARAPOL SEANGJAMNONG

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2552 (2009)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลาง
นครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา : พัทธพล แสงจำนงค์
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

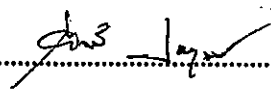
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผศ. ดร. เดชชาติ ตริทรัพย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผศ. ดร.จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร. ส่องศรี ชมภูวงศ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Factors Effecting The Increasing Number of women prisoners
: A Case Study of Nakhon Si Thammarat Central Prison

Student's Name : Pacharapol Seangjamnong

Department : Government

Advisor : Asst. Prof. Dr. Detchat Treesap

Co-Advisor : Asst. Prof. Dr. Chumrurn Chuchoysuwan

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

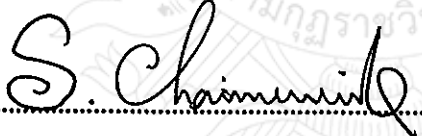

.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn) Dean of Graduate School

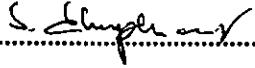
Thematic Committee.

.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn) Chairman

.....
(Asst. Prof. Dr. Detchat Treesap) Advisor

.....
(Asst. Prof. Dr. Chumrurn Chuchoysuwan) Co-Advisor

.....
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik) Member

.....
(Dr. Songsri Chomphuwong) Member

หัวข้อสารนิพนธ์	: ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา	: พัทธพล แสงจำนงค์
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ศรีทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ
ปีการศึกษา	: 2552

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช 2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ต้องขังสตรี 125 คน เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าไคแอสควร์

ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราชโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจากปัจจัยด้านด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ด้านสภาพครอบครัวและด้านร่างกายและจิตใจ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าคดีที่ต้องโทษมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษและรายได้ก่อนต้องโทษไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีพบว่า ผู้ต้องขังมีปัญหาเรื่องครอบครัวไม่สมบูรณ์ มีการทะเลาะเบาะแว้ง ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูบุตร จึงควรส่งเสริมให้ครอบครัวทำหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนและให้ความอบอุ่น รัฐบาลควรแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และให้การศึกษาแก่ประชาชน

Thematic Title : **Factors Effecting The Increasing Number of Women Prisoners :
A Case Study of Nakhon Sri Thammarat Central Prison**

Student's Name : **Pacharapol Seangjamnong**

Department : **Government**

Advisor : **Asst. Prof. Dr. Detchat Treesap**

Co-Advisor : **Asst. Prof. Dr. Chumrurn Chuchoysuwan**

Academic Year : **B.E. 2552 (2009)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were : 1) to study the factors effecting the increasing number of women prisoners 2) to study the relation between personal factor in terms of age, martial status, a number of children, occupation and in come be fore and after to be prisoners, and crime cases with the factors effecting the increasing number of women prisoners ; 3) to collect suggestions and problems and the ways to revise the ways to revise the wrong doing of the women prisoners in Nakhon Sri-Thammarat Central Prison. A sampling group in the research was 125 women prisoners. The instrument used in the study was a questionare and data analysis by the use of computer program. Statistics to analyze data was as follows : percentage means, standard deviation and chi – square.

The result of the study were found as follows :

The factors effecting the increasing number of women prisoners as a whole were moderate. Based on age, martial status, a number of children, occupation and in come be fore and after to be prisoners, and crime cases While considering in the particular aspect found that the women prisoners had wrong doing from the factors of social, economic, environmental, marital status and physical and mental respectively. The results of relation between personal factor in terms of age, martial status, a number of children, occupation and in come be fore and after to be prisoners were not relate, but crime cases was relate with the factors effecting the increasing number of women prisoners at statistical significance 0.05.

The suggestion on the problems and the way to revise wrong doing of the women prisoners found that the women prisoners had family problem, quarrel, and childcare

responsibility. Thus the family should give them advice and warmth. The government should solve the economic problem and give education to the people.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตากรุณาช่วยเหลือและแนะนำจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณ แด่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี ที่ได้กรุณาเปิดหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน มีพระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์ เป็นประธาน ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก รศ. สมเกียรติ ต้นสกุล และ ผศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ และ ผศ. ดร.จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตลอดถึงเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่อำนวยความสะดวกช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานต่าง ๆ ที่สำเร็จเสร็จสิ้นไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณนายเสริมเกียรติ กิระดิพันธ์ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช นายพิทยา จินารัตน์ หัวหน้าฝ่ายควบคุมกลางเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราชและ ผศ.ดร. โอภาส อ่อนทองกลาง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือชี้แนะ เป็นกำลังใจให้ซึ่งกันและกัน และผู้ที่ให้การช่วยเหลือและให้กำลังใจแต่มิได้กล่าวนามในที่นี้ ได้ทั้งหมดจึงขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ที่ลืมเสียมิได้ก็คือ ขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมาในการศึกษาระดับปริญญาโท ศาสนศาสตรมหาบัณฑิตในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเกียรติและกตัญญู กตเวทิตาบูชาแด่สิ่งที่ผู้วิจัยยึดมั่นและศรัทธา คุณบิดามารดา และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน

พีชรพล แสงจำนงค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีทางสังคมเกี่ยวกับการกระทำผิดของสตรี	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรี	24
2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการกระทำผิดของสตรี	30
2.4 สาเหตุของปัญหาสังคมกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม	45
2.5 แนวทางแก้ไขปัญหาสังคมตามทฤษฎีของพุทธศาสนา	59
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายและการลงโทษผู้ต้องขังกระทำผิดระเบียบวินัย	65
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70
2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	76

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	77
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	77
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	78
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	78
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	79
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	81
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	85
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	87
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด	89
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดวิเคราะห์เป็นรายด้านและรายข้อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	93
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการกระทำผิด	117
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิด	123
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	125
5.1 สรุปผลการวิจัย	126
5.2 อภิปรายผล	128
5.3 ข้อเสนอแนะ	134
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	134
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	135
บรรณานุกรม	135

ภาคผนวก	139
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	140
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย	145
ภาคผนวก ค ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ดำเนินการวิจัย	147
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม และค่า IOC	151
ประวัติผู้วิจัย	159

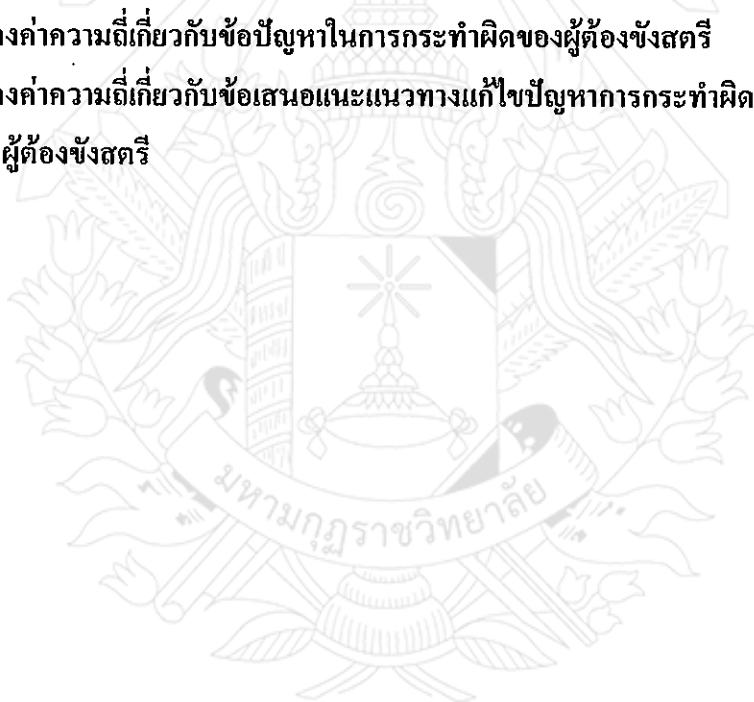
สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	ข้อมูลจำนวนผู้ต้องขังเด็ดขาด แยกตามลักษณะความผิด	69
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	87
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส	87
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนบุตร	87
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	88
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้	88
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคติที่ต้องโทษ	88
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด	89
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ	90
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและ สิ่งแวดล้อม	91
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว	92
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดโดยรวมจำแนกตามอายุ	93
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตาม อายุ	94
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและ สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ	95
ตารางที่ 4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านครอบครัวจำแนกตามอายุ	96

ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามสถานภาพสมรส	97
ตารางที่ 4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตาม สถานภาพสมรส	98
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและ สิ่งแวดล้อมจำแนกตามสถานภาพสมรส	99
ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัวจำแนกตาม สถานภาพสมรส	100
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามจำนวนบุตร	101
ตารางที่ 4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตาม จำนวนบุตร	102
ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและ สิ่งแวดล้อมจำแนกตามจำนวนบุตร	103
ตารางที่ 4.22	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัวจำแนกตาม จำนวนบุตร	104
ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ	105
ตารางที่ 4.24	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตาม อาชีพก่อนต้องโทษ	106

ตารางที่ 4.35	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามอายุกับการกระทำผิด	117
ตารางที่ 4.36	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามสถานภาพสมรสกับการกระทำผิด	117
ตารางที่ 4.37	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามจำนวนบุตรกับการกระทำผิด	119
ตารางที่ 4.38	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษกับการกระทำผิด	120
ตารางที่ 4.39	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษกับการกระทำผิด	121
ตารางที่ 4.40	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามคดีที่ต้องโทษกับการกระทำผิด	122
ตารางที่ 4.41	แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับข้อปัญหาในการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรี	123
ตารางที่ 4.42	แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการกระทำผิด ของผู้ต้องขังสตรี	124

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 2.1 แสดงทฤษฎีของ Reckless	14
แผนภูมิที่ 2.2 Mannheim กับเกิดการเกิดอาชญากรรม	16
แผนภูมิที่ 2.3 แสดงความสำคัญการตอบสนอง	43
แผนภูมิที่ 2.4 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	76

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง จากสังคมเกษตร มาเป็นสังคมอุตสาหกรรม และโลกไร้พรมแดน มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมายในสังคม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงค่านิยมต่าง ๆ เกี่ยวกับสตรี ซึ่งในอดีตได้มีการยกย่องให้เป็นเสมือนช้างเท้าหลัง คือมีหน้าที่รับผิดชอบบ้านเรือน อาหารการกิน ยังมีหน้าที่อบรม กิริยา มารยาทให้กับบุตรธิดา แต่จากสภาพค่านิยมของสังคมเปลี่ยนแปลงไป สตรีได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ได้รับเสรีภาพเท่าเทียมกับผู้ชาย เช่นการออกไปหาความรู้นอกบ้าน และมีโอกาสในการเลือกประกอบอาชีพตามสาขาที่ใฝ่ฝันได้ตามความชอบหรือถนัด นอกจากนั้นสตรียังได้เข้าร่วมชมรมสมาคม หรือออกสังคมมากขึ้น ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ และร่วมชุมนุมสโมสกร เกือบทุกวงการ นอกจากนี้สตรียังมีสิทธิในการคบหา เพื่อนต่างเพศ มีสิทธิเสรีภาพในการเลือกคู่ครอง จึงทำให้สถานภาพของสตรีในสังคมไทย มีการเปลี่ยนแปลงไป

อาชญากรรม เป็นปัญหาของสังคมที่ทวีความรุนแรง ขึ้นพร้อมกับความเจริญเติบโตของสังคม ความก้าวหน้าของสังคม ความเจริญของวัตถุ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ไม่ได้ช่วยให้จิตใจของมนุษย์พัฒนาขึ้น แต่ในทางกลับกัน มนุษย์เราทุกวันนี้ กลับมีศีลธรรม และจริยธรรมที่เสื่อมถอยลง รูปแบบและวิธีการประกอบอาชญากรรม สลับซับซ้อน และรุนแรง ประกอบกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ที่ประเทศกำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลให้สถาบันต่างๆ ในสังคม ขาดความเข้มแข็ง ทำหน้าที่ได้ไม่สมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งผลักดันให้อัตราการก่ออาชญากรรมมีสูงขึ้น ประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อน อยู่กันอย่างหวาดผวา ไม่มีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน

ในปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ จำนวน 143 แห่ง มีผู้ต้องขังทั้งหมด จำนวน 165,043 คน¹ จากการเพิ่มขึ้นของอาชญากร ส่งผลให้ เรือนจำและทัณฑสถานต้องประสบกับปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ แม้กรมราชทัณฑ์จะนำมาตรการด้านทัณฑปฏิบัติมาใช้

¹ สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์, การเสริมสร้างประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านทัณฑปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์, 2549), หน้า 8.

กว้างขวาง เพื่อลดความแออัดภายในเรือนจำ เช่นการพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษจำคุก ตลอดถึงการสนับสนุนให้มีการนำพระราถฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษมาใช้ แต่จำนวนผู้ต้องขังก็ไม่มีแนวโน้มว่าจะลดลง ภารกิจหลักด้านการควบคุม โดยเฉพาะการควบคุมผู้ต้องขังอย่างมืออาชีพ อาจจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ตามนโยบายที่กำหนดไว้ สาเหตุสำคัญคือการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำ การรักษาวินัยในเรือนจำเป็นสิ่งจำเป็น ปัญหาหลักของงานควบคุม คือ งานควบคุมมักจะมีปัญหา การไม่สามารถควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัยของเรือนจำ

การควบคุมให้ผู้ต้องขังอยู่ในระเบียบวินัย จะต้องมีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติ และข้อห้ามไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นเรื่องที่เรือนจำจะต้องให้ความสำคัญในลำดับต้น เพราะผู้ต้องขังที่มีจำนวนมากและมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ผู้ต้องขังเหล่านี้มีลักษณะภูมิหลังที่แตกต่างกัน มาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน ซึ่งล้วนแต่มีปัญหาเฉพาะตัว ไม่เหมือนกัน เมื่อต้องมาคุมขังอยู่รวมกัน ในสถานที่อันจำกัด ผู้ต้องขังเพิ่มมากขึ้นปัญหาต่างๆจึงตามมา อีกหลายๆด้าน โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้

นอกจากสภาพภาพทางสังคมของสตรีเปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้เกิดปัญหาตามมาคือ สตรีมีการกระทำผิดในคดีอาญาเพิ่มมากขึ้น เช่น การลักทรัพย์ การชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และค้ายาเสพติด ซึ่งสถิติของผู้ต้องขังหญิง มีแนวโน้มสูงขึ้นเกือบกล่าวได้ว่า เรื่องอาชญากรรมและการกระทำผิด ไม่ใช่เป็นเรื่องเฉพาะผู้ชายอีกต่อไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของสภาพปัญหาดังกล่าว จึงได้ทำการวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช” เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงประยุกต์ใช้ในการแก้ไข ปัญหาของผู้ต้องขังสตรีต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

1.2.2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

- 1.3.1 อายุของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 1.3.2 สถานภาพสมรสของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 1.3.3 จำนวนบุตรของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 1.3.4 อาชีพก่อนต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 1.3.5 รายได้ก่อนต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 1.3.6 คดีต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ปังจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จำนวน 180 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ปังจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ดังนี้

- ด้านร่างกายและจิตใจ
- ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
- ด้านสภาพครอบครัว

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ สถานที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1.5.1 ทำให้ทราบปังจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช
- 1.5.2 ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปังจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษกับปังจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด
- 1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช
- 1.5.4 สามารถนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดหมายถึง องค์ประกอบหรือสาเหตุที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเกิดการกระทำความผิดก่อนได้รับโทษในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ได้แก่ปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจ ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านสภาพครอบครัวของผู้ต้องขังสตรี

ผู้ต้องขังสตรี หมายถึง ผู้ต้องขังเพศหญิงที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ตามหมายศาลและคำสั่งลงโทษของผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

ปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจ หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังหญิงกระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากสภาพร่างกายที่ผิดปกติ มีสภาพทางจิตผิดปกติ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม หมายถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังหญิงกระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากปัญหาความยากจน ดิถการพนัน อบายมุข คบเพื่อนไม่ดีและอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งอบายมุข

ปัจจัยด้านสภาพครอบครัว หมายถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังหญิงกระทำความผิดอันมีสาเหตุมาจากอาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ มีบุตรมาก ขาดการอบรมสั่งสอน มีเหตุทะเลาะวิวาทบ่อยครั้งและคนในครอบครัวเคยกระทำความผิด

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ช่วงอายุ 20 - 30 ปี 2) ช่วงอายุ 31 - 40 ปีและ 3) ช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป

สถานภาพการสมรส หมายถึง สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ต้องขังหญิงที่มีสถานภาพโสด 2) สมรส และ 3) หย่าหรือหม้าย

จำนวนบุตร หมายถึง จำนวนบุตรของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ต้องขังหญิงที่ไม่มีบุตร 2) มีบุตร 1 - 2 คน และ 3) มีบุตร 3 คนขึ้นไป

อาชีพก่อนต้องโทษ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ต้องขังหญิงที่ไม่มีงานทำ 2) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง และ 3) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

รายได้ก่อนต้องโทษ หมายถึง รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ต้องขังหญิงที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท 2) รายได้ 5,001 - 10,000 บาท และ 3) สูงกว่า 10,001 บาทขึ้นไป

คติที่ต้องโทษ หมายถึง คติของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) คติที่ผู้ต้องขังกระทำผิดและถูกคุมขังในคดียาเสพติด 2) คติอื่น ๆ ได้แก่ คติฆ่าคนตาย พยายามฆ่า ลักทรัพย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีทางสังคมเกี่ยวกับการกระทำผิดของสตรี
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรี
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการกระทำผิดของสตรี
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาสังคมกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
- 2.5 แนวทางแก้ไขปัญหาสังคมตามทฤษฎีของพุทธศาสนา
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายและการลงโทษผู้ต้องขังสตรีระเบียบวินัย
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีทางสังคมเกี่ยวกับการกระทำผิดของสตรี

การศึกษาถึงสาเหตุการกระทำผิดความผิดของมนุษย์ ที่มีปัจจัยมาจากสังคมสภาพแวดล้อม และสถาบันทางสังคม ซึ่งมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviance Behavior)

เสนอห์ เสถียรพงศ์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งมีการละเมิดบรรทัดฐานของสังคมทำให้ประพฤตินอกปฏิบัติในสิ่งที่สังคมไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมบุคคลได้ว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งเดิมนักสังคมวิทยามองว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviance Behavior) คือ การกระทำที่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับบรรทัดฐานและค่านิยมของสังคม เช่น อาชญากรรม โสเภณี การใช้ยาเสพติด เป็นต้น และทุกคนจะต้องปฏิบัติตามบรรทัดฐาน มิฉะนั้นจะต้องถูกลงโทษจากสังคม แนวทางในการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนดังกล่าว ได้แก่

1. ความเบี่ยงเบนในเชิงบรรทัดฐาน (Normative Definition) คือ การกระทำที่ผิดบรรทัดฐานทางสังคม จุดสนใจจึงอยู่ที่ผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่าเขามีภูมิหลังหรือสาเหตุอะไรที่ก่อพฤติกรรมเช่นนี้มากกว่าที่จะสนใจบรรทัดฐานที่บุคคลนั้นละเมิด

2. ความเบี่ยงเบนในเชิงสัมพัทธ์ (Relativistic Definition) หมายถึง การกระทำหรือบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าเบี่ยงเบน โดยคนอื่น ๆ การจะชี้ชัดว่าสิ่งใดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่มี

กฎเกณฑ์ที่ตายตัว แต่จะแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ หรือความหมายของคำว่า “เบี่ยงเบน” ในแต่ละสังคม (Social Judgment)¹

จากการศึกษาแนวคิดทางสังคมศาสตร์พอสรุปความหมายของ “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” ว่าเป็นการกระทำที่แตกต่าง ผ่าฝืน หรือขัดแย้งกับมาตรฐานที่สังคมยอมรับ และวัฒนธรรมในระบบกลุ่มสังคมนั้น และกล่าวได้ว่า การเบี่ยงเบน คือ การที่บุคคลนั้นมีลักษณะแตกต่าง หรือผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคม เช่น ทักษะคติ มาตรฐานเชิงศีลธรรมที่สามารถมองเห็นได้

ในการกำหนดความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น ส่วนใหญ่มักจะอ้างอิงระเบียบและบรรทัดฐานของสังคมเป็นหลัก เช่น Parsons ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดระเบียบหรือบรรทัดฐานของสังคมที่ได้ตกลงร่วมกัน ซึ่งเป็นความหมายที่กว้าง Merton ได้ให้ความหมายที่แคบลงมาว่า หมายถึง เป็นพฤติกรรมที่ละเมิดระเบียบหรือบรรทัดฐานของสังคมที่กำหนดขึ้นสำหรับบุคคลในแต่ละสถานภาพที่แตกต่างกันนั้นคือการที่บุคคลสองคนแสดงพฤติกรรมในลักษณะเดียวกันก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลทั้งสองนั้นจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่เบี่ยงเบน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสถานภาพของบุคคลทั้งสองด้วย เช่น กรณีของเด็กเล็ก ๆ ที่ร้องไห้เพื่อให้พ่อแม่ซื้อลูกโป่ง พฤติกรรมดังกล่าวถือว่าเป็นเบี่ยงเบน แต่ถ้าเป็นผู้ใหญ่แสดงพฤติกรรมดังกล่าวถือว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน

Merton ได้กล่าวว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นเรื่องการกระทำที่ละเมิด หรือเกินเลยไปจากบรรทัดฐานที่คนส่วนใหญ่ปฏิบัติ เช่น การไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ การกระทำของบุคคลที่มีสภาพคล้ายเด็ก การกระทำที่มีลักษณะทำทาบ ไม่สนใจกระทำตามกฎหมายบางอย่าง”²

Cohen ได้เสนอว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นการละเมิดความหวังของสถาบันซึ่งเกิดจากการปฏิบัติจนเป็นบรรทัดฐานของสังคม ในทิศทางตรงกันข้ามความเบี่ยงเบนเป็นส่วนที่แตกต่างไปจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มที่กระทำตามแบบแผน ความนึกคิดในพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่ใช่เป็นเรื่องที่นักสังคมสงเคราะห์ปรุงแต่งขึ้น แต่เป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งของชีวิตทางสังคม โดยในสังคมบุคคลนั้นเป็นผู้วางขอบข่ายเอาเองว่าการกระทำใดบ้างที่จัดไว้ว่าเป็นการฝ่าฝืน

¹ เสน่ห์ เสถียรพงศ์, “การก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”, วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2540 , หน้า 16.

² Merton, R. K., *Social Theory and Social Structure*, (New York : Mcmillion Company, 1968), p. 135.

ข้อบังคับ และบุคคลใดบ้างที่เป็นผู้ทำลายกฎระเบียบกฎเกณฑ์ และได้เสนอแนะว่าการกล่าวแต่เพียงพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ยังไม่เป็นการเพียงพอ และการที่จะเข้าใจความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนให้แจ่มแจ้ง ควรจะได้พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมด้วยดังต่อไปนี้

1. ระบบสังคมที่บุคคลถือว่าตนเองเป็นสมาชิกอยู่
  2. กฎเกณฑ์ต่อระบบสังคมนั้น
  3. พฤติกรรมเบี่ยงเบน หมายถึง การกระทำที่ละเมิดกฎของสังคม เช่น เด็กและเยาวชนที่ทำผิดกฎและถูกลงโทษตามกฎเกณฑ์ของสังคมนั้นกำหนดไว้ ซึ่งพฤติกรรมนี้เกิดจากความบังเอิญหรือความประมาทอันแก้ไขได้ และพฤติกรรมที่เกิดจากนิสัยจิตใจที่สะสมมาด้วยเหตุใดก็ตามแม้จะถูกลงโทษแล้วก็ยังกระทำอีก
  4. การกระทำเบี่ยงเบนนั้น เป็นได้ทั้งการกระทำของบุคคลคนเดียวหรือของหมู่คณะ
- เสริน ปุณณะหิตานนท์ ได้สรุปสาระสำคัญไว้ว่าพฤติกรรมความเบี่ยงเบน หมายถึง ความประพฤติที่คนในกลุ่มหนึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าอันตราย น่าอับอายหรือไม่น่าดู ต้องจัดการเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ ความเบี่ยงเบนไม่ใช่คุณสมบัติที่ฝังติดอยู่กับความประพฤติประเภทใดโดยเฉพาะ แต่เป็นคุณสมบัติที่รู้โดยตรงหรือโดยอ้อม จึงเป็นทางเดียวเท่านั้นที่ผู้สังเกตการณ์ จะสามารถบอกได้ว่าพฤติกรรมแบบนั้นเป็นการเบี่ยงเบนหรือไม่³

สรุปได้ว่า ในการพิจารณาพฤติกรรมเบี่ยงเบนควรพิจารณาจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ พฤติกรรมนั้นสอดคล้องกับระเบียบและบรรทัดฐานของสังคมหรือไม่ โดยต้องพิจารณาทั้งในด้านของสังคมใหญ่และสังคมย่อย ถ้าไม่สอดคล้องก็จัดว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดการรับรู้และปฏิกิริยาของคนในสังคมในลักษณะเช่นใด ถ้าไม่ยอมรับหรือไม่พึงพอใจก็จัดได้ว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน

เมอร์ตัน และนิสเบท ได้กล่าวถึง โครงสร้างของสังคมบางอย่างก่อให้เกิดความกดดันและความขัดแย้งต่อบุคคลในกลุ่ม จนทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎของสังคมอันเป็นผลที่ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในสังคมโดยมีตัวแปรผัน (Variables) 2 ประการ คือ

1. จุดหมายปลายทางวัฒนธรรม (Cultural Goals) ที่สังคมในขณะนั้นยึดมั่นและนำไปปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันซึ่งจุดหมายปลายทางนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสังคมและ

³เสริน ปุณณะหิตานนท์, การกระทำผิดในสังคม : สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527), หน้า 163.

สภาพแวดล้อมและถ้าหากลักษณะของสังคมและสภาพของสังคมเปลี่ยนแปลงไป จุดหมายปลายทางวัฒนธรรมอาจเปลี่ยนได้เป็นค่านิยมของสังคมส่วนใหญ่ยึดถือปฏิบัติในขณะที่ใดขณะหนึ่งว่า เป็นสิ่งถูกต้องเช่น สมัยก่อนสังคมไทยถือว่าเกียรติสำคัญกว่าเงิน ความซื่อสัตย์มีค่าต่อการคบหาสมาคมคนจะได้ดีจะต้องเข้าวัดอยู่กับพระให้พระอบรม ฯลฯ แต่ในสังคมปัจจุบันเร้าเรื่องเงินเรื่องวัตถุมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ตลอดจนยืนยันว่าทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการหาความสำเร็จ ฉะนั้นบุคคลจึงพยายามดิ้นรนต่อสู้เพื่อเสริมสร้างฐานะของตนให้มั่นคงโดยอาศัยวัตถุเป็นเครื่องวัดเช่น ใครมีเงินมากกว่า บ้านใหญ่กว่า แหวนเพชรใครเม็ดใหญ่กว่า ใครสามารถส่งลูกไปเรียนเมืองนอกมากกว่า ฯลฯ บุคคลจึงถูกบีบให้พยายามไขว่คว้าในสิ่งที่ตนมุ่งหวังเพื่อเลื่อนฐานะ หรือเพื่อการยอมรับของสังคม บางคนทำดีไม่ได้ก็จะทำชั่ว เพราะเงินจะทำให้ได้มาซึ่งอำนาจและตำแหน่ง ค่านิยมแบบนี้แพร่หลายในสังคมที่เป็นประชาธิปไตย เช่น ไทย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น เป็นต้น

2. วิธีการต่าง ๆ ที่สังคมได้กำหนดไว้ให้บุคคลปฏิบัติตาม (Institutionalized) เป็นการจำกัดเสรีภาพให้อยู่ในขอบเขต หรือห้ามการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการปฏิบัติคุณธรรมต่าง ๆ ที่สังคมต้องการหรือยอมรับ เช่น มีระเบียบวินัย เคารพผู้อาวุโส ซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง อดทน อดกลั้น ฯลฯ เป็นการชี้แนวทางให้บุคคลปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ เพื่อให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบไม่ยุ่งเหยิงสับสน และถ้าใครปฏิบัติตามอุดมคตินี้ ชีวิตก็จะประสบความสำเร็จและได้ในสิ่งที่คาดหวังไว้ เช่น ขยันเรียนสูง ๆ ก็จะได้งานตำแหน่งดีมีเกียรติ หรือขยันทำงานอย่างสม่ำเสมอด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จะได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง หรือทำดีสังคมยกย่องสรรเสริญ มีทรัพย์สินเงินทอง ซึ่งสังคมจะส่งเสริม โดยการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในชีวิตด้วยการศึกษาและการทำงานซึ่งในสังคมปัจจุบัน มีปัญหา เรื่องจุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายกับวิธีการที่สังคมกำหนดเพราะทั้งสองอย่างเป็นเรื่องที่มีมนุษย์กำหนดขึ้นมา เช่น ถ้าตั้งเป้าหมายไว้ว่า จะชนะเลิศการแข่งขันฟุตบอลให้ได้ (มิใช่เป็นการชนะตามเกมกีฬา) วิธีการอาจจะเป็นไปโดยมิชอบ เช่น กระแทกคู่แข่ง ชก ใช้ศอก เข่า ฯลฯ หรือถ้าเป็นมวยปล้ำก็ใช้วิธีสกปรกให้คู่แข่งหมดแรงจากสภาพดังกล่าว ความดิ้นรนเกิดจากความต้องการจะชนะให้ได้ ทั้ง ๆ ที่ผู้เล่นรู้ว่ามิมีเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติ แต่ไม่ทำเพราะอยากที่จะชนะ(ตามเป้าหมายที่วางไว้) การตั้งเป้าหมายเพื่อความสำเร็จในทางที่ไม่ถูกต้อง อาจจะทำให้เกิดการเสื่อมเสียทางศีลธรรม เหมือนอย่างสังคมอเมริกันปัจจุบันที่เน้นเป้าหมาย (Cultural Goals) ความสำเร็จในรูปของเงิน โดยไม่เน้นวิธีการที่สังคมกำหนด (Institutionalized Means) ซึ่งเงินนี้นอกจากจะใช้ซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค

และยังเป็นเครื่องส่งเสริมอำนาจด้วย เงินถูกเปลี่ยนรูปให้เป็นสัญลักษณ์ของเกียรติภูมิและบารมี และชั้นสังคมที่สูงขึ้น เป็นต้น⁴

จากความสัมพันธ์ของตัวแปรที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ช่วยให้เราเข้าใจการปรับตัวของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภท ซึ่งจะแสดงให้เห็นในภาพต่อไปนี้ เป็นการแสดงว่าเมื่อใดบุคคลจะยอมรับหรือไม่ยอมรับจุดหมายปลายทางที่สังคมกำหนด (Cultural Goals) และเมื่อใดที่บุคคลยอมรับปฏิบัติตามหรือไม่ยอมรับปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมกำหนด (Institutionalized Means)

+ = ยอมรับ

- = ไม่ยอมรับ

≠ = ไม่ยอมรับสิ่งที่มีอยู่และใช้สิ่งใหม่แทน

แบบแผนการปรับตัว	จุดหมายปลายทาง	วิธีการ
1. ปฏิบัติตาม (Conformity)	+	+
2. แหวกแนว (Innovation)	+	-
3. เจ้าระเบียบพิธี (Ritualism)	-	+
4. หินี้โลก (Retreatism)	-	-
5. ทำทาย (Rebellion)	≠	≠

1. ปฏิบัติตาม (Conformity) เป็นกลุ่มคนที่ยอมรับ และยึดถือเป้าหมายและวิธีการที่สังคมเห็นว่าดีงาม เหมาะสม เป็นกลุ่มคนที่มีค่านิยมและการปฏิบัติอยู่ในกรอบของกฎหมายและศีลธรรมประเพณี เช่น อยากมีบ้านก็พยายามทำงานเก็บเงินทองจนพอที่จะซื้อหรือปลูกบ้านได้ กลุ่มพวกนี้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม แต่ทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบ

2. พวกแหวกแนว (Innovation) เป็นพวกที่ค่านิยมหรือเป้าหมายในชีวิตแบบเดียวกับพวกแรก แต่ไม่ยอมรับและไม่ทำตามวิธีการที่สังคมกำหนด แต่หันไปหาวิธีการใหม่มาใช้ เป็นพวกเบี่ยงเบนที่คิดกฎหมายและศีลธรรมต่าง ๆ เช่น พวกที่อยากร่ำรวยแต่ไม่ทำงานที่สุจริต กลับใช้วิธีปล้น จี๋ คอรัปชั่น หรือค้ายาเสพติด เป็นต้น นิสิตนักศึกษาบางคนก็อยากสอบได้แต่ไม่

⁴สุพัตรา สุภาพ, สังคมวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ 23, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2546), หน้า 133.

ขอมควหนังสือใช้วิธีลอกเพื่อน หรือแอบเอาตำราเข้าไปลอกในห้องสอบก็จัดว่าเป็นพวกแหวกแนวเช่นกัน

3. พวกเจ้าระเบียบพิธี (Ritualism) เป็นบุคคลที่ปฏิบัติไปตามวิธีการที่สังคมกำหนดไม่ยอมทำอะไรที่ฝ่าฝืนไปจากระเบียบแบบแผนกฎเกณฑ์ที่วางไว้ โดยอาจจะเป็นคนที่มีมีความทะเยอทะยานหรือกลัวจนไม่กล้าจะทำอะไร หรือไม่ก็เป็นคนดีที่ไม่อยากจะทำพร้อยหรือมีความผิด เป็นบุคคลที่คล้าย ๆ กับพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ประชญาของบุคคลพวกนี้มักจะออกมาในคำพูดที่ว่า “ไม่อยากจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ” หรือ “ขอปลอดภัยไว้ก่อนดีกว่า” หรือ “อย่าตั้งความหวังไว้สูงจะได้ไม่ผิดหวัง” ความคิดแบบนี้ทำให้มีความเชื่อมั่นว่า ความทะเยอทะยานมีแต่ความทุกข์ และในขณะที่มีความคิดว่าการไม่หวังอะไรจะเป็นสุขและปลอดภัย ปรัชญาการเช่นนี้มีเสมอในสังคมซึ่งอาจจะเห็นได้ว่าบุคคลนั้นต้องการความมั่นคงในตำแหน่ง กลัวว่าถ้าทำอะไรผิดจะถูกไล่ออกหรือถูกสอบสวนลงโทษ หรือไม่ก็เป็นบุคคลที่ไม่มีพรรคไม่มีพวก ไม่มีความคิดริเริ่มชราภาพ ฯลฯ เป็นการเอาตัวรอดด้วยวิธีทำตามกฎหรือระหัดความดี ซึ่งจะพบเห็นมากในชนชั้นต่ำที่กำลังเปลี่ยนเป็นชนชั้นกลาง (Low Middle Class) โดยชนชั้นนี้จะสอนเด็กให้ยึดมั่นในระเบียบกฎเกณฑ์หรือกระทำในสิ่งที่ถูกที่ควร เพื่อจะได้มีโอกาสเลื่อนชั้นขึ้นไปไม่ตกต่ำไปกว่าเดิม ซึ่งการ อบรมอย่างจริงจังเกินไปอาจจะทำให้เกิดความตึงเครียดทางด้านจิตใจได้ หรือบ่งเกิดความกลัวตลอดเวลาจนกลายเป็นคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอะไร หรือคิดแต่ระเบียบมากไปจนไม่กล้าทำอะไรนอกเหนือจากที่ถูกสั่งให้ทำได้

4. หนีโลก (Retreats) เป็นพวกที่ไม่ยอมรับจุดหมายปลายทาง และวิธีการที่สังคมกำหนดเป็นการปรับตัวที่ผิดไปจากค่านิยมทั่วไป และมีบางคนปรับตัวในทางที่ผิดธรรมดาไม่ได้ เป็นไปตามบรรทัดฐานที่กำหนด เช่น พวกที่สังคมรังเกียจ บุคคลอันธพาล ขอทาน ดิคาเสพติด พิษสุราเรื้อรัง การปรับตัวแบบนี้ จะปรากฏเสมอในพวกที่มีความหวังสูงหรือต้องการประสบผลสำเร็จในชีวิตแต่วิธีการที่สังคมกำหนดเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จดังกล่าว หรืออาจจะเป็นผู้ที่พยายามทำดีแต่ไม่ได้ดีเช่นอยากมีการศึกษาแต่โอกาสไม่ให้ อยากมีความสุขในชีวิตแต่ครอบครัวแตกแยก อยากร่ำรวยแต่ฐานะต่ำต้อย ฯลฯ จึงทำให้ผิดหวัง เบื่อโลก เบื่อความหลอกลวง เบื่อสังคมที่มีแต่การเห็นแก่ตัว ชิงดีชิงเด่นกัน หรือเห็นแก่พวกพ้อง ฯลฯ ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งในด้านจิตใจ 2 ประการ คือ ความรู้สึกในด้านศีลธรรม อยากปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมกำหนดแต่กระทำไปในทางที่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ และมาถึงจุด ๆ หนึ่งที่ตัดตัวเองออกไปจากสังคม ไม่สนใจใยดีในชีวิต ขอมแพ้ (Defeatism) หนีต่ออุปสรรคของชีวิต หนีจากสังคม ซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบในใจหมกมุ่นจนผิดปกติธรรมดาเช่น สะสมสะสมปีถือโชคกลาง เชื่อถือโหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ ผีसाง เทวดา สะสมพระเครื่อง ฯลฯ บางคนอาจจะ

แก้ปัญหาด้วยการตีขมวดของมีนเมา เสพเฮโรอีน กินยาระงับประสาท หรือกระตุ้นประสาทจนเกินขนาดเป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือบางคนก็ตั้งใจฆ่าตัวตายด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อหนีโลกที่เขาเห็นว่าให้ความสุขความหวังแก่เขาไม่ได้

5. ทำหาย (Rebellion) เป็นพวกที่ชอบการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่ ต้องการปรับปรุงโครงสร้างทางสังคมเสียใหม่ เพราะไม่พอใจในโครงสร้างเดิมที่เขาเห็นว่าไม่ดีพอไม่มีความเท่าเทียมกัน จึงพยายามจะหาวิธีการหรืออุดมการณ์ใหม่ เช่น ลัทธิเสรีประชาธิปไตยกับคอมมิวนิสต์ ซึ่งผู้ยึดมั่นในลัทธิดังกล่าวจะกระทำในรูปแบบระเบียบ ถ้าลัทธิที่เขายึดมั่นไม่มีใช้ในสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่เขาก็จะพยายามให้ทุกคนกระทำตามสิ่งที่เขาเห็นว่าดี เช่น คอมมิวนิสต์พยายามล้มล้างนายทุน ผู้ก่อการร้ายพยายามทำลายความเชื่อ และศรัทธาของประชาชนต่อรัฐบาลด้วยการแทรกซึมบ่อนทำลายสงครามนอกแบบ สงครามกองโจร ปฏิวัติก่อการจลาจล เป็นต้น การทำหายบางอย่างก็เป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมดั้งเดิม เช่น พวกฮิปปี้ที่ชอบแต่งกายสกปรกรุ่งรัง มีเสรีภาพในเรื่องเพศ ชีวิตไม่มีระเบียบแบบแผน ชอบสูบบุหรี่ เสพยาเสพติด ฯลฯ เป็นการสร้างวัฒนธรรมรอง (Subculture) ในกลุ่มคนซึ่งวัฒนธรรมรองของพวกนี้ขัดกับวัฒนธรรมใหญ่ในหลายเรื่อง⁵

เมอร์ตัน (Merton) ได้กล่าวไว้ว่าการทำหายบางอย่างก็เป็นการไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคม เช่น พวกปัญญาชนหรือในพวกนักเขียนที่ละเว้นไม่สนใจบางอย่างไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคม เช่น พวกปัญญาชนหรือในพวกนักเขียนที่ละเว้นไม่สนใจบางอย่างและให้ความเห็นบางอย่าง เช่น ไม่ใส่ใจความยิ่งใหญ่ของคนบางคน ไม่สนใจจะเอาอกเอาใจเจ้านาย ไม่สนใจจะทำตามระเบียบกฎเกณฑ์บางอย่างที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง และไม่จำเป็นต้องกระทำตามหรือพยายามละเว้นโดยใช้วิธีการนุ่มนวล เช่น นิสิตนักศึกษาชายไว้ผมยาว เป็นการท้าทายว่าสังคมมีระเบียบวินัยมากเกินไป เขาจะทำตามที่เขาพอใจเลยปล่อยผมให้ยาวตามความพอใจของเขา หรือพวกศิลปิน เช่น นักเขียนภาพสมัยใหม่ที่ระยะแรก ๆ ถูกวิพากษ์วิจารณ์มากกว่าเป็นการแหวกแนวเกินไปไม่รู้เรื่อง แต่ต่อมาก็นจึงยอมรับเพราะอะไรใหม่หรือแหวกแนวไปกว่าเดิม ๆ ในระยะแรกอาจจะได้รับการต่อต้านเพราะมนุษย์มักจะเคยชินกับสิ่งที่ตนคุ้นเคย จึงยากที่จะให้ยอมรับในทันทีทันใดได้

สรุปได้ว่า จากแนวคิดของเมอร์ตัน ซึ่งให้เห็นถึงโครงสร้างของสังคมบางอย่างก่อให้เกิดความกดดันและความขัดแย้งต่อบุคคลในกลุ่ม จนทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ประพฤติ

⁵ สมคิด รัตน์พันธุ์, หลักสังคมวิทยา, (สุราษฎร์ธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2551), หน้า 162 – 165.

ปฏิบัติตนตามกฎของสังคม อันเป็นผลที่ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในสังคม ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกรอบในการศึกษาปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กนักเรียนในครั้งนี้⁶

2.1.2 ทฤษฎีกลไกการควบคุม (Containment Theory)

Walter C. Reckless ได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีกลไกการควบคุมว่าการกระทำผิดจะมีกลไก ในการควบคุม อยู่ 2 ระบบ⁷ คือ

- ระบบการควบคุมภายใน (Inner Control)
- ระบบการควบคุมภายนอก (Outer Control)

ทฤษฎีนี้ไม่ได้กล่าวถึงแรงผลักดันจากภายในของแต่ละบุคคล ที่มาจากแรงบีบ บังคับ แรงกดดัน ความวิตกกังวล และบุคลิกภาพที่บกพร่องอันมาจากจิตใจ และความบกพร่องไม่สมบูรณ์ทางสมอง เช่น ภาวะจิตใจมีอาการประสาทหลอนสมองมีปัญหา การเป็นลมบ้าหมู ความคิดความเข้าใจชนิดหลงผิด อันมีสาเหตุจากระบบการถูกคุกคามตามทฤษฎีนี้

ระบบการควบคุมภายในจะเป็นกลไกที่มาจากองค์ประกอบของความเป็นตัวเอง (Self Components) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตัวเองได้ ความอดกลั้น ความคิดที่ใฝ่ดีจิตใจสงบพอจะมองข้ามสิ่งเร้า หรือความชั่วร้ายความเข้มแข็ง ของจิตสำนึก ความมีสติสัมปชัญญะ ความอดทนสูง ความรับผิดชอบ และความอดทนได้ต่อสิ่งชั่วทั้งหลาย ความคิดมุ่งหวังที่มีจุดหมายปลายทาง ความสามารถที่จะมีสิ่งมาแทน ทำให้เกิดความพอใจได้โดยไม่มี ความดิ่งเครียดทางจิต และอารมณ์ เช่น กรณีที่ข้าราชการที่มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการกองคลัง เก็บรักษาดูแลเงินเป็นจำนวนมาก บางครั้งคิดอยากได้เงิน ที่เป็นของทางราชการมาเป็น ของตัวเองแต่มีสติความรู้สึกว่าไม่ใช่เงินของตัวเอง ความที่มีจิตใจเข้มแข็งอดทนหักห้ามจิตใจไม่ให้เงินนั้นไป อีกตัวอย่างการที่ชายเห็นผู้หญิง แต่งตัว โป้ ทำให้มีความรู้สึกทางเพศทำให้อยากเข้าไปข่มขืน แต่มีสตินึกถึงผลเสียที่ตามมา จึงหาสิ่งทดแทนเพื่อให้เกิดความพอใจ ด้วยการกลับไปหาภรรยาของตน

ระบบการควบคุมภายนอก หมายถึง กฎเกณฑ์ ระเบียบ จารีตประเพณี ศีลธรรม การมีเป้าหมาย และความมุ่งหวังแห่งชีวิต สภาพสังคมที่มีความหวัง และมีเหตุผล คำแนะนำที่มีวินัยที่มีประสิทธิภาพ โอกาสที่จะได้มีการยอมรับนับถือ

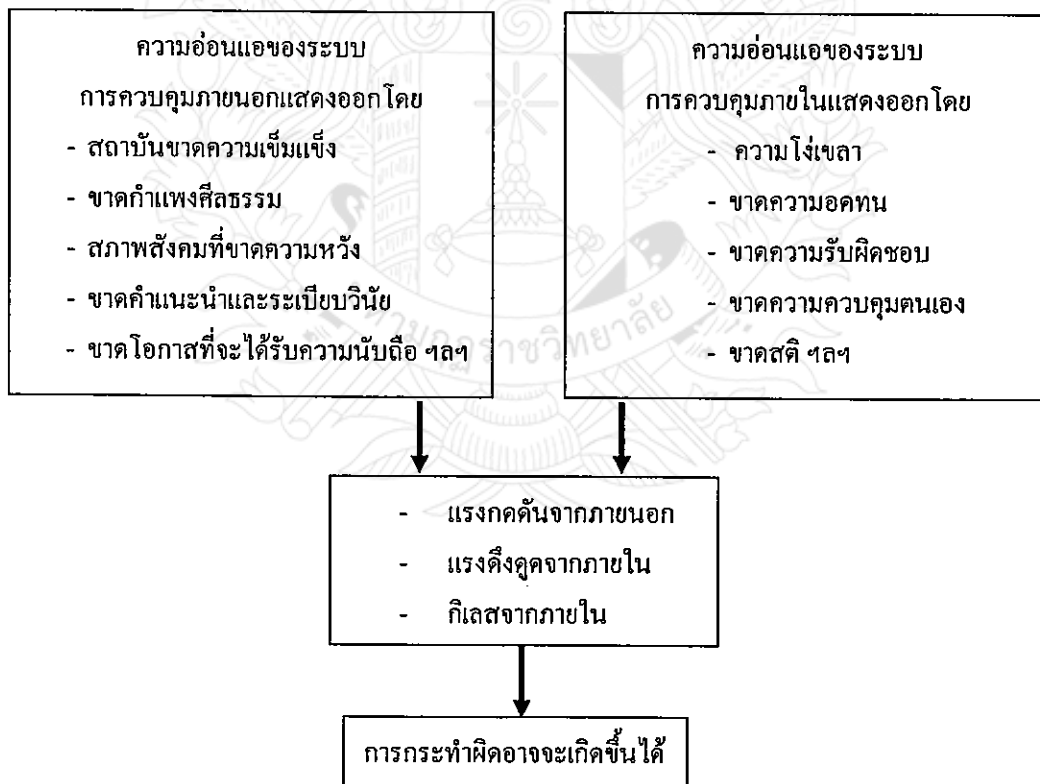
⁶ สุพัตรา สุภาพ, สังคมวิทยา, อ่างแล้ว, หน้า 133.

⁷ นวลจันทร์ ทักษชัญกุล, อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม), (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ม.ป.พ.), หน้า 131-135.

สาระสำคัญของทฤษฎีนี้อยู่ที่ว่า การควบคุมภายในในระบบการควบคุมภายนอกสิ่งทีผลักดันให้เกิดอาชญากรรมได้แก่ แรงดึงดูดจากภายนอกและกิเลสจากภายใน ถ้าระบบควบคุมทั้งภายในและภายนอก เข้มแข็งดีพอเพียงระบบเดียว คนๆ นั้น จะไม่ประกอบอาชญากรรมใครก็ตาม ถ้าจิตใจอ่อนและไม่อดทน หนักแน่น ก็จะทำผิดได้ง่าย

ทฤษฎีกลไกในการควบคุมชี้ให้เห็นถึงข้อกำหนดถึงพฤติกรรมที่อยู่ในระเบียบ แบบแผน ที่จะต่อต้านการเบี่ยงเบน และปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อความเป็นอยู่ที่มีความหวังในสังคม อาจกล่าวได้ว่า ระบบการควบคุมภายใน และภายนอกเป็นแกนสำคัญที่จะป้องกันแรงกดดันและแรงดึงดูดจากสภาพแวดล้อมภายนอก และป้องกันกิเลสในจิตใจ แรงกดดันจากภายนอก เช่น ความยากจน ความเสียเปรียบ การขัดแย้ง และการทะเลาะกัน ข้อห้ามต่างๆ แรงดึงดูดจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่นความสวยงาม ความมีเสน่ห์ ความขี้ขลาด พฤติกรรมเบี่ยงเบน ชนิดต่างๆ การโฆษณาสินค้า การโฆษณาชวนเชื่อ สิ่งชักนำให้เกิดการกระทำความผิด ส่วนกิเลสภายใน เช่น ความต้องการ ความวิตกกังวล ความวุ่นวายใจ ความผิดหวัง ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ ความมั่งร่ำรวย ความรู้สึกต่ำต้อย เป็นต้น

คนที่ประกอบอาชญากรรมก็เพราะการควบคุมภายใน และระบบการควบคุมภายนอกอ่อนแอ

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงทฤษฎีของ Reckless

สรุปได้ว่าทฤษฎีของ Reckless ให้ความสำคัญทั้งปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะปัจจัยทางสังคม และ ปัจจัยภายใน คือ สภาพของจิตใจเป็นแนวทางสังคม ในการแก้ปัญหาความเบี่ยงเบนในสังคม โดยเฉพาะต้องปรับปรุงสถาบันทางสังคมต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว ให้เข้มแข็งพร้อมๆ กับการฝึกฝนระเบียบวินัย หรือความมีสติสัมปชัญญะ ให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในตัวบุคคล จึงนับเป็นสิ่งที่น่าจะทำให้ความสนใจอยู่น้อยและทฤษฎีนี้กล่าวถึง ทั้งเรื่องกระบวนการทางสังคม โครงสร้างทางสังคมพร้อมๆ กันไป อธิบายได้ว่าเรื่องกระบวนการทางสังคมก็คือ สิ่งที่ทำให้คนเรียนรู้แล้วหลงผิด ส่วนเรื่องโครงสร้างทางสังคม ได้แก่ สถาบันต่างๆ ในสังคมซึ่งไม่อาจควบคุมพฤติกรรมของคนไว้ได้ดีพอ เนื่องจากสถาบันเหล่านี้ ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเชื่อมโยงของแนวความคิด ตามทฤษฎีกลไกในการควบคุมของ Reckless

2.1.3 ทฤษฎีการคบหาสมาคม

Sutherland Edwin H. ได้กล่าวทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน⁸ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมการกระทำผิดเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ มิใช่มีมาแต่กำเนิด หรือการสืบทอดทางสายเลือดกรรมพันธุ์ (Heredity)
2. พฤติกรรมการกระทำผิด เรียนรู้จากการปะทะสังสรรค์ กับคนอื่น (Interaction) ในกระบวนการติดต่อสื่อสาร ทั้งคำพูด และกิริยา
3. การเรียนรู้พฤติกรรมการกระทำผิดเกิดขึ้นในกลุ่มที่มีความใกล้ชิดกันเป็นกาส่วนตัว (Personal Contact) มากกว่า การได้เป็นอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น จากการวิดีโอ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์ ที่จะผลต่อการกระทำผิด
4. การเรียนรู้การกระทำผิด ผู้ที่เรียนรู้มีความพอใจที่จะละเมิดกฎหมายมากกว่า การปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น ถ้าอยู่ในวัยรุ่นก็จะพอใจ ที่จะละเมิดกฎ ข้อบังคับของโรงเรียน การหนีโรงเรียน การไว้ผมยาว ใส่กางเกงยาวเกินผิกระเปียบชุดนักเรียน เป็นต้น
5. การสมาคมที่แตกต่าง อาจแปรเปลี่ยนไปตามความถี่ช่วงเวลา ความรุนแรง หมายความว่า ผู้กระทำผิดมีความสัมพันธ์กับคนที่ทำผิด หรืออาชญากรรมมากเพียงใดบ่อยครั้งแค่ไหน และเวลาที่อยู่ด้วยกันยาวนานอย่างไร คน ๆ นั้นก็จะกระทำผิดมากเพียงนั้น ซึ่งเป็นความสัมพันธ์โดยตรง เป็นเหตุและผล ในด้านความเข้มข้นหมายถึง แหล่งที่เป็นแบบแผน ของการกระทำผิดที่ขย่งมากน้อยเพียงใด จากผู้กระทำผิด ถ้ามีมากโอกาสของผู้ นั้นก็จะยอมรับและปฏิบัติตามได้ง่าย

⁸Sutherland, E. and DR. Cressey, *Criminology*, 10th ed., (New York : Lippincott, 1987), p. 125.

6. พฤติกรรมหรือวิธีการกระทำความคิด เป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมโดยทั่วไป เนื่องจากพฤติกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา แต่ก็ไม่ใช่ว่า เมื่อทุกคนมีความต้องการเหมือนกัน จะต้องมีความประพฤติเหมือนกัน ยกตัวอย่างเช่น โจรต้องการเงินจึงขโมย กรรมกรที่ต้องการเงิน แต่ทำงานมากขึ้น เก็บออมมากขึ้น

สรุปได้ว่า ความต้องการอย่างเดียวกัน ไม่ใช่ว่า จะต้องกระทำอย่างเดียวกัน ผู้กระทำความคิดจำนวนมาก กระทำความคิดด้วยการเรียนรู้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในการพิจารณาพิพากษาลงโทษ ถ้าเป็นความผิดเล็กน้อย ศาลพิจารณาด้วยการรอกำหนดโทษ หรือรอกาลลงโทษ ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดเข้าไปมีโอกาสเรียนรู้การกระทำผิดจากผู้ต้องขังในเรือนจำ

ทฤษฎีของ Mannheim ได้กล่าวว่า ปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตใจจะก่อให้เกิดอาชญากรรมก็ต่อเมื่ออิทธิพลของจิตใจมีความต้องการก็จะกระทำผิด ปัจจัยทางสังคมได้แก่ ความยากจน การว่างงาน ภาวะเศรษฐกิจที่ไม่มีการกระจาย การบริการทางสังคมที่ไม่เพียงพอ การศึกษาที่ยังไม่พัฒนา การปกครองที่ถูกรอบงำ และความยุติธรรมในสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำมาก⁹

ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยด้านนี้เป็นปัจจัยที่เชื่อว่า การประกอบอาชญากรรมเป็นไปได้ง่าย การเห็นเสื้อผ้าสวยๆ เครื่องประดับที่โชว์ไว้ในห้างสรรพสินค้า ตู้โชว์ ซึ่งเปรียบเหมือนสิ่งเร้าล่อให้คนกระทำผิด เช่น คนที่ไม่เคยมีเสื้อผ้าสวยๆ เมื่อเห็นเสื้อผ้าสวยโชว์อยู่ในกระจกก็อยากได้ และพยายามอยากได้ พยายามหาทางเอาเสื้อผ้าสวยๆ นี้มาเป็นของตน ถ้าไม่มีก็จะขโมยเอามา วัตถุที่เป็นสิ่งล่อใจคนให้หลงใหลนี้ทำให้ คนมีความต้องการของสวย เหล่านี้นอกจากนั้น ปัจจัยทางกายภาพยัง หมายถึง บ้านที่เปิดประตูทิ้งไว้ ร้านขายของไม่มียามเฝ้า รถยนต์ที่ไม่มีกุญแจ อาวุธที่ไม่ได้มีการควบคุมการใช้ สิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุต่างๆ จะเป็นตัวเร้ากระตุ้นให้คนทำความผิดได้ง่ายมาก เพราะคนที่นิยมวัตถุ จะยิ่งเพิ่มความต้องการ เมื่อพบเห็นสิ่งล่อตาต่างๆ นี้

ปัจจัยทางจิตใจ ได้กล่าวมาแล้วปัจจัยทางจิตใจเป็นภาวะหรือสภาพที่มีปัญหา จิตใจ เช่น เป็นโรคจิต โรคประสาทหรือความผิดปกติทางบุคลิกภาพ ผู้ป่วยเหล่านี้ จะมีความรู้สึกรับผิดชอบน้อยมาก การกระทำผิดไปจึงขาดการควบคุม ยับยั้งขาดเหตุผล และความเป็นจริง

แผนภูมิที่ 2.2 Mannheim กับ การเกิดอาชญากรรม

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 116-117.

สรุปได้ว่า สาเหตุของการกระทำผิดมาจากปัจจัย 2 ประเภท คือ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางกายภาพ ผู้วิจัยเห็นว่า การเกิดการกระทำผิดมิได้มาจากปัจจัย อย่างใดอย่างหนึ่งเพียง อย่างเดียว ปัจจัยทั้ง 2 อย่าง จะควบคู่เกี่ยวโยงกันไปเสมอ

2.1.3 ทฤษฎีการเลือก (Choice Theory) ทฤษฎีการเลือกมองว่าการละเมิดกฎหมายของ คนเกิดจากเหตุผลส่วนตัวหลายเหตุผล รวมถึงความอยาก ความต้องการ ความโกรธ ความหึงหวง ความคับแค้น ความทิวี่ เป็นต้น และเมื่อเหตุผลส่วนตัวได้มีการชั่งน้ำหนัก ระหว่างการได้มาซึ่ง ผลประโยชน์ และผลที่ตามมาจากการประกอบอาชญากรรมแล้ว จึงจะเลือกกระทำสิ่งที่ต้องการ¹⁰

แนวความคิด ของ ซีซาร์ เบกกาเรีย (Cesare Beccaria) ให้นิยามของคนว่า เป็นผู้ที่ยึด หลักสิทธิผลประโยชน์ เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัว และมองตัวเองเป็นหลัก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้อง มีการ ลงโทษมาเป็นตัวสกัด ให้เกิดความกลัวต่อความผิดที่คิดจะทำ ในขณะที่ทฤษฎีการเลือกมองว่า คน จะละเมิดกฎหมาย เมื่อได้ตัดสินใจเสี่ยง เมื่อทบทวนแล้วทั้งด้านปัจจัยส่วนบุคคล (ความต้องการ เงิน แก่แก่้น ความตื่นเต้น และความสนุกสนาน) และปัจจัยด้านสถานการณ์ (เป้าหมายที่ต้องการ ได้รับการป้องกันเพียงพอหรือไม่) ดังนั้นก่อนที่จะเลือกทำผิด อาชญากรผู้ใช้เหตุผล (Reasoning criminal) ได้ประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดด้วยการพิจารณาไตร่ตรองแล้ว และคาดคะเนถึงโทษสถาน หนักที่จะได้รับ โดยใช้ค่านิยมของอาชญากรเรื่อง “กล้า ได้ กล้า เสีย” เมื่อได้ทบทวนด้วยเหตุผล ต่างๆแล้ว เขาจะตัดสินใจที่จะประกอบอาชญากรรมตามประเภทที่ต้องการ ในการชั่งน้ำหนักการ กระทำและผลที่จะเกิดขึ้นนั้น การชั่งน้ำหนักดังกล่าว อาชญากรอาจเลิกล้มที่จะคิดทำผิดก็ได้ ถ้าผล ที่ออกมาอาจจะถูกจับได้ และการลงโทษที่รุนแรง พิจารณาแล้ว ได้ไม่คุ้มเสียนั้นเอง เช่น อาชญากร อาจเลิกความคิดที่จะบุกเข้าไปโจรกรรมทรัพย์สินของคนในหมู่บ้าน เพราะไปสังเกตแล้วเห็นว่า มี รถสายตรวจของตำรวจ ตรวจตราอยู่ตลอดเวลา อาชญากรจึงย้ายที่ ไปก่ออาชญากรรมที่อื่นแทน (Crime Displacement)

การเรียนรู้ (Learning) และประสบการณ์ (Experience) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ของโครงสร้างทฤษฎีการเลือก อาชญากรอาชีพ (Career Criminal) รู้จักข้อจำกัดของตนเอง รู้ว่า เมื่อไรควรหยุด เมื่อไรควรเสี่ยง และอาชญากรที่มีประสบการณ์ อาจจะเลิกอาชีพอาชญากร เมื่อเขา เกิดความเชื่อว่า การเสี่ยงในการประกอบอาชญากรรม มีผลเสียมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ บุคลิกภาพ และวิถีชีวิต (Lifestyle) ของอาชญากร มีผลต่อการควบคุมตนเองอย่างยิ่ง เช่น อาชญากร

¹⁰บวรรัตน์ สุวรรณประเสริฐ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำ กลางบางขวาง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2547, หน้า 8.

เลือกจะประกอบอาชีพอาชญากรรม มากกว่าปฏิบัติตัวตามแนวทางของสังคม เพราะเป็นวิถีชีวิตของเขา โครงสร้างของอาชญากรรมตามแนวคิดทฤษฎีการเลือกในการตัดสินใจจะประกอบอาชญากรรมนั้น จะมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) จะประกอบอาชญากรรมที่ไหน การเลือกสถานที่ก่ออาชญากรรม อาชญากรจะเลือกสถานที่ เพราะเขาต้องรู้ว่าสถานที่นั้น เมื่อเขาประกอบอาชญากรรมแล้วเขาจะหนีพ้นการจับกุม

2) ลักษณะของเป้าหมายเป็นอย่างไร การเลือกเป้าหมาย(Choosing Targets) เลือกเป้าหมายเพราะอาชญากรต้องการทำงานของตัวเองให้สำเร็จ คือ การเลือกในสิ่งที่ต้องการนั่นเอง

3) หนทางที่จะทำให้การประกอบอาชญากรรมสำเร็จเป็นการเรียนรู้เทคนิควิธีของการเป็นอาชญากร (Learning Criminal Techniques) การเรียนรู้เทคนิคช่วยทำให้หลุดรอดจากการถูกจับ

2.1.4 ทฤษฎีการเรียนรู้(Social Learning Theory) เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทฤษฎีทางพฤติกรรม ทฤษฎีดังกล่าว Albert Bandura เชื่อว่าคนไม่ได้เกิดมารุนแรงแต่ได้เรียนรู้ที่จะก้าวร้าวจากประสบการณ์ชีวิต ประสบการณ์เหล่านี้รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมของคนอื่นที่แสดงออก ความก้าวร้าว เพื่อมุ่งหวังผลจากความก้าวร้าวนี้ นอกจากนี้ ยังได้ดูจากภาพยนตร์ หรือ โทรทัศน์ที่ชื่นชม คนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว และแสดงออกซึ่งความรุนแรง เมื่อเด็กมีการเรียนรู้จะเลียนแบบ (Modeling) ความรุนแรงจากผู้ใหญ่ เมื่อเติบโตขึ้นได้เห็นรูปแบบของความรุนแรง ซึ่งปฏิบัติต่อเนื่องในการมีความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น ลูกเห็นพ่อตบตีแม่ ขอมให้พ่อทำเช่นนี้ เมื่อโตขึ้นเด็กคนนี้จะกลายเป็นคนที่ชอบตบตีลูกและภรรยาของตน การเรียนรู้ ขบวนการเลียนแบบพฤติกรรม (Behavior Modeling)¹¹

สรุปได้ว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนของคนเรานั้นน่าจะเกิดจากการสังเกต และลอกเลียนแบบจากตัวแบบบนสภาพแวดล้อมที่เขาอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากตัวแบบที่กระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบนแล้วได้รับการเสริมแรง จะมีโอกาสได้รับการลอกเลียนแบบมากยิ่งขึ้น ตัวแบบตามแนวความคิดของแบบดูรานันท์ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ตัวแบบที่เป็นชีวิตจริง (Live Model) และตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) อันได้แก่ ตัวแบบในภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือหนังสือ เป็นต้น

¹¹Bandura, A., *Aggression : A social learning analysis*. Englewood Cliffs, (NJ : Prentice-Hall,1973), p. 173.

2.1.5 ทฤษฎีวิวัฒนาการ (Subculture Theory)

ทฤษฎีวิวัฒนาการมีรากฐานมาจากความคิดของเฟรเดอริก เอ็ม ทราสเซอร์ (Frederic M. Thrasher) ซึ่งได้พิจารณาว่า แก๊งค์วัยรุ่นเกิดขึ้นได้ก็เพราะความไม่มีระเบียบ¹² ในเขตติดต่อกับใจกลางเมืองชิคาโก แม้ว่าทราสเซอร์จะไม่ได้กล่าวถึงทฤษฎีวิวัฒนาการโดยตรงก็ตาม แต่ก็ต้องถือว่าเขาได้มีความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อนนักคิดในรุ่นหลัง ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมมีอยู่ด้วยกันหลายทฤษฎี จะนำมากล่าวในที่นี้ 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีการยึดค่านิยมของชนชั้นกลาง ทฤษฎีการแก้ตัวหรือทฤษฎีวิธีการเพื่อความเป็นกลาง ทฤษฎีโอกาสที่แตกต่างกัน และทฤษฎีวิวัฒนาการของชนชั้นต่ำ จะได้กล่าวถึงใจความสำคัญพอเป็นที่เข้าใจดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการยึดค่านิยมของชนชั้นกลาง (Theory of Middle Class Measuring)

อัลเบิร์ต เค. โคเฮน (Albert K. Cohen) ได้ให้ทัศนะไว้ว่าวัฒนธรรมรองเกิดจากผลของความขัดแย้งทางจิตใจกับความสามารถและโอกาส กล่าวคือ จิตใจมีความต้องการ (เพราะได้รับค่านิยมจากชนชั้นกลาง) แต่ขาดความสามารถที่จะทำให้ได้ตามความต้องการ รวมทั้งโอกาสก็ไม่อำนวย อาจกล่าวได้ว่า ค่านิยมของชนชั้นกลางได้เป็นหลักของกฎหมายด้วยชนชั้นกรรมกรมี อาจจะทำให้บรรดาเป้าหมายตามค่านิยมของชนชั้นกลางได้ ค่านิยมที่สำคัญ ๆ มีอาทิ ความสำเร็จ ความมีเหตุผล ความซื่อสัตย์ การวางแผนระยะยาวอย่างรอบคอบ การพักผ่อนความพอใจ ชนชั้นกรรมกรมีอาจจะทำได้เหมือนชนชั้นกลาง เพราะขาดความสามารถและขาดโอกาส ดังนั้น ชนชั้นกรรมกรจึงได้สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเอง เพื่อเป็นหลักในการยึดถือและจะได้มีฐานะทางสังคมเช่นเดียวกับชนชั้นกลาง วัฒนธรรมที่สร้างขึ้นนี้จัดเป็นวัฒนธรรมรองของเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิด เป็นผลนำไปสู่การกระทำผิดต่อกฎหมายของบ้านเมือง¹³ ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมดังกล่าวมีอยู่ 6 ประการ คือ

1) การไม่เห็นประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ (Non-Utilitarian) การขโมยเกิดจากการกระทำเพื่อสนองต่ออารมณ์ ทั้งยังเป็นการกระทำที่ขาดเหตุผลด้วย

2) การผูกพยาบาท (Malice) ผู้กระทำความผิดจะรู้สึกดีใจที่ได้กระทำกิจซึ่งส่งผลให้ผู้อื่นประสบความเดือดร้อน

¹²Frederic M. Thrasher, *The Gang: a study of 1313 gangs*, (Chicago : University of Chicago Press,1927), p. 153

¹³Cohen, Albert K, *Delinquent Boys: The Culture of the Gang*, (Glencoe, IL: Free Press, 1955), p. 114.

3) การทำในสิ่งตรงกันข้าม (Negativism) จากการกระทำในสิ่งตรงกันข้ามกับสิ่งที่ชนชั้นกลางยึดถืออยู่

4) ทำได้สารพัดอย่าง (Versatility) สามารถกระทำความผิดได้หลายอย่างและยังประพฤติไปในทางประสกร้าย ป่าเถื่อน ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทำตนเป็นคนจรจัด เป็นต้น

5) การแสวงหาความสุขเพียงชั่วครู่ชั่วยาม (Short Hedonism) ดำเนินชีวิตไปวัน ๆ โดยไม่มีแผนการอะไร ชอบทำสิ่งตื่นเต้น ขาดความอดทน ขาดความเร่งด่วน ขาดความรอบคอบในเรื่องผลได้และคุณค่าในระยะยาว

6) ความเป็นอิสระของกลุ่ม (Group Autonomy) เป็นการปฏิบัติที่ไม่ยึดติดข้อห้ามต่าง ๆ ในสังคม ยกเว้นความต้องการของกลุ่ม ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มเป็นไปอย่างเหนียวแน่นและหยิ่งผยองจะไม่แยแสต่อกลุ่มอื่น

ทฤษฎีวิวัฒนธรรมรองของ โคลเฮน เป็นกรอบความคิดที่แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดก็มีแนวประพฤติปฏิบัติที่เป็นของตนเอง

2. ทฤษฎีการแก้ตัว (Neutralization Theory) เทคนิคในการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน (Techniques of Delinquency) หรือการแก้ตัว อีกนัยหนึ่งคือ วิธีการเพื่อความเป็นกลางถือเป็นทฤษฎีวิวัฒนธรรมอีกทฤษฎีหนึ่ง ซึ่ง เกรส เอ็ม ไชส์ และ เดวิด แมตซา (Gresham M.Sykes and David Matza)¹⁴ ได้ร่วมกันคิดขึ้น ประเด็นของความคิดมีอยู่ว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิด ก็เพราะได้เรียนรู้เทคนิคของการแก้ตัว ซึ่งมีอยู่ 5 ประการด้วยกันคือ

1) การปฏิเสธความรับผิดชอบ (The Denial of Responsibility) เป็นเทคนิคที่แสดงถึงความไม่รับผิดชอบต่อความผิดที่เกิดขึ้น เพราะความผิดอาจจะเกิดจากการมีเพื่อนเลว สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ความเกลียดชังจากพ่อแม่ เป็นต้น

2) การปฏิเสธการกระทำร้าย (The Denial of Injury) เมื่อมีการกระทำความผิดอาจจะคิดว่าเป็นเพียงการเล่นซุกซน หรือในกรณีการขโมยรถยนต์ก็ถือว่าเป็นการยืมไปใช้ก่อนไม่เห็นจะเสียหายอะไร หรือในกรณีที่มีการต่อสู้กันจนแก่จ้ำ ก็ถือว่าเป็นการทะเลาะกันเป็นการส่วนตัวเท่านั้น

3) การปฏิเสธผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อ (The Denial of The Victim) ผู้กระทำความผิดคิดว่าการกระทำของตนเป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะเป็นการแก้แค้นหรือการลงโทษที่ถูกต้อง หากเป็นความคิดเกี่ยวกับทรัพย์ก็คิดว่าไม่มีตัวผู้ตกเป็นเหยื่อ

¹⁴ นवलจันทร์ ทัศนชัยกุล, อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม), อ่างแล้ว, หน้า 140.

4) การปรักปรำผู้ที่ปรักปรำตน (The Condemnation of the Condemners) ผู้กระทำความผิดเบนความสนใจในพฤติกรรมของตนเองไปสู่แรงจูงใจที่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำความผิด โดยเฉพาะผู้มีอำนาจหน้าที่ เช่น ตำรวจถือว่าเป็นคนคอรัปชั่น การโจมตีเช่นนี้เป็นการชอนเร้นความผิดของตนเอง

5) การอ้างความจงรักภักดีในระดับสูง (The Appeal to Higher Loyalties) การกระทำความผิดเกิดขึ้นเพราะความจงรักภักดีหรือยึดมั่นต่อสิ่งที่เห็นว่าสำคัญกว่าความต้องการของสังคมเป็นส่วนใหญ่ เช่น จงรักภักดีต่อคนรุ่นพี่หรือแก๊งค์ หรือผู้เป็นมิตร

สรุปได้ว่าทฤษฎีของ ไชล์และแมตซา เน้นเรื่องเทคนิคในการกระทำความผิด หรือการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง เพื่อเป็นการเปิดใจให้ได้ทำความผิดโดยไม่ยอมโทษความบกพร่องทางจิตของตนเอง

3. ทฤษฎีโอกาสที่แตกต่างกัน (Differential Opportunity Theory)

บวรรัตน์ สุวรรณประเสริฐ กล่าวไว้ว่า ทฤษฎี ริชาร์ด เอ. โคลวาร์ด และลอร์ด อี. โอลิน (Richard A. Cloward and Lloyd E. Ohlin) เป็นผู้คิดขึ้น เป็นการนำทฤษฎีสภาพไร้บรรทัดฐานมาอธิบายใหม่ ใจความสำคัญของทฤษฎีนี้ก็มีอยู่ว่า การที่คนเรากระทำความผิดก็เพราะประสบทางตันในการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่มีโอกาสนี้หรือหนทางที่จะกระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย การกระทำความผิดเกิดขึ้นก็เพราะได้เรียนรู้ในสิ่งผิด ๆ สิ่งที่เราเรียนรู้ก็จัดเป็นวัฒนธรรมรองของการกระทำความผิด ในเรื่องนี้ โคลวาร์ดและโอลิน ได้กำหนดไว้ 3 ประการ คือ

1) วัฒนธรรมรองของอาชญากรรม (The Criminal Subculture) วัฒนธรรมชนิดนี้เกิดขึ้นในย่านที่อยู่อาศัยของชนชั้นต่ำ พวกที่นับถือวัฒนธรรมเช่นนี้ก็ยึดวิถีทางชีวิต โดยอาศัยการกระทำความผิดกฎหมาย

2) วัฒนธรรมรองแห่งความขัดแย้ง (The Conflict Subculture) วัฒนธรรมนี้เกิดขึ้นเพราะความวิตกกังวลและความไม่พอใจ อันเนื่องมาจากการขาดโอกาสที่จะสนองความต้องการของตน และความรุนแรงจะเริ่มมากขึ้นหากขาดโอกาสที่จะประสบความสำเร็จและระบบการควบคุมทางสังคมมีความอ่อนแอ

3) วัฒนธรรมรองแห่งความหลบตัว (The Retreatist Subculture) วัฒนธรรมนี้เกิดขึ้นเพราะความล้มเหลวในเรื่องของวัฒนธรรมทั้งสองข้างต้นและโอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็มีอยู่อย่างจำกัด จึงกลายเป็นคนหลบตัว หนีโลกแห่งความเป็นจริง ถือสิ่งเสพติดเป็นที่พึ่งวัฒนธรรมรองทั้ง 3 ประการ ดังกล่าวแล้วล้วนเป็นสิ่งเสริมการละเมิดกฎหมายด้วยกันทั้งสิ้น

4. ทฤษฎีวิวัฒนาการของชนชั้นต่ำ (Lower-Class Culture) ทฤษฎีนี้เป็นความคิดของ วอลเตอร์ บี มิลเลอร์ (Walter B. Miller)¹⁵ ซึ่งได้อธิบายไว้ว่าการกระทำที่มีความผิดหรือการเบี่ยงเบน ในหมู่ชนชั้นต่ำ เกิดจากการยึดติดกับแนวประเพณีของชนชั้นต่ำ ซึ่งมีลักษณะจำเพาะแนวประเพณี ดังกล่าวนี้ เป็นตัวส่งเสริมการกระทำผิด สิ่งที่เป็นพื้นฐานของวัฒนธรรมรองก็คือ การเป็น ครอบครัวที่มอบหมายหน้าที่ในการดูแลลูกไว้แก่ผู้หญิง กล่าวโดยสรุปก็คือ ผู้หญิงเป็นศูนย์กลาง ของครอบครัว ภาวะเช่นนี้ก่อให้เกิดกลุ่มที่มีการคบค้าสมาคมเฉพาะที่เป็นเพศเดียวกัน เด็กผู้ชายที่ เติบโตมาใน ครอบครัวเช่นนี้จำเป็นต้องเรียนรู้บทบาทของผู้ชาย ซึ่งเผชิญปัญหาที่คล้ายคลึงกัน จำต้องทำตนให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม และเป็นคนมีฐานะทางสังคมในหมู่เพื่อนฝูงรุ่นราวคราว เดียวกันจะแสดงตน ให้เห็นว่ามีความรู้และผูกพันกับค่านิยมของชนชั้นต่ำ ซึ่งมีอยู่ 6 ประการ คือ (1) การก่อความเดือดร้อน (Trouble) (2) การเป็นนักเลงโต (Toughness) (3) ความมีเล่ห์เหลี่ยม (Smartness) (4) การชอบความตื่นเต้น (Excitement) (5) การเชื่อโชคชะตา (Fate) (6) ความมีอิสระ (Autonomy)

2.1.6 ทฤษฎีกลไกการควบคุม (Containment Theory)

Walter Reckless (1972) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมาย และพฤติกรรม ที่เบี่ยงเบน การกระทำที่มีความผิดจะมีกลไกในการควบคุมที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ระบบ

1) ระบบการควบคุมภายใน (Inner Control) จะเป็นองค์ประกอบของความเป็นตัวเอง (Self Components) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตัวเองได้ ความอดกลั้น ความคิดที่ใฝ่ดี จิตใจที่สูงพอจะมองข้ามสิ่งร้ายหรือความชั่วร้าย ความเข้มแข็งของจิตสำนึก ความมีสติสัมปชัญญะ ความอดทนสูง

2) ระบบการควบคุมนอก (Outer Control) หมายถึง กฎเกณฑ์ ระเบียบ จารีตประเพณี ศีลธรรม การมีเป้าหมายและความมุ่งหวังแห่งชีวิต สภาพสังคมที่มีความหวังและมีเหตุผล คำแนะนำที่ดี วินัยที่มีประสิทธิภาพ โอกาสที่จะได้รับการยอมรับนับถือ¹⁶

ทฤษฎีนี้ไม่ได้กล่าวถึงแรงผลักดันจากภายในของแต่ละบุคคลที่มาจากแรงบีบบังคับ แรงกดดัน ความวิตกกังวล และบุคลิกภาพที่บกพร่องอันมาจากจิตใจ และความบกพร่องและไม่ สมบูรณ์ทางสมอง เช่น ภาวะจิตใจมีอาการประสาทหลอน สมองพิการ การเป็นลมบ้าหมู ความคิด

¹⁵Walter B. Miller, "The Impact of a Total Community Delinquency Control Project", (New York : Juvenile Delinquency, 1974), pp. 493-516.

¹⁶นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล, อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม), อ่างแล้ว, หน้า 131.

ความหลงผิด รวมทั้งอาการหวาดกลัว ทฤษฎีนี้มีความสำคัญที่ว่าอาชญากรส่วนมากจะกระทำ ความผิดอันมีสาเหตุจากระบบควบคุมตามทฤษฎีนี้

สาระสำคัญของทฤษฎีนี้อยู่ที่ว่าระบบการควบคุมภายใน ระบบการควบคุมภายนอก สิ่งที่ผลักดันให้เกิดอาชญากรรม ได้แก่ แรงดึงดูดจากภายนอกและกิเลสจากภายใน ถ้าระบบการ ควบคุมทั้งภายในและภายนอกเข้มแข็งดีพอเพียงระบบเดียวคน ๆ นั้นก็จะไม่ประกอบอาชญากรรม ใครก็ตามที่มีจิตใจอ่อนแอไม่อดทนหนักแน่นก็จะทำผิดได้ง่าย

ทฤษฎีกลไกในการควบคุมชี้เห็นถึงข้อกำหนดพฤติกรรมที่อยู่ในระเบียบแบบแผนที่จะต่อต้านการเบี่ยงเบนและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อการเป็นอยู่ที่มีความหวังในสังคม อาจจะถูกกล่าว ได้ว่า ระบบการควบคุมภายใน ระบบการควบคุมภายนอก เป็นแกนที่สำคัญที่จะป้องกันแรงกดดัน และ แรงดึงดูดจากสภาพแวดล้อมภายนอกและป้องกันกิเลสในจิตใจ แรงกดดันภายนอก เช่น ความ ยากจน ความเสียเปรียบ การขัดแย้งและการทะเลาะกัน ข้อห้ามต่าง ๆ แรงดึงดูดจากสิ่งแวดล้อม ภายนอก เช่น ความสวยงาม ความมีเสน่ห์ ความช่วยเหลือ พฤติกรรมเบี่ยงเบน ชนิดต่าง ๆ การโฆษณา ขวนเขื่อ สิ่งชักนำให้เกิดการกระทำผิด ส่วนกิเลสภายในจิตใจ เช่น ความต้องการ ความวิตก กังวล ความวุ่นวายใน ความคิดหวัง ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ ความมั่งร่ำรวย ความรู้สึกต่ำต้อย เป็นต้น

สรุปได้ว่าทฤษฎีของ Reckless ให้ความสำคัญทั้งปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะปัจจัยทาง สังคมและปัจจัยภายในคือ สภาพของจิตใจเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหา ความเบี่ยงเบนใน สังคม โดยจะต้องพยายามปรับปรุงสถาบันทางสังคมต่าง ๆ โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง พร้อม ๆ กับการฝึกฝนระเบียบวินัยหรือความมีสติสัมปชัญญะให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในตัวบุคคล และทฤษฎีนี้ยังได้กล่าวถึงเรื่องกระบวนการทางสังคมและ โครงสร้างทางสังคมพร้อม ๆ กันไป เรื่องกระบวนการทางสังคมก็คือ สิ่งที่ทำให้คนเรียนรู้แล้วหลงผิด ส่วนเรื่อง โครงสร้างทางสังคมก็ ได้แก่ สถานบันต่าง ๆ ในสังคมซึ่งไม่อาจจะควบคุมพฤติกรรมของคน ไว้ได้ดีพอเนื่องจากสถาน บันเหล่านี้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรี

การศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิด อัจฉราพรรณ เทชะปุระณะ ได้อธิบายไว้ว่ามีแนวความคิดที่อธิบายสาเหตุการกระทำผิด¹⁷ ดังนี้

2.2.1 แนวความคิดทางด้านชีวภาพกายภาพ

แนวความคิดทางด้านชีวภาพกายภาพ ซึ่งอธิบายในลักษณะการกระทำความคิดมาจากสาเหตุทางพันธุกรรม ทางกายภาพ ได้แก่ โครงสร้างทางร่างกาย ต่อมต่างๆ โครงสร้างทางสมอง เป็นสิ่งผิดปกติและผลักดันให้กระทำความผิด ในราว ค.ศ. 1949 เชลดอน (William Sheldon) ได้ศึกษาลักษณะโครงสร้างของร่างกาย พบว่า ลักษณะทางร่างกายจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นลักษณะการวิเคราะห์พฤติกรรมกับลักษณะโครงสร้างของร่างกาย โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างชีวภาพกายภาพและลักษณะทางบุคลิกภาพ มาเป็นข้อกำหนดแนวทางพฤติกรรมของแต่ละราย และมองตากู ได้ยืนยันแนวความคิดนี้อีกครั้งโดยการศึกษาเรื่องฝาแฝด ได้สรุปว่าฝาแฝดที่เกิดจากไข่ฟองเดียวกันจะกระทำผิดมากกว่าฝาแฝดที่เกิดจากไข่คนละฟอง แต่ต่อมาได้มีการชี้ข้อบกพร่องว่าไม่มีข้อเชื่อถือได้ในเกณฑ์การพิจารณา เนื่องจากพิจารณาจากลักษณะภายนอกเท่านั้น

2.2.2 แนวความคิดทางด้านจิตวิทยา

แนวความคิดทางจิตวิทยา ซึ่งอธิบายว่าการกระทำผิดของคนนั้นเกิดจากสภาวะจิตใจที่มีผลต่อพฤติกรรม สนใจถึงสาเหตุที่จะมากระทบจิตใจให้ผลักดันกระทำความผิด และพิจารณาถึงลักษณะทางบุคลิกภาพ การศึกษาสาเหตุการกระทำผิดทางด้านจิตวิทยานั้น โดยทั่วไปจะศึกษาวิเคราะห์ใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทางจิตวิทยาทั่วไป โดยการศึกษาทางด้านจิตใจอุปนิสัยของการต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม แนวโน้มที่จะเป็นอาชญากร และลักษณะจิตวิทยาประยุกต์ เช่น การศึกษาด้านจิตเวช จิตวิเคราะห์ มักจะครอบคลุมไปถึงความไม่สมประกอบทางบุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง ในเรื่องนี้ได้มีผู้เสนอแนวความคิดไว้ ดังนี้

ซิกมุนด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้เสนอทฤษฎีจิตวิเคราะห์ เชื่อว่าการประกอบอาชญากรรมเป็นการแสดงออกของสัญชาตญาณที่ขาดการควบคุม ซึ่งทฤษฎีนี้ได้เสนอองค์ประกอบของบุคลิกภาพของมนุษย์ออกเป็นสามส่วน คือ ID , EGO และ SUPER EGO สามารถนำมาอธิบายสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งการขัดแย้งระหว่างส่วนต่างๆ จะ

¹⁷ อัจฉราพรรณ เทชะปุระณะ, “การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ณ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2525, หน้า 137.

ก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือพฤติกรรมฝืนสังคม (Social Deviant Behavior)¹⁸ ก่อให้เกิดประกอบอาชญากรรมได้โดยง่าย กล่าวคือ

ส่วนที่หนึ่งของบุคลิกภาพตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์กำหนดไว้ว่า เป็นขั้นพื้นฐานต่ำสุดซึ่งเรียกว่า “ID” เป็นลักษณะของสัญชาตญาณที่ฝังลึก เป็นบุคลิกภาพของมนุษย์ที่มาจากแรงผลักดันทางชีววิทยา เป็นองค์ประกอบที่ติดตามมาตั้งแต่เกิด ซึ่งองค์ประกอบนี้จะช่วยให้เด็กรู้จักช่วยตัวเองภายหลังการเกิด และถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของจิตได้สำนึกที่มีต่อสภาพต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว อันจะมีส่วนช่วยในการปรับปรุงเพื่อรับทราบหรือสำนึกในข้อเท็จจริงต่าง ๆ “ID” นับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมและจะเป็นฝ่ายกำหนดการปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อม เพื่อสนองความต้องการของตนเอง

ในส่วนประกอบที่สองของบุคลิกภาพ คือ “EGO” ซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นมาจาก “ID” เมื่อผ่านการเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างตนเองและสิ่งแวดล้อมแล้ว EGO จะเป็นเครื่องมือสำคัญของ ID ที่นำมาใช้เพื่อแสวงหาความต้องการ ในภาวะเช่นนี้ EGO ยังไม่ได้ปรับปรุงแต่งทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่าง ID กับ EGO ในระยะนี้จะเห็นได้จากลักษณะของเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 1 หรือ 2 ขวบ ที่ต้องการสิ่งใด จะพยายามให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านั้นทันที ความประพฤติของเด็กในช่วงอายุระหว่างนี้ไม่แตกต่างกับพฤติกรรมของอาชญากร แต่ความประพฤติของเด็กจะเป็นอยู่เช่นนี้เพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง ต่อมาเด็กได้รับการเรียนรู้ว่าการปฏิบัติตน (EGO) เพื่อสนองความต้องการของตน (ID) ได้รับการขัดขวางจากผู้ใหญ่ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับการลงโทษ และการอบรมสั่งสอน ทำให้เด็กเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งไม่ควรกระทำ อะไรเป็นสิ่งไม่สมควรละเว้น การปฏิบัติตัวของเด็กได้รับการพัฒนา ซึ่งในช่วงของการพัฒนานี้จะก่อให้เกิดความขัดแย้งที่เป็นข้อขัดแย้งระหว่างวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของ ID กับสภาพข้อเท็จจริงของสังคม บุคลิกของมนุษย์อยู่ในขั้นจะต้องตัดสินใจว่าจะยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นั้น หรือปฏิเสธต่อกฎเกณฑ์ และดำเนินตามความปรารถนาของ ID ถ้า EGO ยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมก็จะพัฒนาไปสู่ส่วนประกอบที่สามของบุคลิกภาพคือ “SUPEREGO”

ส่วนประกอบที่สามของบุคลิกภาพ คือ “SUPEREGO” ซึ่งกำหนดมาเป็นเครื่องมือเพื่อรับสภาพความต้องการของสังคม ใช้ในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการต่าง ๆ ของสังคม SUPEREGO จะทำให้ EGO ยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมอย่างไม่มีเงื่อนไข ซึ่งจะไม่มี

¹⁸ สมเกียรติ ต้นสกุล, ปัญหาสังคม, โครงการตำราวิชาการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ, (สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2542), หน้า 56.

ปฏิบัติตามความต้องการของ ID อีกต่อไป ซึ่งกลไกที่เกิดขึ้นจากการที่ EGO ไม่ฟังคำเรียกร้องของ ID นี้เรียกว่าความกดดัน แต่ไม่สามารถจำกัด ID ให้หมดไป เพียงแต่ช่วย EGO หลีกเลี่ยงการควบคุมของ ID เท่านั้น

2.2.3 แนวความคิดทางด้านสังคมวิทยา

การศึกษาสาเหตุการกระทำผิดทั้ง 2 แนวทางดังกล่าวข้างต้น เป็นการศึกษาเฉพาะบุคคล แต่ในสภาพความเป็นจริงทุกคนล้วนผูกพันกับสังคมเสมอ มีการยอมรับกฎเกณฑ์ข้อกำหนดบางอย่างร่วมกัน มีหน้าที่ที่จะต้องทำในสังคม แนวความคิดเหล่านี้ทำให้เกิดการพัฒนาแนวความคิดโดยการพิจารณาในแง่สังคม หรือพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่นเป็นการศึกษาเชิงสังคมวิทยา และยังมีนักวิชาการ คือ สุชา จันท์ธอม ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดว่ามีสาเหตุดังนี้

1. สาเหตุจากตัวผู้กระทำผิดเอง

1.1 พันธุกรรม หรือสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดจากพ่อแม่ อาจสืบเนื่องจากโรคภัยไข้เจ็บของบิดามารดาต่อเนื่องมาถึงบุตร เช่น โรคบุรุษ

1.2 ความพิการเช่น โรคระบบประสาทพิการ ไข้มมาเลเรียมขึ้นสมอง อาการเหล่านี้ทำลายสุขภาพจิตของเด็กได้ เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ มองโลกในแง่ร้าย

1.3 ภาวะแห่งจิตใจ เด็กก็เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ที่อาจมีอารมณ์ และจิตใจ แตกต่างกัน โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นมักอยู่ในสภาพการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจรุนแรงทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ

1.4 สติปัญญาและการศึกษา โดยที่มนุษย์เกิดมามีสติปัญญาและความเฉลียวฉลาดไม่เท่ากัน บางคนมีสติปัญญาสูง บางคนโง่มาแต่กำเนิด เล่าเรียนไม่ได้ เรียนไม่ทันเพื่อน เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ผลสุดท้ายก็เลิขหนีเที่ยวและกลายเป็นเหยื่อของความชั่วร้ายโดยอาจถูกชักนำให้เห็นผิดเป็นชอบ กลายเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายไป

1.5 สัญชาตญาณ เป็นสิ่งที่เกิดในตัวเองไม่มีใครสั่งสอนหรืออบรมให้ เช่น สัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็น หรือสัญชาตญาณทางกามารมณ์ ตัวอย่างเช่นเมื่อมีสัญชาตญาณทางกามารมณ์มากเกิดไป จึงต้องหาทางเพื่อปลดปล่อยด้วยการข่มขืนผู้อื่น ล้วนเป็นสิ่งที่ป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำผิดได้อย่างหนึ่ง

2. สาเหตุทางครอบครัว

สถาบันครอบครัวเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดของบ้าน และครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอันดับแรกในการที่จะสร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของคนในครอบครัว ถ้าภายในบ้านหรือครอบครัวมีความสุข ทุกคนมีความสามัคคีกันดี บิดามารดามีความห่วงใยใน

ตัวลูกเอาใจใส่เลี้ยงดู และอบรมบ่มนิสัยในทางที่ดีให้แก่บุตร และทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุตร ย่อมทำให้บุตรเกิดความรักพ่อแม่ มีความอบอุ่น มีแต่ความสุข รวมทั้งรับแต่สิ่งที่ดีงามเข้ามาในชีวิต ทำให้เด็กเจริญเติบโตด้วยดี แต่ในทางตรงข้ามหากครอบครัวมีบิดามารดาที่ไม่มีความสามัคคี มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ เด็กก็ย่อมรับนิสัยก้าวร้าว ชอบวิวาท หรือเด็กที่ขาดพ่อแม่ ก็ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่นและเกิดมีปัญหามิทางความประพฤติได้ นอกจากนี้ครอบครัวที่พ่อแม่เข้มงวดจนเกินไปหรือตามใจมากเกินไป ก็จะทำให้เด็กเสียนิสัยและประพฤติผิดได้ง่าย¹⁹

ในเรื่องนี้มีนักวิชาการคือ ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์ให้ความเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อการกระทำผิดไว้ว่าสภาพครอบครัวในปัจจุบันจะเป็นครอบครัวที่มีขนาดเล็กประกอบด้วยพ่อแม่และลูกเท่านั้น ปัญหาที่มักเผชิญอยู่ในครอบครัวประเภทนี้ได้แก่การที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก กล่าวคือ ตอนเช้าต่างคนต่างก็รีบออกจากบ้านเพื่อไปทำงานและเรียนหนังสือกว่าจะกลับบ้านก็เป็นเวลาเย็น โอกาสที่จะได้พบปะกันก็จะเป็นวันหยุดเท่านั้น ถ้าพ่อแม่มีกิจกรรมอื่นทางสังคมก็จะทำให้ลูกต้องอยู่ตามลำพังมากขึ้น การที่วัยรุ่นอยู่ตามลำพังและอยู่กับครอบครัวที่พ่อแม่อยู่พร้อมกันนั้น จะทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกต่างกัน²⁰

3. สาเหตุทางเศรษฐกิจ

ความยากจนย่อมเป็นสาเหตุหนึ่งที่บีบบังคับให้บุคคลจำเป็นต้องกระทำผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์ หรืออาจกล่าวได้ว่าความจนเป็นต้นเหตุแห่งอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ทั้งนี้เพราะมนุษย์จำเป็นต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของชีวิต ในบางกรณีมิใช่ตัวคนเดียวแต่ยังมีครอบครัวและบุตร เล็ก ๆ ที่ต้องเลี้ยงดู เมื่อถูกบีบบังคับในด้านนี้หนักเข้าก็อาจกลายเป็น โรคจิต หรืออาจทำให้เห็นผิดเป็นชอบก่ออาชญากรรม โดยเฉพาะครอบครัวที่ยากจน บิดามารดาต้องต่อสู้กับการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่อบรมดูแลบุตร จึงมักเลี้ยงดูบุตรตามยถากรรม ขาดการศึกษา มีแต่ความอดอยากหิวโหยอยู่ตลอดเวลา ก็ย่อมทำให้เด็กต้องช่วยตนเองโดยการไปลักขโมยเขากิน ต่อๆ ไปก็อาจติดนิสัยชั่ว กระทำผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์อยู่เรื่อยๆ โดยที่เห็นว่าไม่ต้องทำงานหนักก็สามารถหาเงินได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมไม่ได้ก็จะมีเงินทองใช้

¹⁹ สุชา จันท์ธรม และสุรางค์ จันท์ธรม, จิตวิทยาเด็กเถเร, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2542), หน้า 14 -16.

²⁰ จีรพัฒน์ พรหมสิทธิการ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา : ศึกษากรณีเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2543, หน้า 11.

จ่ายฟุ่มเฟือย มีชีวิตอยู่อย่างสบาย แต่ถ้าถูกจับได้ก็ถือว่าเป็นคราวเคราะห์มากกว่าที่จะถือว่าเป็นความประพาศที่ไม่ดี

4. สาเหตุจากปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทำให้ชีวิตของบุคคลนั้น ๆ โน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่งได้ เช่น เด็กขอมเลียนแบบและได้นิสัยจากบิดามารดา หรือครูอาจารย์ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่

4.1 อัตราการเพิ่มของประชากรมีมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ อันเป็นสาเหตุนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาค่าครองชีพสูง ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม

4.2 โรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตและชีวิตของเด็กและเยาวชนครูอาจารย์จำเป็นต้องทำตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดีในการไม่กระทำการที่ผิดศีลธรรม หรือละเมิดต่อกฎหมายให้เด็กเห็นเป็นแบบอย่าง ครูอาจารย์ต้องกวดขันเรื่องความประพฤติของนักเรียน ทั้งประสานงานกับบิดาและมารดาของเด็กนักเรียน อย่านำให้เด็กประพฤตินทางไม่ดี หรือเบียดเบียนต่อการเรียน ทำให้เกิดหนีเรียนอันเป็นหนทางนำไปสู่การกระทำผิดได้ง่าย

4.3 ความห่างเหินจากศาสนา ซึ่งเป็นที่ยึดมั่นทางใจเป็นหลักในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ศาสนาเป็นสถาบันบ้านเมืองไม่เบียดเบียนก่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นแต่คนสมัยใหม่ในปัจจุบันนี้กำลังห่างเหินจากคำสั่งสอนของศาสนา เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งงมงายศรัทธาที่มีต่อศาสนาจึงลดน้อยลง สตรีเสื่อมศรัทธาต่อศาสนาไปด้วย เมื่อขาดที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจก็เป็นเหตุให้ทำผิดได้ง่าย

4.4 สภาพของถิ่นที่อยู่อาศัยไม่ดี ในแหล่งที่มีคนยากจนอยู่รวมกันจำนวนมาก เช่น สลัมหรือแหล่งเสื่อมโทรม ในสถานที่อยู่เช่นนี้มักกลายเป็นแหล่งมิจฉาชีพ และคนอันธพาลเป็นที่รวมของสิ่งไม่ดี เช่น ยาเสพติด โสเภณี บ่อนการพนัน สตรีที่อาศัยอยู่ในถิ่นนี้อาจทำผิดได้ง่าย เนื่องจากได้พบเห็นและได้สัมผัสแต่ตัวอย่างที่ไม่ดี²¹

4.5 สถานรื่นรมย์และแหล่งอบายมุข เช่น บาร์ ผับ สถานบันเทิง บ่อนการพนัน มีส่วนทำสตรีเสียคนเป็นจำนวนไม่น้อย สตรีส่วนมากเมื่อเคยไปเที่ยวในสถานที่ดังกล่าวแล้วครั้งหนึ่งมักคิดใจและหาโอกาสที่จะไปอีก เมื่อไม่มีเงินไปเที่ยวก็อาจหาเงินด้วยวิธีการกระทำผิด เช่น ลักทรัพย์

²¹สุชา จันท์ธอม และสุรางค์ จันท์ธอม , จิตวิทยาเด็กเกร, อ่างแล้ว, หน้า 21- 23.

4.6 ผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี สภาพสังคมของไทย เด็กจะถือว่าผู้ใหญ่เป็นตัวอย่าง และมีกปฏิบัติตามผู้ใหญ่ หากผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี เด็กก็จะจดจำเป็นตัวอย่างและไปกระทำผิดกฎหมายได้ง่ายเช่นการดื่มสุรา สูบบุหรี่ เล่นการพนัน

4.7 การคบเพื่อนไม่ดี การคบเพื่อนก็เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่ง หากคบเพื่อนเกรมี ความประพฤติไม่เหมาะสม อาจจะทำให้เด็กหรือเยาวชนนั้นประพฤติผิดได้ โดยเฉพาะผู้ที่หมกมุ่นที่ฟุ้งทางบ้าน โดยบิดามารดาไม่มีโอกาสที่จะสั่งสอน เด็กที่บิดามารดาไม่พยายามเข้าใจปัญหาของลูก ย่อมทำให้เด็กต้องหันไปพึ่งผู้อื่น ซึ่งอาจถูกเพื่อนชักจูงไปในทางที่ไม่ดี เช่น ชักชวนหนีโรงเรียนไปเที่ยวเตร่ เมื่อเที่ยวจนคิดเป็นนิสัยแล้วไม่มีเงิน ก็จะหาทางให้ได้เงินมาอาจ โดยการลักทรัพย์ หรือกระทำการผิดกฎหมาย

4.8 การเสพยาเสพติดให้โทษ เมื่อเสพยาเสพติดเข้าสู่ร่างกายแล้วจะทำให้มีผลต่ออารมณ์ของผู้ใช้ ซึ่งสาเหตุของการติดยาเสพติดนั้น มักจะเนื่องมาจากการอยากทดลองในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน โดยไม่คำนึงถึงว่าผลจะเป็นอย่างไรต่อตนหรืออาจจะถูกหลอกให้สูบ สำหรับผู้ที่มีปัญหาทางครอบครัว มักหาทางออกโดยใช้ยาเสพติดเพื่อให้อายกังวล บางรายเสพยาเพื่อความสุขสนทนากับเพื่อน บางรายมาจากครอบครัวที่แตกแยก หรือพ่อแม่ไม่สนใจต่อลูก ทำให้ลูกเห็นว่าพ่อแม่และสังคมไม่เป็นธรรม ก็พยายามทำทุกอย่างให้ตรงข้ามกับสิ่งที่สังคมยอมรับ เช่น การติดยาเสพติดเพื่อการประชด ซึ่งเมื่อติดยาเสพติดมาเป็นเวลานานก็ต้องใช้ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ต้องหาเงินมาซื้อถ้าไม่มีเงินก็จะประกอบอาชญากรรมได้

4.9 หนังสือพิมพ์และหนังสืออ่านเล่น เป็นที่ขอมรับกันว่าหนังสือพิมพ์และหนังสืออ่านเล่นนอกจากจะช่วยเสริมความรู้แก่ผู้อ่านแล้ว ยังเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับประชาชน นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ เป็นการสะท้อนภาพของสังคมอย่างหนึ่ง ดังนั้นหนังสือพิมพ์จะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการเสนอข่าวในด้านอาชญากรรม บางฉบับมีส่วนที่จะเอนเอียงไปในทางส่งเสริมให้บุคคลกระทำผิด แทนที่จะชักจูงให้ประพฤติอยู่ในขอบเขตแห่งศีลธรรมหรือกฎหมาย ส่วนหนังสืออ่านเล่นโดยทั่วไปก็มีคุณค่าแต่บางอย่าง เช่น หนังสือลามกอนาจาร ก่อให้เกิดการชั่วร้ายและเพาะนิสัยไม่ดีงาม และโน้มน้าวให้กระทำการผิดกฎหมายได้ต่อไป

4.10 ภาพยนตร์ วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์อย่างยิ่ง ในขณะเดียวกันหากสื่อมวลชนดังกล่าวมีลักษณะเป็นไปในสิ่งที่ไม่ดีงามแล้วโทษก็ตามมา เพราะเด็กยังอ่อนต่อความคิด ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรเป็นเรื่องจริงหรืออะไรเป็นเรื่องที่สมมติขึ้น ซึ่งจะค่อย ๆ

ฝังรากเข้าไปในจิตใจของเด็ก เด็กจะจดจำไปเป็นตัวอย่างและเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่อาจกระทำอันเป็นความผิดต่อกฎหมายได้²²

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดของสตรี

ปัญหาการกระทำผิดเป็นปัญหาหนึ่งที่อารยประเทศทั้งหลาย ให้ความสนใจกันมาก และนับวันจะยิ่งมากขึ้นไปเรื่อย เพราะเหตุที่ว่าการกระทำผิดของสตรีมีอัตราสูงขึ้นกว่าเดิม หรือลักษณะความผิดนับวันจะเพิ่มความร้ายแรงไปทุกที และต่างก็ตระหนักดีว่าสตรีเริ่มมีบทบาทจะต้องเข้ารับภาระหน้าที่ในทางสังคม ฉะนั้น สตรีจึงควรเป็นผู้ที่พร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในสังคมสืบต่อไป ในการศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของสตรีนั้น เป็นสิ่งที่กระทำได้ยากกว่าการค้นหาลักษณะของการกระทำผิด เพราะการประพัตินอกกลุ่มนอกทาง เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในกระบวนการทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และจะเข้าใจสาเหตุของความประพัตินเหล่านั้น ได้ก็ แต่โดยการศึกษาความเกี่ยวพันระหว่างลักษณะความประพัตินเกร สภาพความเป็นอยู่ในทางสังคมและลักษณะประจำตัวบุคคลที่กระทำผิด กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เราจะต้องศึกษาว่าองค์ประกอบทางสังคมและภาวะความเป็นอยู่ของสมาชิกในขณะนั้นเป็นอย่างไร และจะเปลี่ยนแปลงต่อไปอย่างไรในอนาคต ศึกษาถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย ความเชื่อถือ เหตุชักจูงใจต่าง ๆ ที่ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นในชีวิตและความเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจของสตรี ซึ่งในที่สุดเราก็จะทราบได้ว่าทำไมสตรีจึงได้กระทำผิด กระทำในสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับนับถือ หรือมีพฤติกรรมหันเหไปจากขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีและศีลธรรมอันดีงามของส่วนรวม นักวิชาการในสมัยก่อนพยายามที่จะตั้งทฤษฎีขึ้นมาเพื่ออธิบายสาเหตุของการกระทำผิด ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการที่แตกต่างกัน ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการกระทำผิด ในที่นี้มุ่งจะกล่าวถึงปัจจัยว่าด้วยสาเหตุทางร่างกายและจิตใจ, ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว, กลุ่มสังคมและวัฒนธรรมของสังคม ดังนี้

2.3.1 สาเหตุทางร่างกายและจิตใจ

1. สาเหตุทางร่างกาย

ปัจจัยที่ถือเอาลักษณะในตัวบุคคล (Personal Traits) หรือองค์ประกอบในตัวบุคคล (Individual Make-up) ที่บกพร่องหรือไม่สมประกอบเป็นสาเหตุสำคัญของอาชญากรรม ดังนี้

²²เรื่องเดียวกัน, หน้า 24 – 26.

1.1 ปัจจัยทางร่างกาย (Physiological Factors) ร่างกายมนุษย์ประกอบด้วยอวัยวะต่าง ๆ ซึ่งแต่ละส่วนมีหน้าที่ที่จะต้องทำงานประสานกันหากส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายไม่ทำงานหรือทำงานผิดปกติก็จะเป็นผลให้ร่างกายผู้นั้นผิดปกติรวมตลอดถึงด้านจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์และสติปัญญา ในเรื่องการประกอบอาชีพการมระบบสำคัญ ๆ ในร่างกายมนุษย์มีส่วนส่งเสริมให้มนุษย์ประกอบอาชีพการมได้ง่ายกว่าปกติ ได้แก่ ระบบประสาท หากทำงานได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมองส่วนบนซึ่งเป็นศูนย์กลางของระบบประสาทเกิดบกพร่อง จะมีผลทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้สึกนึกคิด อารมณ์และวิจารณญาณต่าง ๆ จะมากหรือน้อยแล้วแต่ปริมาณความเสียหายของสมองส่วนนั้นจะเกิดความผิดปกติทำให้คนนั้นถึงกับประกอบอาชีพการมได้ นอกจากนี้ยังมีระบบของต่อมต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น ต่อมพิทูอิเทรี หากทำงานผิดปกติมีผลให้คนมีจิตใจและอารมณ์วิปริตหือแท่หมดอาลัยตายอยาก หดหู่อยู่ตลอดเวลา ความรู้สึกในด้านศีลธรรมน้อยลง จิตใจอ่อนแอหรือต่อมไทรอยด์ หากทำงานน้อยลงจะทำให้คนเกียจคร้าน ปัญญาทึบ ถ้ารุนแรงผู้นั้นจะกลายเป็นผู้ใหญที่มีความคิดความอ่านเหมือนทารก เบื้อง่าย ถูกชักชวนง่าย ให้ทำอะไรก็ตามหากต่อมไทรอยด์ทำงานมากไป ก็จะเป็นคนโกรธง่าย อารมณ์ฉุนเฉียว เป็นต้น

ความบกพร่องทางชีวภาพ (Biological Defectiveness) และแบบสภาพร่างกาย (Physical Type) มีส่วนให้กระทำผิด เช่น ลักษณะรูปร่างหน้าตา จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงลักษณะความประพฤติ โดยได้อธิบายถึงสาเหตุของอาชีพการม สรุปได้ว่า ลักษณะทางร่างกายนั้นย่อมได้มาจากกรรมพันธุ์ และบุคคลบางคนก็มีข้อบกพร่องทางกายมาตั้งแต่เยาว์วัย โดยทำนองเดียวกันมนุษย์ทุกคนต้องได้รับลักษณะและมีความโน้มเอียงบางอย่างภายหลังเกิด จึงไม่น่าจะเป็นปัญหาว่ากรรมพันธุ์หรือสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของการกระทำผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะทั้งสองอย่างต่างก็มีอิทธิพลต่อความประพฤติของบุคคลด้วยกันทั้งนั้น การที่จะกล่าวว่าการกระทำผิดของสตรีนั้น เป็นผลโดยตรงจากกรรมพันธุ์เพียงอย่างเดียวจึงไม่ถูกต้อง เพราะผลจากกรรมพันธุ์ที่มีต่อความประพฤติยังเป็นสิ่งที่ค้นพบได้ยาก สตรีไม่ได้เกิดมาเป็นอาชญากรโดยธรรมชาติ ลักษณะรูปร่างลักษณะปัญญา ลักษณะทางอารมณ์และลักษณะอื่นๆ หาได้เป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กเป็นอาชญากรไปได้ “เว้นแต่ว่าสิ่งเหล่านั้นไม่สมบูรณ์หรือเสื่อม หรือแปรปรวน หรือพิการถึงขนาดที่บุคคลไม่อาจจะมีความสัมพันธ์ กับสังคมหรือสิ่งแวดล้อม และไม่อาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับบุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่นได้ เฉพาะในเหตุนี้เท่านั้นเองที่อาจเป็นมูลเหตุในคนกระทำผิด”²³

²³ สุพัตรา สุภาพ, ปัญหาสังคม, พิมพ์ครั้งที่ 15, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2541), หน้า 44.

1.2 ปัจจัยทางชีววิทยา (Biological Factors) เป็นลักษณะของการถ่ายทอดความไม่สมบูรณ์ หรือลักษณะของร่างกายและจิตใจซึ่งมีความสำคัญอยู่ไม่น้อย เพราะการก่อกำเนิดร่างกายมนุษย์ก่อเกิดมาจากไข่ของผู้หญิงซึ่งเป็นมารดา และเชื้ออสุจิของผู้ชายซึ่งเป็นบิดา รวมตัวกันเกิดการปฏิสนธิของชีวิตใหม่ ค่อยเจริญเติบโต โดยวิธีการแบ่งตัวออกเป็นหลายเซลล์ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่มีความสำคัญในการกำหนดลักษณะร่างกายและจิตใจ เจริญเติบโตเป็นทารก เติบโตเป็นเด็กและเป็นผู้ใหญ่ต่อไป บิดามารดามีส่วนถ่ายทอดทั้งสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดี ให้แก่ลูกหลาน ได้โดยเป็นผลจากการรวมตัวของยีนของบิดามารดาทั้งสองฝ่าย การถ่ายทอดความไม่สมบูรณ์หรือลักษณะของร่างกายและจิตใจเป็นลักษณะที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด แม้ว่าสิ่งแวดล้อมมีส่วนสำคัญในการทำให้คนเป็นคนดีหรือไม่ดี ทำให้บุคลิกลักษณะของคนเปลี่ยนแปลงไปได้ แต่สิ่งแวดล้อมไม่สามารถที่จะเปลี่ยนลักษณะของร่างกายหรือจิตใจที่ไม่สมบูรณ์ให้กลับเป็นสมบูรณ์ ในด้านอาชญากรรมหากสิ่งแวดล้อมไม่ดีคนที่มีร่างกายและจิตใจไม่สมบูรณ์ ความโน้มเอียงแห่งอุปนิสัยง่ายต่อการที่ปัจจัยไม่ดีจะทำให้กลายเป็นคนไม่ดีด้วย เพราะคนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่ดีนั้นก็เชื่อว่ากลายเป็นอาชญากร ไปเสียทุกคน การที่ร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์สามารถดำรงชีพอยู่ได้แม้ตกอยู่ในอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมไม่ดี²⁴

2. สาเหตุทางจิตใจ

สาเหตุทางจิตใจถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการกระทำผิด ซึ่งประกอบด้วยสาเหตุสำคัญ ๆ ดังนี้

2.1 ปัจจัยทางจิตวิทยา (Psychological Factors) จิตวิทยาของคนทั่ว ๆ ไป อันมีส่วนสัมพันธ์กับการประกอบอาชญากรรม แต่ยังมีบุคคลอีกจำนวนมากซึ่งต้องตกอยู่ภายใต้ความทุกข์ทรมานด้วยการเป็นโรคเกี่ยวกับจิตหรือมีจิตใจอันผิดปกติ (Mental Abnormality) และการประกอบอาชญากรรมของเขาเป็นผลจากหรือมีส่วนสัมพันธ์กับการมีจิตผิดปกติ อาชญากรรมที่เกิดขึ้นส่วนมากเราสามารถที่จะเข้าใจเหตุผลหรือมูลเหตุของใจ ได้แก่ ความต้องการทรัพย์อันจะได้อาจมาจากการโจรกรรม หรือการประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายอันเกิดจากความกดดันทางอารมณ์ เช่น ความโกรธ ความกลัว ความหึงหวง แต่ก็ยังมีอาชญากรรมบางอย่างหรือคนบางคนประกอบอาชญากรรมอันหามูลเหตุของใจเช่นคนอื่น ๆ ไม่ได้ โดยที่มูลเหตุของใจอันแท้จริงในการประกอบอาชญากรรมนั้นฝังลึกอยู่ในจิตใจและอารมณ์ของผู้นั้นอาชญากรรมที่เขาประกอบขึ้นมิใช่เพื่อสนองความต้องการในด้านการเงินหรือความหิวหยาพุ่มเฟือย หรือเพื่อความสนุกสนานแต่เป็นการ

²⁴ชาย เสวีกุล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513), หน้า 59.

ประกอบอาชญากรรมเพราะต้องการระบายความกดดันภายใน ซึ่งพยายามที่จะดันออกมาด้วยการแสดงออกทางกาย เป็นการให้รู้สึกผ่อนคลายในด้านจิตใจและอารมณ์เป็นการชั่วคราว บุคคลประเภทนี้จะไม่รู้สึกเสียใจหรือสำนึกผิดเช่นผู้ที่กระทำไปด้วยการบันดาลโทสะหรืออารมณ์วูบหนึ่ง และมักจะไม่นพยายามปกปิดซ่อนเร้นการกระทำผิด ในขณะที่กระทำหรือภายหลังจากที่กระทำผิดแล้ว ดังเช่นอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเขาทำผิดเนื่องจากต้องการระบายความกดดันภายใน เมื่อทำผิดแล้วรู้สึกผ่อนคลายและเป็นความต้องการที่ผู้นั้นมักจะรู้สึกคน ความต้องการนั้นคล้ายว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาผลักดันให้กระทำผิดลงไป และไม่สามารถที่จะบังคับตนเองมิให้กระทำได้²⁵

2.2 ความบกพร่องทางจิต (Mental Deficiencies) นักวิชาการกลุ่มนี้อธิบายว่าผู้กระทำผิดนั้นเป็นผู้ที่บกพร่องทางจิต ซึ่งได้ยู่ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความบกพร่องทางจิตกับการกระทำผิดของบุคคล สาเหตุการกระทำผิดที่สำคัญ ได้แก่ความขัดแย้งทางจิต ความปรารถนาที่ถูกกดไว้และมูลเหตุชักจูงใจอื่นๆ ฉะนั้นการกระทำผิดจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่จะแสดงถึงการชดเชยทดแทนหรือทางออก อย่างไรก็ตามข้อบกพร่องของทฤษฎีนี้เกี่ยวกับลักษณะทางจิตและบุคลิกภาพของบุคคลเหล่านี้โดยตรงที่ว่า ไม่ได้อธิบายถึงสภาพแวดล้อมซึ่งเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดกับการกระทำผิด

2.3 ความวิกลจริตและความแปรปรวนทางอารมณ์ (Mental and Emotion Disorders) ทฤษฎีนี้ถือว่า ความวิกลจริตและความแปรปรวนทางอารมณ์รวมทั้งความบกพร่องทางบุคลิกภาพ (Personality Mal-adjustment) เป็นปัจจัยสำคัญในการกระทำผิด โดยอธิบายว่าความขัดแย้งทางจิต (Mental Conflict) นั้นเกิดจากความขัดกันระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในบุคลิกภาพของบุคคล องค์ประกอบบุคลิกภาพบางอย่างถูกกดไว้จนกระทั่งเข้าตัวไม่รู้สึก แต่บุคลิกภาพส่วนที่ถูกกดนั้นมีอยู่และพยายามหลีกเลี่ยงการถูกกด โดยการแสดงออกมาทางอ้อมซึ่งเป็นผลให้เกิดความประพฤติดอกนอกถิ่นนอกทาง “สาเหตุของการกระทำผิดที่สำคัญ ได้แก่ ขัดแย้งทางจิต ความปรารถนาที่ถูกกดเอาไว้และมูลเหตุชักจูงใจอื่น ๆ ฉะนั้นการกระทำผิดจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่จะแสดงถึงการชดเชยทดแทน หรือทางออก”²⁶

2.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

โดยที่ครอบครัวเป็นหน่วยทางสังคมที่ทำหน้าที่ให้กำเนิดแก่สมาชิกใหม่ของสังคมรวมทั้งทำหน้าที่ทางด้านการเลี้ยงดูและอบรมเด็กด้วย ครอบครัวจึงมีบทบาทสำคัญมากต่อการ

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 68.

²⁶ สุพัตรา สุภาพ, ปัญหาสังคม, อ้างแล้ว, หน้า 54.

เสริมสร้างบุคลิกภาพของสมาชิกผู้ใหญ่ในสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่เป็นปัจจัยให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทมุ่งจะกล่าวถึงหน้าที่ของครอบครัว สาเหตุของปัญหาครอบครัว ผลของปัญหาครอบครัว วิธีการป้องกันแก้ไข พัฒนาการทางจิตใจและพฤติกรรมของเยาวชน ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับบุตร และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับการเกิดอาชญากรรม

1. หน้าที่ของครอบครัว

ครอบครัวเป็นที่ให้กำเนิดแก่มนุษย์ หน้าที่นี้ซัดอยู่ในตัวแล้วจนแทบจะไม่ต้องการคำอธิบายเพิ่มเติมแต่อย่างไร การแต่งงานย่อมก่อให้เกิดครอบครัวและบุตรธิดาก็เกิดมาภายในครอบครัวนั่นเอง ครอบครัวใดที่ไม่มีบุตรสืบสายโลหิตครอบครัวนั้นก็ย่อมมีอายุสั้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นครอบครัวเนื้อแท้แล้วความเป็นครอบครัวก็หมดสิ้นลงทันที เมื่อคู่ครองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรม หรือเมื่อมีการหย่าร้างเกิดขึ้น

ครอบครัวเป็นที่อบรมเลี้ยงดูเด็กก่อน หน้าที่นี้เป็นผลสืบเนื่องจากหน้าที่ ซ้อแรกคือ เมื่อผลิตเด็กออกมาแล้ว พ่อแม่ญาติพี่น้องจะต้องช่วยกันเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป หน้าที่ข้อนี้ นับว่าสำคัญมากและประกอบด้วยสองลักษณะด้วยกันคือ การเลี้ยงดูเด็กก่อนเพื่อให้มีร่างกายเจริญเติบโตมีจิตใจสมบูรณ์ กับการอบรมสั่งสอนธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรมของสังคมให้เด็ก

หน้าที่ในทางเศรษฐกิจ คือ การผลิตหรือหาโภคทรัพย์มาให้สมาชิกในครอบครัวได้บริโภคและมีเหลือเก็บไว้สำหรับใช้จ่ายในอนาคตหรือในยามวิกฤตต่าง ๆ ในสมัยโบราณหรือในสังคมเกษตรกรรม ครอบครัวมักจะทำหน้าที่ทั้งเป็นหน่วยในการผลิตและหน่วยบริโภคไปด้วยในตัว แต่ในสังคมสมัยใหม่ที่มีอุตสาหกรรมมีการทำงาน มีรายได้เป็นรายเดือนกันมาก ครอบครัวส่วนใหญ่ มักจะไม่ได้ทำหน้าที่เป็นหน่วยในการผลิต เพราะหน้าที่นี้กลายเป็นของโรงงานอุตสาหกรรมไปเสียมากแล้ว ครอบครัวในเมืองสมัยใหม่จึงมักจะทำหน้าที่เป็นหน่วยบริโภคเสียมากกว่า หัวหน้าครอบครัวมักจะออกไปทำงานนอกบ้านและมีรายได้เป็นรายเดือนสำหรับใช้จ่ายใช้สอยซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ที่สมาชิกครอบครัวต้องการบริโภคเรียกว่าหน้าที่ทางเศรษฐกิจของครอบครัว

หน้าที่ให้ความอบอุ่นทางด้านจิตใจ และการช่วยเหลือปกป้องสมาชิกของครอบครัวในภาวะวิกฤตต่างๆ จะพบว่าคนเกิดมาในครอบครัวเจริญเติบโตเจ็บไข้ได้ป่วย มีสุขมีทุกข์ และในที่สุดก็ตายลงในครอบครัว ฉะนั้น ครอบครัวจึงเป็นหน่วยรวมแห่งกิจกรรมที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ต่าง ๆ ของชีวิตมนุษย์ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ โดยเฉพาะเมื่อมีภาวะวิกฤติเกิดขึ้นแก่สมาชิกคนหนึ่งคนใดในครอบครัว เช่น ลูกชายถูกตำรวจจับเพราะเข้าร่วมการโจรกรรม ปล้นทรัพย์หรือพ่อตายไป หรือญาติใกล้ชิดคนใดคนหนึ่งเกิดอุบัติเหตุ เจ็บไข้ได้ป่วยด้วยโรคพยาธิ ประการใดก็ตามเหตุวิกฤติเหล่านี้ย่อมจะกระทบสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัวอย่างไม่มีปัญหา และ

สมาชิกที่ยังคืออยู่ แข็งแรงอยู่จะต้องปลอบใจ ช่วยเหลือวิ่งเต้นแก้ไขเหตุการณ์ต่างๆ หรือแม้แต่ทำการแก้แค้นในบางกรณี

2. สาเหตุของปัญหาครอบครัว

ความตึงเครียดในครอบครัว

- เนื่องจากค่านิยม ความเชื่อ ความต้องการ
- เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจ
- ความสัมพันธ์ระหว่างญาติพี่น้อง
- การทำงานของภรรยานอกบ้าน
- การมีอาชีพที่ต่างกัน ไปของสมาชิกในครอบครัว
- ความผิดหวังในตัวภรรยาหรือสามี

การขัดแย้งกันในครอบครัว

การขัดแย้งกันในครอบครัวอาจแยกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การขัดแย้งกันทางส่วนตัว (Personal Conflict) เป็นการขัดแย้งกันทางด้านบุคลิกภาพ ได้แก่

- ด้านอารมณ์
- แบบของความประพฤติของกลุ่มสมรส
- บทบาท
- ค่านิยมสามีภรรยาอาจได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาในลักษณะที่แตกต่างกัน
- ความรักรวมถึงความสัมพันธ์ทางเพศ

2. การขัดแย้งกันโดยทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Conflict) สมาชิกในครอบครัวจะเกิดการขัดแย้งกันเนื่องจากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

- การขัดแย้งกันทางด้านวัฒนธรรม
- ฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน
- การขัดกันในเรื่องอาชีพ
- การทำงานของฝ่ายหญิง
- การว่างงาน และปัญหาอื่น ๆ

การหย่าร้าง

การหย่าร้างของกลุ่มสมรสในต่างสังคมกัน ย่อมมีอัตราแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพราะความแตกต่างกันในเรื่องของศาสนา วัฒนธรรม และค่านิยม การหย่าร้างของกลุ่มสมรสอาจเนื่องมาจากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากความมีอิสระ เสรีภาพทัดเทียมกันระหว่างหญิงกับชาย ทำให้หญิงมีอิสระในการตัดสินใจปัญหาของตนเอง

2. สภาพของสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป

3. มาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นระดับการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้ความคิดอ่านและค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนไป

4. หญิงมีงานทำไม่ต้องพึ่งสามีในทางเศรษฐกิจ

5. ความคิดในเรื่องการหย่าร้างในเมื่ออยู่ด้วยกันแล้วไม่มีความสุขมีมากกว่าแต่ก่อนและยังมีกฎหมายที่ทำให้การหย่าร้างเกิดขึ้นได้ง่าย

3. ผลของปัญหาครอบครัว

- ทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน
- บุคลิกภาพและสุขภาพจิตของสมาชิกในครอบครัว
- ทำให้เกิดการก้าวร้าว
- ทำให้เกิดปัญหาวัยรุ่น
- ทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ
- ครอบครัวมีปัญหา

4. วิธีการป้องกันแก้ไข

การป้องกันปัญหาครอบครัว จะต้องคำนึงถึงทั้งตัวบุคคลในครอบครัว และสิ่งแวดล้อมภายนอก หลักในการป้องกันควรคำนึงถึง

- การเลือกคู่ครองที่ดี
- การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว
- แสดงบทบาทตามสถานภาพของตน
- ยึดมั่นในคุณธรรมสำหรับผู้ครองเรือน
- ให้การศึกษาอบรม

ปัญหาความตึงเครียดในครอบครัว วิธีการแก้ไขอาจกระทำโดย

1. การขอคำปรึกษาแนะนำจากหน่วยงานที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว เพื่อจะได้ใช้เป็นตัวกลางในการปรับตัวเข้าหากัน

2. การปรึกษาหาทางปรับตัวเข้าหากัน โดยทั้ง 2 ฝ่าย ยินดีจะฟังความคิดเห็นของอีกฝ่ายหนึ่ง

3. การหันไปพิจารณาคำสอนทางศาสนา

4. การหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ ซึ่งจะใช้เป็นวิธีสุดท้าย²⁷

2.3.3 กลุ่มสังคมและวัฒนธรรมของสังคม

นักสังคมวิทยาได้มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการ ศึกษาสาเหตุของอาชญากรรม และได้เฟื่องถึง ถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ได้ย้มาถึงปัจจัยอันเป็น สาเหตุของการกระทำผิดว่ามีอยู่หลายอย่างหลายประการ และได้ตั้งทฤษฎีที่เรียกว่า “ทฤษฎีหลาย ปัจจัย” (Multiple Factors Theory) ขึ้นซึ่งแต่เดิมนักสังคมศาสตร์เชื่อกันว่าสาเหตุของ อาชญากรรมมีแต่เพียงอย่างเดียว เช่น ความยากจน การแตกแยกในครอบครัว การศึกษาต่ำ ฯลฯ อย่างไรก็ตามนักสังคมวิทยาบางท่านคิดค้นทฤษฎีขอบเขตแคบลง และได้ให้ความหมายแน่ชัดกว่าเดิม ตามลักษณะของพฤติกรรม จะได้แยกกล่าวเป็นประเภท ๆ ดังต่อไปนี้

1. การประพฤติดที่ได้มาจากการเรียนรู้ (Learned Delinquency Behavior) โดย อธิบายว่าการกระทำผิดก็ดี ความประพฤตินั้นระเบียบของสังคม เป็นสิ่งที่บุคคลเรียนรู้จากการอยู่ ร่วมกันเป็นกลุ่ม(The Process of Group Life) ประกอบด้วยสาระสำคัญ 9 ประการคือ

- พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม(Criminal Behavior) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการ เรียนรู้
- การเรียนรู้ได้จากการเกี่ยวข้องติดต่อกับบุคคลอื่น
- ส่วนสำคัญในการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมนี้ เกิดจากการติดต่อ สัมพันธ์กันภายในกลุ่มที่มีความสนิทสนมและเป็นกันเอง
- ในการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมนั้นจะประกอบด้วยการเรียนรู้เทคนิค และวิธีการในการประกอบอาชญากรรมซึ่งบางอย่างยาก บางอย่างง่ายและการเรียนรู้ทิศทาง เฉพาะที่มูลเหตุชักจูงใจ(Motive) พลังผลักดันภายใน (Drives) การรู้จักใช้เหตุผล (Rationalization) และทัศนคติ (attitudes) ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมขึ้น
- ทิศทางเฉพาะของเหตุจูงใจ และพลังผลักดันภายในจะนำไปสู่พฤติกรรมแบบ ไคนั้นขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ว่า คนอื่นที่อยู่ล้อมรอบตัวเราได้แปลความหมายของตัวบทกฎหมายไป อย่างไรถ้าเป็นไปในทางที่เห็นว่าไม่ควรเคารพและปฏิบัติตามพฤติกรรมของเราก็จะยังเกิดขึ้นในรูป ของอาชญากรรม
- การที่บุคคลกลายเป็นผู้กระทำผิด หรืออาชญากรรม ก็เพราะการเรียนรู้ว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นสิ่งที่ควรละเมิดท่วมทับการเรียนรู้ว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่ควรเคารพและ ปฏิบัติตาม

²⁷บรรเทิง พาพิจิตร, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์, 2547), หน้า173.

- การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์กับคนดีหรือคนเลว ความแตกต่างกันดังกล่าวขึ้นอยู่กับความถี่ของการเรียนรู้ (Frequency) ระยะเวลาของการเรียนรู้ (Duration) ลำดับก่อนหลัง (Priority) และการเรียนรู้ อย่างจริงจังแค่ไหนเพียงไร (Intensity)

- กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม โดยการคบค้าสมาคมกับพวกอาชญากรรมและพวกที่ต่อต้านอาชญากรรมนั้น ย่อมประกอบด้วยกลไกต่างๆ ทั้งหลายเหมือนกันดังเช่น ที่มีอยู่ในการเรียนรู้อย่างอื่นกล่าวคือ ไม่ใช่จะมีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะแต่การเลียนแบบหรือการทำตามอย่างเท่านั้น

- พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม เป็นการแสดงออกซึ่งความต้องการและคุณค่า โดยทั่วไปแต่เราก็ไม่อาจจะอธิบายได้ว่าสิ่งที่กล่าวนั้นเป็น “สาเหตุสำคัญของอาชญากรรมเพราะพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ชอบที่ควรก็เป็นการแสดงออกซึ่งความต้องการและคุณค่าอย่างเดียวกันนั้น เช่น นาย ก. ต้องการเงินจึงได้ขโมย แต่นาย ข. ซึ่งต้องการเงินเหมือนกันจึงทำงานทำอย่างสุจริต”²⁸

ดังนั้น อัตราการกระทำผิดมากน้อยเพียงใดนั้น เป็นผลที่เกิดจากลักษณะการคบค้าระหว่างบุคคลในกลุ่ม เป็นเรื่องของบุคคลและการเรียนรู้จากกลุ่ม เป็นเรื่องของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ซัทเธอร์แลนด์ (Sutherland) ถือว่าความประพฤตินั้นดีหรือชั่ว เป็นสิ่งที่เรียนรู้มาแต่เด็กและต่อมาจนตลอดชีวิต

2. ความขัดแย้งของกลุ่มและอิทธิพลของกลุ่มวัฒนธรรมรอง (Group conflicts and Sub cultural Group Influences) ความขัดแย้งเป็นรูปหนึ่งของปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างสมาชิกในสังคม เป็นการแสดงออกถึงความแปรปรวนและความไม่เป็นระเบียบของสังคมในส่วนตัวอาชญากรรมนั้น เป็นบุคคลที่ได้นำเอาบรรทัดฐานการปฏิบัติ ค่านิยมที่ขัดแย้งหรือนอกเหนือไปจากบรรทัดฐานของสังคมนั้น ซึ่งโดยปกติธรรมดาจะต้องมีการปฏิบัติตามเสมอ²⁹

ความขัดแย้งของกลุ่มและอิทธิพลของกลุ่มวัฒนธรรมรอง สรุปได้ว่าถ้าลักษณะในทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันแล้ว สิ่งที่จะเกิดขึ้นก็คือ ความขัดแย้งในกลุ่มย่อยในสังคมนั้น อาชญากรรมก็ดี การกระทำผิดอื่นก็ดี เกิดจากความขัดแย้งกันในคุณค่าทางวัฒนธรรมและความขัดแย้งในวิถีทางที่จะบรรลุถึงคุณค่าเหล่านั้น ความขัดแย้งเช่นนี้ก็จะเป็ผลทำให้ไม่มีการปฏิบัติ

²⁸สุพัตรา สุภาพ, “การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกับศาลคดีเด็กและเยาวชน”, วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2507, หน้า 22.

²⁹สุพัตรา สุภาพ, ปัญหาสังคม, อ้างแล้ว, หน้า 45.

ตามกฎหมายข้อบังคับ และบรรทัดฐานการประพฤติทั้งทางกฎหมายและในทางสังคม (Legal and Social Norms) ซึ่งโดยปกติธรรมดาจะต้องมีปฏิบัติตามเสมอ

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับการกระทำผิด ดังนี้ ปัจจัยด้านความยากจน(Poverty Factors) อาชญากรรมมีสาเหตุมาจากความยากจนนั้น มักจะเป็นอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินเล็ก ๆ น้อย ๆ และการที่คนฐานะยากจนหรือขาดแคลนประกอบอาชญากรรมเหล่านั้นส่วนใหญ่ก็มีได้เนื่องมาจากความหิวโหย ความขาดแคลน หรือความจำเป็นที่แท้จริง แต่เนื่องจากความอิจฉาริษยา ความทะเยอทะยานอยาก กล่าวคือไม่มีความพอใจในสภาพความเป็นอยู่อย่างขาดแคลนของตน ไม่มีความพอใจในรายได้อันน้อยอยากมีความหุรหุรา ฟุ้งเฟ้อ เช่นคนอื่น เป็นต้น น้อยนักการประกอบอาชญากรรมของคนมีฐานะยากจน จะกระทำเพื่อบำบัดความต้องการอันเป็นความจำเป็นเพื่อมีชีวิตอยู่โดยแท้จริง ซึ่งพอสรุปปัจจัยเกี่ยวกับความยากจนอันมีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรมได้ ดังนี้

- ความยากจนไม่ใช่เหตุที่จะทำให้อาชญากรรมเกิดขึ้นได้เสมอไป เพราะคนมั่งมีที่ประกอบอาชญากรรมก็ยังมีอยู่มาก คนที่มีฐานะยากจนส่วนมากเป็นคนดีทำมาหากินเลี้ยงชีพโดยสุจริต

- ความสัมพันธ์ระหว่างความยากจนกับอาชญากรรม อาชญากรรมอันมีสาเหตุมาจากความยากจนนั้น เป็นอาชญากรรมเพื่อหวังผลประโยชน์จากทรัพย์สินเท่านั้น แต่อาชญากรรมที่มีได้มีมูลเหตุชกฏเกี่ยวกับทรัพย์สินยังมีอีกมาก ซึ่งคนทุกฐานะอาจกระทำได้เช่นเดียวกัน

- อาชญากรรมที่มีผู้ประกอบขึ้น โดยความมุ่งหวังที่จะได้ทรัพย์สินมาเพื่อบำบัดความจำเป็นโดยแท้จริงนั้นมีอยู่น้อยมาก ความประสงค์ในทรัพย์สินอันเป็นมูลเหตุจูงใจให้ประกอบอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ส่วนใหญ่หรือแทบทั้งหมดเกิดจากความอยากได้ ความโลภ ความทะเยอทะยาน มิใช่จะเป็นต้องประกอบอาชญากรรมเพื่อบำบัดความหิวกระหาย หรือเพื่อความจำเป็นอย่างอื่น

- ความยากจนทำให้เกิดความทุกข์ ทำให้ต้องตกอยู่ในสภาพอันเสื่อมโทรมทั้งในด้านจิตใจและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะโน้มนำให้คนเราประพฤติผิดทำนองคลองธรรมง่ายกว่าปกติ

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล กล่าวถึงสาเหตุการเกิดอาชญากรรมจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ดังนี้³⁰

³⁰ นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม), (นนทบุรี, พรทิพย์การพิมพ์, 2541), หน้า 109.

1. ความยากจนขาดแคลนความขัดสนในปัจจุบันพื้นฐานของการดำรงชีวิต ความยากจนเป็นบ่อเกิดของความทุกข์ยาก เดือดร้อน ขาดแคลนในสิ่งที่จำเป็น คนต้องดิ้นรนหาทางออกเพื่อ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ออกอยาก ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ คนที่ขาดแคลนจึงกล้ากระทำผิด ได้ง่าย

2. การว่างงานสภาพการไม่มีงานทำที่แน่นอนมั่นคง รายได้ไม่เพียงพอ เป็นปัจจัยทำให้คนประกอบอาชญากรรม การว่างงานเป็นสาเหตุพื้นฐานและมีสาเหตุสนับสนุน เช่น การคบคน ที่ค้ายาเสพติด มั่วสุมอบายมุข ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีส่วนช่วยให้คนกระทำผิดได้ง่าย

อรรถพร ชูบำรุง สรุปปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการเกิดอาชญากรรมไว้ 4 ประการ คือ³¹

1. ปัญหาความยากจนกับการเกิดอาชญากรรม
2. ปัญหาระบบเศรษฐกิจกับความมากน้อยของการเกิดอาชญากรรม
3. ปัญหาความหิวหยาพุ่มเพื่อกับการเกิดอาชญากรรม
4. ปัญหาการว่างงานกับการเกิดอาชญากรรม ความยากจนโดยทั่วไปอาจทำให้เกิดอาชญากรรมได้

ทั้งนี้จะต้องมีปัจจัยอื่น ๆ มาสนับสนุนและส่งผลให้เกิดการก่ออาชญากรรมขึ้น ระบบเศรษฐกิจจึงไม่ใช่สิ่งที่จะแก้ไขการเกิด อาชญากรรมแต่ต้องใช้ปัจจัยด้านอื่นเข้าช่วย เช่น การให้การศึกษา วัฒนธรรมและค่านิยมที่ดีงาม

สรุปได้ว่า ความยากจนหรือความขาดแคลนโดยตัวของมันเองแล้วมิใช่มูลเหตุที่จะทำให้คนเราประกอบอาชญากรรมขึ้น แต่ความยากจนนี้ทำให้ภาวะอันเหมาะสมแก่การที่อาชญากรรมจะเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าธรรมดาเท่านั้น

4. ด้านนิเวศวิทยา (Ecological) หรือการกระจายกันอยู่ของมนุษย์ในพื้นที่ต่างๆ ทฤษฎีว่าด้วยนิเวศวิทยา ถือว่าชุมชนเป็นต้นเหตุสำคัญของการกระทำผิด ฉะนั้นจึงใช้วิธีการศึกษาสภาพท้องถิ่นเป็นหลักและเขตที่มีการกระทำผิด เขตอันธพาล เขตที่อยู่อาศัยแบบต่างๆ องค์ประกอบด้านเชื้อชาติ การศึกษาแบบนี้ปรากฏว่าใช้ได้ผลดีและมีประโยชน์ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ที่ทำให้เกิดความเข้าใจและจับจุดสำคัญๆ ของการกระทำผิดได้ นั่นคือ ความสามารถทราบถึงภาวะต่างๆ ในท้องถิ่นที่มีการกระทำผิดสูงๆ และพอจะอนุมานได้ว่าภาวะเหล่านั้นเป็น

³¹อรรถพร ชูบำรุง, ทฤษฎีอาชญาวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2532), หน้า 179.

สาเหตุส่วนหนึ่งของการกระทำผิด ใช้ในการแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาว่า
ท้องที่ใดควรจะมีการควบคุมการกระทำผิดมากน้อยแค่ไหน

“แนวคิดทางนิเวศวิทยาที่น่าสนใจในปัจจุบันนี้ คือความคิดของ ทาฟ แอนด์ อิง
แลนด์ (Taff and England) นักอาชญาวิทยา ซึ่งได้กล่าวถึงชนิดของชุมชนที่มีอิทธิพลต่อการ
กระทำผิดของเยาวชน 7 ชนิดด้วยกันคือ”

1. เขตยากจนโดยทั่วไป ซึ่งมักจะมีการลักขโมยอยู่เป็นประจำ
2. เขตชุมชนแออัดที่มีความยากจน ไม่สนใจที่จะปฏิบัติตามกฎหมายและมี
ค่านิยมที่แตกต่างกัน
3. แหล่งชุมชนที่อยู่โคดเดี่ยวขาดจากสังคมที่ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีอันดี
งามโดยมีสิ่งกีดขวางทั้งทางกายภาพและสังคม และเป็นเขตที่มีการขัดแย้งทางวัฒนธรรม
4. เขตชุมชนอยู่หนาแน่น ไม่มีความสนใจในภารกิจของกันและกัน
5. เขตชุมชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่เพียงกลุ่มเดียว
6. เขตที่มีแต่ความเลวทรามเป็นที่ซึ่งตำรวจให้ความคุ้มครอง มีการค้าประเวณี
และเล่นการพนันโดยทั่วไป
7. เขตชนบทเสื่อมโทรม เป็นที่หลบซ่อนหรือที่พักของพวกอาชญากรรมที่มาจาก
เมืองใหญ่ เขตเช่นนี้ก่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน

2.3.4 ความต้องการของมนุษย์

ความต้องการของมนุษย์ ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจมากดังที่ ฆะลอ ธรรมศิริ
ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้

มนุษย์ทุกวันนี้พยายามจะทำงานต่างๆ ก็เพื่อจะสนองความต้องการของตน คือ
ต้องการยังชีพ ต้องการความก้าวหน้า เกียรติยศ ชื่อเสียง ฯลฯ ในทางพุทธศาสนาได้กล่าวถึงกิเลส
คือ “ความอยาก” ว่ามี 3 อย่าง คือ

1. กามตัณหา ความอยากในทางเพศ
2. ภวตัณหา ความอยากมีอยากเป็น
3. วิภวตัณหา ความไม่อยากมีไม่อยากเป็น

ความอยาก 3 ประการนี้แสดงถึงธรรมชาติของมนุษย์ ที่เกิดจากร่างกายและจิตใจ
ความอยากทางกามเป็นเรื่องของร่างกาย ส่วนความอยากมีอยากเป็น ไม่อยากมีไม่อยากเป็น เป็น
ความอยากทางใจ และทางพุทธศาสนา ได้กล่าวถึงปัจจัย 4 อันจำเป็น ซึ่งได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม
ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค ซึ่งหมายความว่า ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ อยู่ที่ปัจจัย 4
ในทางศาสนาสอนให้เราเข้าถึงธรรมชาติของมนุษย์ เพื่อประโยชน์ในการหาทางดับทุกข์ สำหรับ

มนุษย์ทั่ว ๆ ไป ซึ่งยังไม่บรรลุธรรมอันสูง ไม่หลุดพ้นจากกิเลส ตัณหาราคะ ต่าง ๆ ก็จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับธรรมดาโลก คือ ยังมีความต้องการในปัจจุบัน 4 ต้องการทางเพศ และยังอยากมีอยากเป็น ไม่อยากมีไม่อยากเป็น และธรรมของพุทธศาสนา ยังได้กล่าวถึง ความต้องการของมนุษย์ ต่อไปอีกว่า มนุษย์ทุกรูป ทุกนาม ต้องการลาภยศ สรรเสริญ และสุขด้วย ซึ่งเป็นความต้องการทางจิตใจ

มาสโลว์ (Maslow) ได้กำหนดหลักการไว้ว่า “บุคคลพยายามสนองความต้องการของตน เพื่อความอยู่รอด และความสำเร็จของชีวิต”

มาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการของบุคคล ออกเป็น 5 ระดับตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival Needs) ได้แก่ ความต้องการในเรื่องของอากาศ ความต้องการอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ

ในเรื่องนี้ผู้ต้องขังจะได้รับการตอบสนอง ต่อความต้องการขั้นพื้นฐาน ด้านวัตถุ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่หลับนอน ซึ่งคนโดยทั่วไปอาจคิดว่า ผู้ต้องขังยังได้เปรียบคนจนในสังคมภายนอกในเรื่องเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม ผู้ต้องขังนั้นจะถูกจำกัดสิทธิในการที่จะเลือก พวกเขาไม่มีสิทธิที่จะดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ได้ตามชอบใจ พวกเขาไม่มีสิทธิที่จะกระทำการใด ๆ ในสิ่งที่เขาชอบ ไม่มีการพักผ่อนเป็นส่วนตัว ไม่มีเครื่องใช้อุปกรณ์เป็นของตนเอง พวกเขาไม่มีแม้กระทั่งเวลาที่เป็นของตัวเอง ที่จะเลือกในการรับบริการ และเลือกเครื่องอุปโภคบริโภค อีกทั้งถูกตัดขาดจากเพศตรงข้าม โดยเฉพาะการถูกตัดขาด จากการมีเพศสัมพันธ์ และการคบหาสมาคมกับเพศตรงข้าม ติดต่อกันเป็นเวลานาน จนกว่าจะพ้นโทษ

2. ความต้องการความมั่นคง และความปลอดภัยของชีวิต (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะอยู่อย่างมั่นคงปลอดภัย จากการถูกทำร้ายร่างกายหรือถูกขโมยทรัพย์สิน ความมั่นคงในการทำงานและมีชีวิตมั่นคงในสังคม

ในสังคมเรือนจำ การที่ผู้ต้องขังอยู่ร่วมกับผู้ต้องขังอื่นๆ ซึ่งแต่ละคนมีประวัติอาชญากรรมร้ายๆ มา ทำให้เกิดความวิตกกังวลว่า ตนจะถูกกลั่นแกล้ง ลักขโมย ทำร้าย ฆาตกรรม หรือข่มขืนสักวันหนึ่ง พวกเขา รู้ตัวว่า ในวันหนึ่งข้างหน้าพวกเขา จะต้องถูกทดสอบ จากพวกเจ้าถิ่นหรือคนเก่ากว่า เพื่อจะแข่งขันกันเป็นเจ้าในเรือนจำ ซึ่งผู้ต้องขังใหม่ทุกคน ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในจุดนี้เป็นอย่างยิ่ง

3. ความต้องการด้านสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการความรักความต้องการที่จะ ให้สังคมยอมรับว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Belonging Needs)

ในเรื่องนี้การที่ผู้ต้องขัง จำนวนเป็นร้อยเป็นพันมาอยู่ร่วมกัน ในสถานที่เดียวกัน กินด้วยกัน ทำงานด้วยกัน อาศัยอยู่ในสถานที่เดียวกันเป็นเวลานาน จนก่อให้เกิดระบบความสัมพันธ์

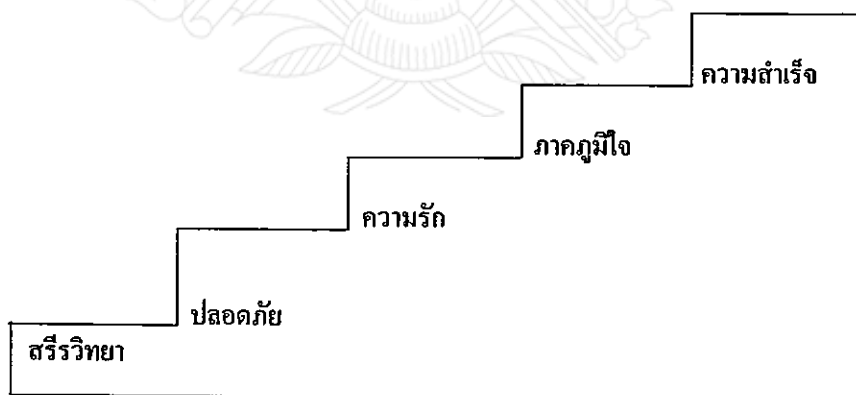
ซึ่งเรียกได้ว่าเป็น “สังคมย่อยๆ” ของผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นสังคมที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากสังคมภายนอก เพราะสังคมในเรือนจำ ประกอบไปด้วยวัฒนธรรม และค่านิยมของผู้ต้องขัง ที่จะส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวของผู้ต้องขังในเรือนจำ ตลอดจนการกลับเข้าสู่สังคมภายนอกหลังการพ้นโทษ

4. ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจและความ ต้องการดีเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้ เป็นความต้องการระดับสูง ที่เกี่ยวกับความมั่นใจตนเอง ในเรื่องของความสามารถ และความสำคัญของบุคคล

ในเรือนจำผู้ต้องขังถูกจำกัดด้านเสรีภาพ ซึ่งจะถูกจำกัดอยู่ในเรือนจำไม่สามารถ ไปไหนมาไหนได้ การถูกจำกัดด้านเสรีภาพนี้ นอกจากจะถูกจำกัดการเคลื่อนไหวมิให้ออกจาก เรือนจำแล้ว ยังหมายถึง การถูกจำกัดภายในเรือนจำอีกด้วย ผู้ต้องขังไม่สามารถเดินจากแดนหนึ่งไป อีกแดนหนึ่งได้ หรือจากตึกหนึ่ง ไปอีกตึกหนึ่งได้ ตามใจชอบ นอกจากนี้ยังหมายถึง การตัดขาดจาก ครอบครัว และญาติมิตรอีกด้วย โดยการแยกขาดจากกันนี้มีไว้เพื่อการแยกจากกันธรรมดา แต่เป็นการ แยกจากญาติมิตรในฐานะของ ผู้กระทำผิดความผิดกฎหมาย และถูกลงโทษ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง การถูกปฏิเสธจากสังคมภายนอก และถูกตีตราว่าเป็นนักโทษ นับตั้งแต่เข้ามาอยู่ในเรือนจำ

แต่อย่างไรก็ตามการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ระหว่างถูกควบคุมจะต้องปฏิบัติอย่าง ถูกต้อง ตามหลักอาชญาวิทยา หลักพันธุวิทยา และมีสภาพความเป็นอยู่ตามข้อกำหนดมาตรฐาน ขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

5. ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการ ในระดับสูง ซึ่งเป็นความต้องการที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จ ในทุกสิ่งทุกอย่าง ตามความนึกคิด ของตนเอง เพื่อที่จะพัฒนาตนเอง ให้ดีที่สุดในเท่าที่จะทำได้ความต้องการด้านนี้ จึงเป็นความต้องการ พิเศษของบุคคล (Self Fulfillment Needs) ที่จะพยายามผลักดันชีวิตตนเอง ให้เป็นไปในแนวทางที่ดี ที่สุด ตามที่ตนคาดหวังไว้ระดับความต้องการ ดังกล่าวนี้ หากเขียนเป็นแผนภูมิแสดงถึงความสำคัญ การตอบสนอง ก่อนหลังเป็นรูปบันไดจะได้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.3 แสดงความสำคัญการตอบสนอง

จากรูป แสดงให้เห็นลำดับของความต้องการว่า ได้มีการพัฒนา เป็นไปตามลำดับ ชั้นแรก ความต้องการขั้นพื้นฐานสูงความต้องการระดับสูง ดังนี้คือ ในขณะที่ความต้องการทางร่างกาย (สรีรวิทยา) ยังมีอยู่มากบุคคลจะปฏิบัติตนเพียงเพื่อสนองความต้องการ ขั้นพื้นฐานเท่านั้น ความต้องการประเภทอื่น จะมีบทบาท น้อยมาก แต่เมื่อบุคคลนั้น ได้รับการตอบสนองให้เกิดความพึงพอใจ ตามความต้องการระดับนี้แล้ว ความมั่นคงและชีวิตปลอดภัยจึงจะมีความสำคัญต่อตามเพิ่มขึ้น และตราบดีที่บุคคลยังไม่รู้สึกปลอดภัยหรือมั่นคง ความต้องการด้านอื่น ๆ ที่สูงขึ้น ไป ก็ยังไม่มีความรุนแรง ต่อเมื่อบุคคล ซึ่งจะเกิดความต้องการด้านสังคมมากขึ้น

จากทฤษฎีความต้องการของ Maslow แสดงให้เห็นว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ เกิดจากความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ทั้งสิ้น

2.3.5 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

การตัดสินใจ เป็นกระบวนการสรรหาทางเลือกตามระดับสติปัญญา ลักษณะนิสัย อารมณ์ และการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคล เพื่อกำหนดพฤติกรรม ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่น นีวีดี กลิ่นงาม สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไว้ 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านผู้ตัดสินใจ ด้านเวลาและ จันท์ ชุ่มเมืองปัก สรุปได้ว่าการตัดสินใจ จะต้องพิจารณาจากปัจจัย 3 อย่าง ประการแรก คือข้อมูลจากตนเอง ที่ได้รู้จักตนเองอย่างแท้จริง ประการที่สอง คือการใช้ข้อมูลทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประการที่สาม ด้านความรู้ทางวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ปัจจัยทางจิตวิทยาบางตัวก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจได้แก่ การรับรู้ ค่านิยม และบุคลิกภาพ การรับรู้จะมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมการตัดสินใจของบุคคลที่แตกต่างกันออกไป จะมีอิทธิพลในการตัดสินใจที่ไม่แน่นอน หากข้อมูลในการตัดสินใจที่ไม่เพียงพอ ค่านิยมจะเป็นกรอบมาตรฐานที่ใช้เป็นกรอบกำหนดทางเลือก สำหรับบุคลิกภาพ จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่นการกล้าเสี่ยง กล้าได้กล้าเสีย หรือการขาดความมั่นใจในตนเอง³²

สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์นั้น มีหลายด้านด้วยกัน ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่แตกต่างกัน

³²รัชนิภรณ์ แก้วไพรวัดย์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิง”, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2550, หน้า 8.

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาสังคมกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

ณรงค์ เส็งประชา ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมย่อมก่อให้เกิดปัญหา ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไปมีอาชีพต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย การติดต่อสัมพันธ์กันเปลี่ยนไป ผู้คนต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อช่วยเหลือตนเอง วิถีชีวิตแบบใหม่อาจทำให้เขามีปัญหาในการปรับตัว เขาอาจกลายเป็นคนว่างงานอาจมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดการประดิษฐ์เครื่องจักรเครื่องทุ่นแรงต่างๆ สามารถนำเอามาทดแทนแรงคนสัตว์นำเอามาใช้ในธุรกิจโรงงาน ทำให้แรงงานคนถูกแทนที่โดยแรงงานเครื่องจักรเครื่องทุ่นแรงและความจำเป็นในแรงงานคนและแรงงานสัตว์ลดลง อาจก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานและถ้าหากใช้เทคโนโลยีนั้นๆ ไม่เป็นก็ก่อปัญหาอื่นๆ ได้ เช่น ปัญหาสภาพแวดล้อมเป็นพิษ

3. การล่าห้วงทางวัฒนธรรม เช่น เรามีเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านแต่ใช้ไม่เป็นที่อาจเกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินได้ หรือเรามีโรงงานผลิตพลังงานปรมาณูมีโรงงานผลิตยาปราบศัตรูพืชแต่ไม่รู้จักใช้ เครื่องจักรและอุปกรณ์ในการผลิตหรือผลิตสิ่งนั้นๆ ได้แล้วนำเอาไปใช้ไม่ถูกต้องก็อาจเกิดปัญหาขึ้นได้

ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม แม้ว่าเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่จะช่วยสร้างความเจริญทางสังคม แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นๆ อาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นก็ได้

ลักษณะของปรากฏการณ์ทางสังคมที่จัดว่าเป็นปัญหาสังคมยกตัวอย่างให้เห็นได้ เช่น การค้าประเวณี ผู้คนในสังคมต่างก็เห็นว่าพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมและมีผลกระทบต่อกระเทือนไปถึงสังคมโดยรวม เช่น โรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งอาจจะติดต่อไปถึงผู้อื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับโสเภณีโดยตรงผลกระทบต่อชื่อเสียงต่อสังคมส่วนรวม เช่น ได้ชื่อว่าเป็นเมืองโสเภณีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของลูกหลาน เช่น กามโรค ร่างกายพิการ ผลกระทบต่อสังคม เช่น ความไม่เป็นธรรมในสังคมการหลอกลวง การรีดไถ คอร์รัปชัน การบังคับให้ต้องขายตัวซึ่งมีลักษณะคล้ายทาส สภาวะดังกล่าว เป็นสิ่งที่มีผู้คนจำนวนมากไม่ปรารถนาให้เกิดขึ้นในสังคม ต่างก็มีความคิดและหาวิธีการต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข โดยที่เห็นว่าปัญหา สามารถที่จะแก้ไขให้หมดไปหรือให้บรรเทาลงได้ ถ้าได้ช่วยกัน เช่น มีการร่วมมือกันปรับปรุงแก้ไขทั้งในฝ่ายประชาชน โดยทั่วไป องค์การอาสาสมัครต่างๆ องค์การของรัฐบาล เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ตลอดจนตัวโสเภณีและลูกค้าไปหาความสำราญจากหญิงโสเภณี ลักษณะดังกล่าวจัดได้ว่าเป็นปัญหาสังคม

แต่ถ้าสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามลักษณะดังกล่าว เช่น ถ้าในสังคมนั้นมองเห็นว่าการค้าประเวณีเป็นเรื่องธรรมดาเป็นสิ่งที่ช่วยให้สังคมดีขึ้น ช่วยบรรเทาปัญหาสังคมอื่นๆ ได้ สภาวะการณ์นั้นก็ไม่ได้จัดว่าเป็นปัญหาสังคมหรือแม้ประชาชนจะเห็นว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาสังคม

แต่ปรากฏว่าปัญหานั้นแก้ไขได้ง่าย โดยเพียงแต่รัฐบาลออกกฎหมายห้ามค้าประเวณี ปัญหาโสเภณีก็หมดไปจากสังคม ลักษณะเช่นนี้ก็ไม่จัดว่าเป็นปัญหาสังคม

2.4.1 สาเหตุของปัญหาสังคม

ปัญหาสังคมอาจเกิดจากสาเหตุต่างๆ เช่น อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในลักษณะที่ผู้คนในสังคมยอมรับไม่ได้ อาจเกิดจากความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจของมนุษย์ หรืออาจเกิดจากปัจจัยทางสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติที่เหมาะสมเป็นต้นว่า ความแห้งแล้ง ภัยธรรมชาติ

สุวิทย์ รุ่งวิสัย กล่าวได้ว่า ปัญหาสังคมมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากลักษณะของพฤติกรรมที่มีส่วนสัมพันธ์กับวัฒนธรรม และจากพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ที่มีลักษณะเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม³³

Julian และ Kornblum กล่าวได้ว่า นักสังคมวิทยาได้พยายามเสนอทฤษฎีหลักการต่าง ๆ เพื่ออธิบายถึงสาเหตุแห่งปัญหาสังคมสรุปแล้วว่า ปัญหาสังคม อาจเกิดจากภาวะสังคมพิการจากพฤติกรรมผิดสังคม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสถาบันสังคม เนื่องจากพยาธิสังคม (Social pathology) และอาจเนื่องมาจากปฏิกิริยาของสังคมที่มีต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหรือพฤติกรรมของคน (Labeling)³⁴

S.D. Weinberg เสนอได้ว่า ปัญหาสังคมอาจเกิดมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้³⁵

1. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เช่น ปัญหาประชากร ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาการว่างงาน
2. พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมและความไม่เป็นระเบียบของสังคม เช่น ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหายาเสพติด

จากการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาสังคมของ Frank R. Scarpitti พบว่า ปัญหาสังคมมีสาเหตุมาจาก³⁶

1. สถาบันสังคมไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กเกเร ฯลฯ

³³ณรงค์ เส็งประชา, ปัญหาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2532), หน้า 157.

³⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 157.

³⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 160.

³⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 158.

2. เนื่องจากพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากบรรทัดของสังคมเป็นต้นว่า ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาอาชญากรรม ฯลฯ

3. เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม ทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน ปัญหาเนื่องมาจากสื่อสารมวลชน ปัญหาทางธุรกิจ

นักวิชาการบางท่านมีแนวความคิดที่ว่า ปัญหาสังคมนั้นเกิดจากเปลี่ยนแปลงปัญหาทางสังคมและเห็นว่าสาเหตุอื่น ๆ นั้น สืบเนื่องมาจากผลแห่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การที่คนเราจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมก็เนื่องมาจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพชีวิตความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ ไปเป็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่สลับซับซ้อน มีการแก่งแย่งแข่งขันเอารัดเอาเปรียบ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาความขัดแย้งหรือการที่สถาบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานที่ให้ผู้คนในสังคมปฏิบัติก็อาจเกิดปัญหาไม่ยอมรับ หรือเกิดปัญหาการขัดแย้งขึ้นได้ ภาวะสังคมพิกาก็อาจสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

จากการที่ได้ศึกษาสาเหตุของปัญหาสังคม จากการศึกษาสังคมที่เกิดขึ้นและจากทฤษฎีแนวคิดของนักสังคมวิทยาและนักวิชาการต่าง ๆ สรุปได้ว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมีดังนี้

1. เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change)
2. เนื่องจากความเสีระบบทางสังคม (Social Disorganization)
3. เนื่องจากพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม (The Deviation of Behavior)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ถ้าเป็นไปอย่างรวดเร็วจนผู้คนในสังคมนั้นปรับตัวตามไม่ทันก็จะก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมขึ้นได้เป็นต้นว่า การเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตจากการใช้แรงคน สัตว์ ไปเป็นใช้เครื่องจักร เครื่องทุ่นแรงต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ การเปลี่ยนแปลงสภาพจากการอยู่ในสังคมชนบท ไปอยู่ในสังคมเมือง หรือเปลี่ยนสภาพจากชนบทไปเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว อาจก่อให้เกิดปัญหาการปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ซึ่งเต็มไปด้วยการแก่งแย่ง แข่งขัน ความเห็นแก่ตัว การขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ระหว่างผู้มีตำแหน่งหน้าที่ การงานสูงกว่ากับผู้มีตำแหน่งต่ำกว่า ฯลฯ เป็นผลให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาครอบครัว ฯลฯ

ความเสีระบบทางสังคม หมายถึง ภาวะที่สังคมไม่สามารถจะควบคุมสมาชิกของสังคมให้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่วางไว้ หรือสถานะทางสังคมไม่สามารถรักษาบรรทัดฐานในกิจกรรมด้านนั้น ๆ ไว้ได้ ความเสีระบบทางสังคมเป็นความระส่ำระสาย การขาดตอน การขัดกัน หรือการขาดสมานฉันท์ ภายในกลุ่มสังคมหนึ่งหรือสังคมหนึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อวิถีชีวิตความเคยชินต่อสถาบันสังคม หรือต่อการควบคุมทางสังคมทำให้ชีวิตสังคมไม่อาจดำเนินไป

อย่างราบรื่น ถ้าหากไม่ปรับปรุงแก้ไขเรื่องสำคัญบางเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยที่ชีวิตสังคมจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง และมีพลังบางอย่างขัดแย้งกันเสมอ การเสีกระบบจึงเป็นเรื่องที่พบในทุกสังคมจะแตกต่างกันก็ตรงที่จะมากหรือน้อยเท่านั้น

การที่สังคมเสีกระบบเกิดจากสาเหตุสำคัญ 2 ประการคือ การขาดความเชื่อถือในตัวบุคคลผู้ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดระเบียบแบบแผนกับความไม่เหมาะสมของตัวระเบียบซึ่งอาจล้ำสมัยจนเกินไปเป็นกฎเกณฑ์ที่ไม่อาจดำเนินสู่เป้าหมายหรือความมุ่งหวังได้เลย ดังนั้น ผู้คนจึงเกิดความไม่แน่ใจในการปฏิบัติตามบรรทัดฐานนั้นและหาวิธีการที่จะดำเนินสู่ความต้องการหรือเป้าหมายที่กำหนด

สภาพสังคมที่เสีกระบบ การบวนการควบคุมทางสังคมจะทำงานไม่ได้ผล คนจะเสื่อมคลายความเชื่อในกฎหมายสถาบันตลอดจนตัวบุคคลที่มีอำนาจมาแต่เดิม ผลประโยชน์และความคิดเห็นของคนกลุ่มต่างๆ อาจขัดแย้งกันได้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นทำให้คนแตกแยกออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายที่ต้องการรักษาสถานะเดิมและ ฝ่ายที่ต้องการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่แตกต่างกันนี้ ทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมและแสดงให้เห็นถึงปัญหาความเสีกระบบทางสังคม

พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมเป็นพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมที่แสดงและมีผลต่อส่วนรวม ประชาชนมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นสภาวะการณ์ที่ไม่ปลอดภัยสำหรับตนและสังคมเช่น การติดยาเสพติด การค้าประเวณี การประกอบอาชญากรรม การที่คนเรามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น อาจเกิดจากปัจจัยหลายประการเป็นต้นว่า

- ปัจจัยทางชีววิทยา เนื่องจากกรรมพันธุ์ ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อทำให้บุคคลที่มีความผิดปกตินั้นแสดงพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับออกมาเช่น เป็นผู้มีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย มีความต้องการทางเพศสูง โง่เขลาถูกชักจูงไปในทางที่ผิดหรือกระทำผิดได้ง่าย

- ปัจจัยทางจิตเช่น ความคับข้องใจได้รับการปฏิบัติด้วยความไม่เป็นธรรมหรือ จิตใจที่เกิดความต้องการอย่างรุนแรง อาจทำให้บุคคลมีจิตผิดปกติ ก่อปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการฆ่าตัวตายหรือปัญหาอื่น ๆ ก็ได้

- ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมชักนำให้เกิดปัญหาสังคมได้เช่นกัน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโสเภณี ปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม

- ปัจจัยทางค่านิยม ทำให้ผู้คนต่างพยายามหาวิธีการให้ได้มาซึ่งค่านิยมสังคม ไม่ว่าจะด้วยวิธีที่สังคมยอมรับเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคมหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นจึงอาจ

ก่อให้เกิดปัญหาสังคมได้ เช่น ค่านิยมในเพชรพลอย เงินทองทำให้คนต่างอยากจะได้ อยากจะมีซึ่งก็ไม่สามารถหามาได้ด้วยวิธีสุจริตก็อาจใช้วิธีทุจริต

โสภา ชปิลมันน์ ได้แบ่งสาเหตุที่นำไปสู่การประกอบอาชญากรรม นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็นสาเหตุใหญ่ ๆ คือ³⁷

1. สาเหตุทางร่างกายและจิตใจ

1.1 สาเหตุทางร่างกายพวกอาชญากรรมมักมีลักษณะทางร่างกายแตกต่างไปจากพวกที่ไม่ใช่อาชญากร อาชญากรที่กระทำผิดบ่อย ๆ จะมีลักษณะร่างกายและมีการประพฤติปฏิบัติตนในสังคมเช่นเดียวกับในสมัยที่มนุษย์ยังป่าเถื่อน ทั้งนี้เพราะมนุษย์รับสิ่งเหล่านี้สืบทอดมาทางสายโลหิตจากบรรพบุรุษซึ่งถ่ายทอดมาเป็นรุ่นและในแต่ละรุ่นที่ถ่ายทอดมานั้น ลักษณะและอุปนิสัยดังกล่าวได้แฝงนิ่งอยู่ไม่แสดงออกให้เห็นตกทอดมาหลายชั่วคน ลอมโบรโซ (Lombroso) ยังยืนยันว่าอาชญากรประเภทที่มีสัญชาตญาณป่าเถื่อนที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษด้วยการถ่ายทอดทางสายโลหิตนั้นมีตัวบ่งชี้ให้เห็นลักษณะเช่นนั้นได้ จากรูปหน้าที่ไม่ได้สัดส่วน ดวงตาที่ผิดปกติ และมีลักษณะประหลาดแขนยาวมากผิดปกติและขากรรไกรใหญ่และกว้างเป็นต้น เครชเมอร์ (Krestschmer, 1925) นักจิตวิทยาบุคลิกภาพที่มีชื่อเสียงอีกท่านหนึ่ง ให้แนวความคิดว่า สัดส่วนของร่างกายจะมีผลต่ออารมณ์ของบุคคลนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน

1.2 สาเหตุทางจิตใจความเครียด ความอึดอัดใจ ความคับข้องใจ จะมีผลต่อสุขภาพจิตทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตใจขึ้น และนำไปสู่การกระทำผิดได้ ในปัจจุบันมีจำนวนไม่น้อยที่บุคคลกระทำผิดทั้งนี้ เพราะมูลเหตุจูงใจที่แท้จริงของการกระทำผิดนั้นถูกฝักใฝ่อยู่ในจิตใจ ได้สำนึกและเกิดขึ้นเนื่องมาจากสาเหตุทางอารมณ์ของบุคคลนั้น การประกอบอาชญากรรมโดยทั่วไปที่มีได้มีสาเหตุมาจากด้านจิตใจ สามารถทราบถึงมูลเหตุจูงใจที่ทำให้บุคคลนั้นประกอบอาชญากรรมได้ เช่น ขโมยเพราะต้องการทรัพย์สิน ทำร้ายร่างกายเพราะความโกรธแค้นหรือหึงหวง แต่อาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากบุคคลที่มีจิตใจผิดปกติ นั้น มิได้เกิดขึ้นเนื่องจากมีความต้องการหรือมูลเหตุจูงใจเฉพาะแต่อย่างใด การประกอบอาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากความกดดันจากภายในจิตใจ ทำให้บุคคลนั้นกระทำลงไปโดยมิสามารถที่จะบังคับตนเองมิให้กระทำได้ อย่างไรก็ตามมิได้หมายความว่า ผู้ที่มีจิตผิดปกติจะต้องประกอบอาชญากรรมเสมอไป คนที่มีจิตใจปกติมักจะไม่ได้เป็น ผู้ประกอบอาชญากรรม อาชญากรส่วนมากจะมีจิตใจยังไม่ถึงขั้นผิดปกติอย่างรุนแรง

³⁷โสภา ชปิลมันน์, อาชญากรรม : ปัญหาที่ควรแก้ไขในปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2537), หน้า 22.

ผู้มีจิตใจผิดปกตินั้นสามารถแยกประเภทได้หลายประเภทด้วยกันคือ ประเภทโรคจิต (Mental Diseases) ประเภทจิตบกพร่อง (Mental Deficiency) ประเภทคาบเส้นระหว่างจิตปกติกับจิตไม่ปกติ (Border-line Mental Deficiency) ซึ่งในที่นี้จะขอกล่าวถึง ผู้ที่มีจิตยังไม่ถึงขั้นที่ผิดปกติ หรือจิตบกพร่องแต่เป็นบุคคลจำพวกที่อารมณ์ขัดแย้งและแปรปรวน

2. ความผิดปกติทางอารมณ์

ความผิดปกติทางอารมณ์ เป็นเรื่องสำคัญและมีผลต่อกระทำพฤติกรรมของมนุษย์ให้มีพฤติกรรมที่ผิดปกติไปจากเดิมถือได้ว่า เป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่การกระทำ ความผิดหรือก่อให้เกิดอาชญากรรมขึ้น โดยทั่วไปแล้วความผิดปกติทางอารมณ์เกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่เศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่สามารถปรับตัวตามไม่ทัน บุคคลใดที่มีสุขภาพจิตดีก็จะสามารถยืนหยัดต่อสู้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ รู้จักวิธีการที่จะแก้ไขหรือลดปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างดี ยอมรับสภาพความเป็นจริงต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ยังทำให้เป็นผู้ที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ภายใต้อุปกรณ์ต่าง ๆ ของสังคมที่บุคคลนั้นเข้าไปเกี่ยวข้องกับตรงกันข้ามผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ก็จะมีผลทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถปรับตัวได้เมื่อเผชิญกับปัญหา กลายเป็นความหวาดกลัว ท้อถอยไม่รู้จะทำตัวอย่างไรหรือตัดสินใจอย่างไร ไม่สามารถยอมรับหรือกล้าเผชิญกับความจริงต่าง ๆ รอบตัวได้ ขาดความเป็นตัวของตัวเองพยายามแยกตัวเองออกจากผู้อื่น ๆ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้และพยายามหลีกเลี่ยงหนีความเป็นจริงตลอดเวลาซึ่งความผิดปกติทางด้านอารมณ์นั้นเป็นผลเนื่องมาจาก สาเหตุสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. สาเหตุจากความคับข้องใจ ความคับข้องใจหมายถึง ภาวะของความรู้สึกอึดอัดใจที่เกิดขึ้นเมื่อมีอุปสรรคมาทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ หากบุคคลใดประสบความสมหวังในสิ่งที่ต้องการ จะหลุดพ้นหรือรอดจากการที่จะต้องเผชิญกับความคับข้องใจทั้งหลายที่เกิดขึ้นแต่ใจ สภาพความเป็นจริงแล้วเป็นไปไม่ได้ เพราะมนุษย์ไม่สามารถที่จะเนรมิตทุกสิ่งที่มีมนุษย์ต้องการได้ ดังนั้นในการที่จะได้ของทุกสิ่งทุกอย่างที่ต้องการในบางครั้งจำเป็นที่จะต้องเผชิญปัญหาอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางอันเป็นเหตุทำให้ไปไม่ถึงจุดหมายปลายทางหรือในบางครั้งไปถึงแต่ช้าไม่ทันในบางรายอาจต้องเปลี่ยนจุดหมายใหม่ สิ่งนี้เองที่ทำให้เกิดความคับข้องใจขึ้นตัว อย่างเช่น ผู้บังคับบัญชาสั่งให้นายสมศักดิ์มาพบเวลา 10.00 น. นายสมศักดิ์รีบออกจากบ้านไปตั้งแต่เวลา 08.00 น. จะไปให้ถึงก่อนเวลาแต่เนื่องจากทางที่นายสมศักดิ์จำเป็นต้องผ่านไปเกิดมีอุบัติเหตุรถชนกันขึ้นทำให้รถติดมากยิ่งใกล้เวลานัด สภาพความรู้สึกของ นายสมศักดิ์ในขณะนั้นไม่สบายใจ อึดอัดใจไม่พอใจ กังวลไม่รู้จะทำอย่างไร ไม่รู้จะโกรธใคร สภาพความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับนายสมศักดิ์ในขณะนั้นคือ สภาพที่เรียกว่าเกิดความคับข้องใจ

2. สาเหตุจากความขัดแย้งในใจ ความขัดแย้งในใจเป็นสภาวะความอึดอัดใจในสภาวะหนึ่ง ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของบุคคลนั้น ๆ ยิ่งมีความขัดแย้งในใจมากเท่าใดยิ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพจิตมากขึ้นเท่านั้น และมีโอกาสทำให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมทางด้านลบเพิ่มมากขึ้น ความขัดแย้งในใจแยกได้ออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1) ความขัดแย้งในใจ จากการที่ต้องตัดสินใจเลือกสิ่งที่ชอบเท่ากันในเวลาเดียวกันเข้าทำนอง รักที่เสียขายน้อง

2) ความขัดแย้งในใจที่ต้องเลือกสิ่งของที่ไม่ชอบทั้ง 2 อย่างในเวลาเดียวกัน และจำเป็นจะต้องเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง เข้าทำนอง หนีเสือปะจระเข้

3) ความขัดแย้งในใจที่จะต้องเลือกของที่ชอบ แต่ในเวลาเดียวกันให้ผลในทางที่ไม่ต้องการความขัดแย้งในประเภทนี้จะเกิดขึ้นเนื่องจากเครื่องล่อที่มาล่อเป็นสิ่งที่พอใจต้องการ แต่ในเวลาเดียวกันผลที่ได้รับจากสิ่งที่ต้องการกลับนำไปสู่ไม่พึงปรารถนา คือมีความต้องการและไม่ต้องการอยู่ในตัวเป็นต้นว่า ชอบรับประทานขนมหวานแต่กลัวอ้วน ดังนั้นขนมหวานจึงเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนาในเวลาเดียวกัน

3. สาเหตุจากการถูกบีบคั้นทางจิตใจ ลักษณะการถูกบีบคั้นทางจิตใจในที่นี้หมายถึงการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งต้องสูญเสียความสมดุลทางจิตใจ เนื่องจากเกิดความอึดอัดใจในการที่จะต้องการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งไม่ชอบแต่หลีกเลี่ยงไม่ได้ อันที่ผลทำให้เกิดการแปรปรวนทางพฤติกรรมและความรู้สึกทางจิตใจขึ้น สภาพที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกบีบคั้นทางจิตใจอาจมีสาเหตุมาจากทั้งทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจหรืออาจเนื่องมาจากสาเหตุจากสภาพแวดล้อมทางสังคม อันได้แก่วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยมภายในสังคมที่บุคคลนั้นต้องเข้าไปอยู่หรือเกี่ยวข้องกับขณะที่เกิดความรู้สึกบีบคั้นทางจิตใจ ไม่ว่าจะมาจากสาเหตุทางด้านร่างกาย อารมณ์หรือสังคมก็ตามจะมีผลให้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับฮอร์โมนในเลือดทำให้มีผลกระทบต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในขณะนั้น

ในชีวิตประจำวันของมนุษย์แทบทุกคนย่อมประสบปัญหาทำให้เกิดความกดดันทางจิตใจอยู่เสมอ จนนับได้ว่าเป็นเรื่องธรรมดาในชีวิตประจำวัน ความรู้สึกกดดันทางจิตใจนี้ บางครั้งอาจรุนแรงและในบางครั้งอาจไม่รุนแรงในขณะที่เกิดความรู้สึกดังกล่าว จะทำให้บุคคลอยู่ในสภาวะอึดอัด ไม่สบายใจหรือขัดเคืองใจ แต่เมื่อทุกอย่างคลี่คลายลงแล้วก็อาจจะลืมเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นได้ แต่ในบางครั้งสภาพความกดดันต่าง ๆ เป็นต้นว่า สมาชิกในครอบครัวเจ็บหนัก ต้องเสี่ยงอันตรายรับการผ่าตัด สอบไม่ผ่านทำให้พลาดโอกาสได้รับปริญญาบัตรพร้อมกับเพื่อน ๆ รายรับไม่สมดุลกับรายจ่ายจึงมีหนี้สินท่วมตัวความผิดหวังที่ได้รับในชีวิต ฯลฯ

สภาพความกดดันดังกล่าวมีผลต่อจิตใจและต่อบุคลิกภาพก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมที่ผิดปกติไปจากเดิมอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิด และการประกอบอาชญากรรม หรือการตัดสินใจที่ผิดขึ้นได้ ในขณะที่ต้องเผชิญกับสภาพถูกบีบบังคับทางจิตใจในรายที่รับได้ก็สามารถเผชิญกับปัญหาดังกล่าว และสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้โดยไม่มีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ส่งผลกระทบถึงด้านจิตใจหรือร่างกายแต่ในบางรายที่ไม่สามารถรับได้อาจเจ็บป่วยทางด้านร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้เนื่องมาจากความแตกต่างกันทางโครงสร้างด้านร่างกายและทางจิตใจของบุคคลแต่ละคนจะมีความเข้มแข็งและมีความสามารถในการเผชิญหรือรับสภาพปัญหาได้ไม่เหมือนกัน เมื่อใดก็ตามที่จำนวนของความกดดันทางจิตใจเพิ่มมากขึ้นจนบุคคลนั้นไม่สามารถจะอดทนต่อไปได้จะก่อให้เกิดความผิดปกติทางบุคลิกภาพและจิตใจขึ้น วิธีการปรับตน ปรับอารมณ์ จึงเป็นวิธีการที่สำคัญวิธีหนึ่งที่สามารถจะนำมาใช้เพื่อช่วยลดความกดดันทางจิตใจลงได้ เพราะเมื่อใดก็ตามที่เกิดความกดดันทางจิตใจขึ้น และไม่สามารถคลายหรือลดลงได้จะมีผลต่อบุคลิกภาพและการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์ในขณะนั้น

นอกจากนี้ ความกดดันทางจิตใจยังเกิดขึ้นได้ในแต่ละช่วงของการพัฒนาการในชีวิตรมนุษย์ ฉะนั้นการช่วยเสริมภาระตามขั้นพัฒนาการตามวัย โดยเฉพาะในช่วงวัยทารกและวัยเด็กจึงมีความจำเป็นและสำคัญมาก ดังนั้น ความสามารถในการปรับตัวรับสภาพการเปลี่ยนแปลงในแต่ละขั้นการพัฒนาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง หากบุคคลใดสามารถปรับตัวรับใจรับสภาพปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ก็นับว่าบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะสามารถผ่านพ้นวิกฤตในช่วงของแต่ละขั้นการพัฒนาอันจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและจิตใจของบุคคลนั้นไปได้ ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลนั้นไม่สามารถปรับตัวรับปัญหาหรือแก้ปัญหาอุปสรรคดังกล่าวให้ลุล่วงได้ จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพในขั้นพัฒนาอื่นที่สูงขึ้นและจะมีผลต่อการกระทำพฤติกรรมอันมีแนวโน้มที่จะให้ผลออกมาทางด้านลบได้

3. สาเหตุทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

3.1 การไม่ยอมรับค่านิยมทางสังคมระบบของค่านิยมทางสังคมก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ ฉะนั้นการที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดประกอบอาชญากรรมขึ้นอาจทำให้มองเห็นได้ว่า บุคคลนั้นอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีระเบียบทางสังคมอย่างไรซึ่งหมายความว่า อาชญากรรมนั้นเองที่สามารถชี้ให้เห็นถึงสถานะของบุคคลผู้ประกอบอาชญากรรมว่าอยู่ในสังคมเช่นไร ฉะนั้น ระเบียบของสังคมของบุคคลย่อมมีความสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรม เพราะสังคมที่ไม่มีระเบียบย่อมก่อให้เกิดการขัดแย้งกันในทางปฏิบัติก่อให้เกิดการฝ่าฝืนขนบธรรมเนียมประเพณี และกฎหมาย ดังนั้นในด้านของการป้องกันอาชญากรรม ถ้าจัดระเบียบของสังคมจากความไม่มีระเบียบไปสู่

สังคมที่มีระเบียบแล้วอาชญากรรมก็จะลดน้อยลงได้ แต่ถ้าความเป็นระเบียบของสังคมนั้นลดลงหรือเสื่อมลง อาชญากรรมก็จะมากขึ้น

ในเรื่องเกี่ยวกับการไม่ยอมรับค่านิยมทางสังคมนั้นก็คือ การที่บุคคลไม่ยอมรับรู้กฎหมายซึ่งมีอยู่ในสังคมนั้น หรือไม่ยอมรับหลักเกณฑ์ทางความประพฤติของสังคม ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ปกติทั่วไป และเป็นที่ยอมรับของสังคมนั้น ๆ ความมีระเบียบแห่งสังคมจะเกิดขึ้นก็ต้องมีกฎข้อบังคับ เพื่อคอยควบคุมดูแลให้บรรลุถึงจุดหมาย ควบคุมดูแลความต้องการของมนุษย์มิให้เกินเลยขอบเขตไป ถ้ากฎความเป็นระเบียบเรียบร้อยร่วมกันนี้ยุ่งเหยิง หรือขาดความเป็นระเบียบบวกกับความต้องการหรือความทะเยอทะยานของมนุษย์เพิ่มขึ้นจนถึงขั้นที่ว่าใครต้องการสิ่งใดก็ทำได้ตามชอบเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนปรารถนาแล้ว เมื่อนั้นการละเมิดกฎข้อบังคับ หรือกฎหมาย หรือการไม่ยอมรับหลักเกณฑ์ทางความประพฤติของสังคมหรือ “Anomie” ก็จะเกิดขึ้น

3.2 ความแตกต่างกันในทางคหศาสตร์การศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่างในการคหศาสตร์แก่นำของทฤษฎีคือ การที่บุคคลประพฤติปฏิบัติตนอย่างใดลงไปนั้นเนื่องมาจากสาเหตุจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า

1) ความประพฤติของอาชญากรเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ซึ่งนั่นหมายความว่า ความประพฤติของอาชญากรไม่ได้ถ่ายทอดมาทางกรรมพันธุ์ บุคคลผู้ซึ่งไม่เคยทราบหรือรับรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมมาก่อน ย่อมไม่มีทางที่จะประพฤติได้อย่างอาชญากร เช่นเดียวกับผู้ที่ไม่เคยรับรู้หรือมีประสบการณ์ด้านเครื่องดนตรีมาก่อน ย่อมไม่มีความสามารถที่แก้เครื่องดนตรีได้

2) การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการคหศาสตร์กับผู้อื่นรวมไปถึงด้านการสื่อสารต่าง ๆ

3) การเรียนรู้ความเป็นอาชญากรนั้น ชั้นแรกจะเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ซึ่งหมายความว่า สิ่งอื่นที่มีใช้กลุ่มบุคคลเช่น ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ ย่อมมีความสำคัญต่ออาชญากรรม

4) การเรียนรู้นี้ หมายความว่ารวมทั้งเรียนรู้ในด้านวิธีการที่จะประกอบอาชญากรรมเรียนรู้เกี่ยวกับแรงกระตุ้น เกี่ยวกับสัญชาตญาณในการที่จะประกอบอาชญากรรมและเรียนรู้ด้านทัศนคติโดยรับทัศนคติที่ไม่ดีสะสมไว้

5) แรงกระตุ้นและสัญชาตญาณในการประกอบอาชญากรรมนั้นจะเรียนรู้ได้จากการเกิดภาวะขัดแย้งระหว่าง การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย หมายความว่า ในการคหศาสตร์นั้น บางเวลาบุคคลหนึ่งอาจจะห้อมล้อมอยู่ท่ามกลางผู้ซึ่ง เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย แต่ในอีกเวลาหนึ่งอาจถูกห้อมล้อมอยู่กับผู้ซึ่งชอบประพฤติผิดกฎหมาย

6) การที่บุคคลกระทำความผิดเพราะมีความโน้มเอียงในการที่จะฝ่าฝืนกฎหมายอยู่เหนือความรู้สึกที่จะไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย นั้นหมายความว่า บุคคลนั้นเห็นว่ากฎหมายมีความสำคัญน้อยกว่าความต้องการที่จะกระทำผิด การที่บุคคลเป็นอาชญากรก็เพราะคบหาสมาคมกับกลุ่มบุคคลที่เป็นอาชญากร และแยกตัวออกไปจากกลุ่มที่ไม่ได้เป็นอาชญากร ทุกคนหนีไม่พ้นการเอาอย่างในวัฒนธรรมที่อยู่รอบ ๆ ตัวของผู้ขึ้น

2.4.2 สังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเกิดอาชญากรรม

เจฟฟรี (Jeffery) นักวิเคราะห์ด้านอาชญากรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า อัตรากระทำความผิดจะมีสหสัมพันธ์สูงกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นต้นว่า ตึกรามบ้านช่อง ถนนหนทาง สวนสาธารณะ ขวดยานพาหนะต่าง ๆ เป็นต้น³⁸ หลายจุดหลายแห่งในเมืองเต็มไปด้วยการประกอบอาชญากรรม ย่านที่อยู่อาศัยบางย่านเต็มไปด้วยการฆาตกรรม บางย่านเต็มไปด้วยการปล้นจี้ ในบางแห่งไม่มีการวางมาตรการป้องกันอาชญากรรมไว้ ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้มีผลเกี่ยวข้องกับทั้งทางด้านจิตวิทยา และด้านสังคม ไปถึงการวางผังเมือง ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งด้านจิตวิทยา และด้านสังคมวิทยา จากตัวอย่างของสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มต่อการเกิดอาชญากรรม ได้แก่

1. อาชญากรรมในเขตเมือง จะเห็นได้ว่าจำนวนอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกันไปในแต่ละเมือง หรือแม้แต่ในเมืองเดียวกันก็ตาม จำนวนการประกอบอาชญากรรมจะไม่เท่ากันคนที่อยู่ในตัวเมืองหรือ ในท้องที่ที่มีคนอยู่หนาแน่น สภาพความเป็นอยู่ ทัศนคติ และพฤติกรรมต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกับคนที่อยู่ในชนบท ทั้งนี้เพราะตามเมืองใหญ่ที่มีผู้คนหนาแน่น ย่อมประสบกับภาวะความตึงเครียด เนื่องจากสภาพปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าเมื่อเทียบกับคนที่อยู่ในชนบทซึ่งมีคนอยู่น้อยกว่า และมีการดำเนินชีวิตที่สะดวกกว่าในเมืองใหญ่

จากการศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับพระราชทานอภัยโทษหมู่ของสุชิน คำกระเด็น ผู้ที่อยู่ในแถบเมืองใหญ่จะประกอบอาชญากรรมในลักษณะการกระทำความผิดที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และมีจำนวนครั้งในการประกอบอาชญากรรมมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป ทั้งนี้เพราะในเขตเมืองใหญ่มีผู้คนอยู่หนาแน่น ย่อมต้องเผชิญกับปัญหาความตึงเครียด ความกดดันต่าง ๆ ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ แย่งกันกินแย่งกันอยู่³⁹

³⁸ โสภ ฟิลมันน์, อาชญากรรม : ปัญหาที่ควรแก้ไขในปัจจุบัน, อ้างแล้ว, หน้า 22.

³⁹ สุชิน คำกระเด็น, “พระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานอภัยโทษ”, วารสารราชทัณฑ์, (2542) : 35.

2. อาชญากรรมในชนบทประเภทของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชนบทจะแตกต่างกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเมืองจากสถิติกรมตำรวจพบว่า ฐานความผิดในการก่ออาชญากรรมในชนบทจะเกี่ยวข้องกับประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายเป็นส่วนใหญ่ จากการศึกษาสาเหตุและปริมาณการกระทำผิดซ้ำในคดีความผิดต่อชีวิต ร่างกายในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนร้อยละ 66.43 กระทำผิดซ้ำในคดีความผิดในเขตชนบท และจากการศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. 2527 - 2542 ของโสภณ ชูพิกุลชัย พบว่า ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอำเภอเมือง/ เมืองใหญ่ ฐานความผิดจะเกี่ยวข้องกับเรื่องทรัพย์สิน ต้องคำพิพากษาจำคุกไม่เกิน 3 ปี สาเหตุการกระทำผิดชอบสนุก ชอบการพนัน มีรายได้น้อยและมีภาระต้องเลี้ยงดูผู้อื่นอีก ส่วนผู้กระทำความผิดครั้งแรกส่วนใหญ่จะอยู่นอกเขตเทศบาล ฐานการกระทำผิดจะเกี่ยวข้องกับชีวิตและร่างกาย ต้องคำพิพากษาจำคุกตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ถึง 20 ปี สาเหตุการกระทำผิดส่วนใหญ่เนื่องมาจากสาเหตุทางด้านอารมณ์เป็นสำคัญ บวกกับเป็นคนก้าวร้าวและใจร้อน จากการศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชนบทส่วนใหญ่จะหนักไปทางด้านประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและฐานของการกระทำผิดเกิดจากสาเหตุทางด้านอารมณ์ ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่ไม่ใช่อาชญากรโดยกำเนิดไม่มีวิธีการที่อันแยบยลแต่ประการใด การกระทำผิดมีสาเหตุจากความกดดันทางด้านอารมณ์เป็นส่วนสำคัญ อันได้แก่ เกิดบันดาลโทสะ ความโกรธแค้น หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นต้น⁴⁰

3. เศรษฐกิจอาชญากรรม แต่เดิมมีความเชื่อกันว่า บุคคลที่ประกอบอาชญากรรมส่วนใหญ่จะเป็นผู้ยากจนขาดแคลนเงิน จำเป็นต้องทำความผิดเพื่อให้ตนเองและครอบครัวอยู่รอดจากความหิวโหยส่วนคนที่ร่ำรวยหรือมีเงินพอจับจ่ายใช้สอยมักจะไม่ประกอบอาชญากรรมเพราะทั้งตัวเองและครอบครัวสบายอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องทำความผิดอะไร แต่จากการศึกษาสาเหตุและปริมาณของการทำความผิด โดยคณะผู้วิจัยของคณะอนุกรรมการวางแผนพัฒนาความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินหรือสวัสดิการสังคม พบว่า พื้นฐานทางเศรษฐกิจเป็นเพียงสาเหตุที่ 2 รองจากสาเหตุแรกคือ สาเหตุทางด้านอารมณ์ อันได้แก่ ความคับแค้นใจ ความก้าวร้าว ความอาฆาตพยาบาท ความอยากรู้ อยากเห็น ความโลภ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. 2527 - 2542 พบว่า อาชญากรรมที่มีสาเหตุมาจากความยากจนนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ผู้กระทำความผิดมีรายได้น้อยต่อวันต่ำมาก แต่กลับมีภาระต้องรับผิดชอบสมาชิกใน

⁴⁰โสภณ ชูพิกุลชัย, จิตวิทยาสังคมประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด, 2524), หน้า 42.

ครอบครัวมากกว่า 2 คนขึ้นไป ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ต้องหา ชอบเล่นการพนัน ชอบสูบบุหรี่ ดื่มสุรา มีระยะเวลาต้องโทษ 3 ปีขึ้นไป ถึง 20 ปี ผู้ต้องหาส่วนใหญ่มีงานทำ มีรายได้ต่อวันสูงกว่าค่าแรงขั้นต่ำที่กฎหมายแรงงานกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ สาเหตุของการกระทำผิดส่วนใหญ่เนื่องมาจากสาเหตุด้านอารมณ์ผลจากการศึกษาดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การประกอบอาชญากรรมที่มีสาเหตุมาจากความยากจนนั้น ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยทั่วไปแล้วความยากจนมิได้เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมเพียงสาเหตุเดียว เพราะคนมีฐานะการงานดีมีงานทำ แต่ประกอบอาชญากรรมเพียงสาเหตุเดียว เพราะคนมีฐานะการเงินดี มีงานทำ แต่ประกอบอาชญากรรมก็มีอยู่มากดังนั้น การประกอบอาชญากรรมมิใช่เป็นการกระทำเพื่อบำบัดความหิวโหยหรือความจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่ได้เท่านั้น แต่อาจมาจากสาเหตุอื่นอันเนื่องมาจากสาเหตุทางอารมณ์ ความเคียดแค้น ความโลภและการชิงดีชิงเด่นแข่งขันกัน

ฉะนั้น จากแนวความคิดเดิมที่ว่าสาเหตุทางเศรษฐกิจคือ สาเหตุใหญ่ที่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมนั้น คงจะไม่ใช่เสียแล้วเพราะผลจากการศึกษาวิจัยหลาย ๆ การศึกษาต่างพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าปัญหาอาชญากรรมนั้นมีผลมาจากสาเหตุอื่น ๆ อีกหลายสาเหตุได้แก่ สาเหตุทางด้านสังคม สาเหตุทางด้านจิตวิทยา สาเหตุเกี่ยวกับบุคลิกภาพอารมณ์และการอบรมเลี้ยงดู และสาเหตุจากการศึกษาเป็นต้น ส่วนสาเหตุด้านเศรษฐกิจผิดเคื่องจึงทำให้บิดามารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านโดย ไม่มีโอกาสใกล้ชิด ไม่มีโอกาสให้ความรักความอบอุ่นหรือ ไม่มีโอกาสให้การอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตนทำให้ต้องมอบภาระนี้ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กหรือคนรับใช้ซึ่งไม่เข้าใจเด็ก ไม่มีเวลาให้กับเด็ก ทำให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นเด็กที่ขาดความเชื่อมั่น ขาดความรักความอบอุ่น กลายเป็นเด็กมองโลกในแง่ร้ายเป็นคนก้าวร้าวไม่เป็นตัวของตัวเองง่ายต่อการถูกชักจูง เมื่อเติบโตขึ้นเป็นโอกาสที่เด็กจะกระทำความผิดจึงมีมาก

4. ประเภทของอาชญากรรม

นักอาชญาวิทยา แต่ละท่าน ได้แบ่งอาชญากรรม ออกเป็นประเภทย่อยด้วยทัศนะต่างๆ กัน⁴¹ ดังนี้ คือ

1. อาชญากร ผู้กระทำความผิดเป็นบางครั้ง (The Occasional Criminal) เป็นการกระทำความผิด โดยประมาท ปราศจากมูลเหตุจงใจ เช่น ขับรถชนคนตาย
2. อาชญากร ผู้กระทำความผิดโดยผิวเผิน(The Co usual Offender) เป็นพวกกระทำความผิด ไม่รุนแรง และความปกติเป็นคนที่เคารพกฎหมาย การกระทำผิดโดยถือ ความสะดวกสบายเป็นใหญ่ เช่น การจอดรถในที่ห้ามจอด ขับรถฝ่าไฟแดง

⁴¹ นवलจันทร์ ทัศนชัยกุล, อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม), อ้างแล้ว, หน้า 139 – 140.

3. อาชญากรผู้กระทําผิด เพราะถูกกดดันจิตใจอย่างรุนแรง (Episodic Chiming) บุคคลเหล่านี้ตามปกติไม่ใช่อาชญากร เป็นผู้เคารพกฎหมายไม่กระทําผิดกฎหมาย แต่เนื่องจากถูกแรงกดดันทางจิตใจ อย่างรุนแรง ไม่สามารถหักห้ามใจควบคุมตนเอง ไม่ได้กระทําความผิด เช่น สามีฆ่าชายชู้ของภรรยา ภรรยาฆ่าสามีเพราะความแค้นที่สามีนอกใจ

4. อาชญากรผู้กระทําความผิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (White Collar Crime) เป็นบุคคลที่มีการศึกษามีตำแหน่งการงานที่ใช้เป็นเครื่องมือแสวงประโยชน์ แก่ตนเองและพรรคพวก โดยทุจริตการคอร์ปชั่นจะมีอยู่ในการกระทําตามหน้าที่ และอาชีพต่างๆ ที่ปรากฏให้เห็นเสมอ เช่น ทหารและตำรวจที่มีตำแหน่งสูงออกคำสั่งที่ไม่ชอบ

5. อาชญากรที่กระทําผิดติดนิสัย (Habitual Criminal) อาชญากรประเภทนี้ ได้แก่ บุคคลที่ไม่สามารถทำตนให้เข้ากับมาตรฐานของสังคม (Anti – Social) ได้กระทําผิดบ่อยครั้ง เช่น พวกวัยรุ่นที่ชอบหนีโรงเรียนบางกลุ่ม จะนิยมรวมกันเป็นแก๊งค์เที่ยวกลางคืน หรือไปอยู่ที่บ่อนการพนันและสำนักโสเภณี

6. อาชญากรอาชีพ (Professional Criminal) เป็นพวกหาเลี้ยงชีพในทางมิชอบอาชีพ ซึ่งมีการศึกษาวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กัน เช่น การล้วงกระเป๋า การรูดเครื่องประดับ ในสถานที่สาธารณะสถาน และการชิงทรัพย์

7. อาชญาองค์กร (Organized Crime) คือ กลุ่มอาชญากรที่รวมตัวเป็นคณะ ที่มีการปกครองกันเอง แบ่งงานกันทำ และกระทําความผิดเกี่ยวกับการเงิน ด้วยกิจการต่าง ๆ เช่น การค้ายาเสพติด การตั้งบ่อน การพนัน การค้าของหนีภาษี การจัดตั้งสถานที่บริการที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งการคอร์ปชั่นของรัฐบาลเอง

8. อาชญากรที่จิตผิดปกติ (The Mentally Abnormal Criminal) อาชญากรประเภทนี้ เป็นพวกที่กระทําความผิด อันเนื่องมาจากผิดปกติ จิตบกพร่อง จิตฟั่นเฟือน จิตใจอาจบกพร่อง โดยการเป็นโรคเจ็บป่วยก็ได้

Garafalo ได้แบ่งกลุ่มผู้กระทําความผิด ตามลักษณะความผิด⁴² ดังนี้

1. ฆาตกร (Murderers)
2. อาชญากรคดีอุกฉกรรจ์ (Violent Criminals)
3. อาชญากรในคดีคอร์ปชั่น (Criminals Deficient in Probity)
4. อาชญากรทางเพศ (Lascivious Criminals)

⁴²เรื่องเดียวกัน, หน้า 141.

Vernon Fax แบ่งประเภทของอาชญากรรม⁴³ คือ

1. Treason คือ พวกอาชญากรรมสงคราม กระทำความผิดด้วยการเข้าไปให้ความช่วยเหลือ และให้ความสะดวกแก่ข้าศึกในการสงคราม
2. Felonies คือ อาชญากรที่ก่อคดีรุนแรง ผู้กระทำความผิดทางอาญาอย่างร้ายแรง เช่น ฆ่าข่มขืน วางเพลิง ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ คดียาเสพติด การกระทำความผิด ในสังคม อาชญากรรมองค์การ
3. Misdemeanors คือ การกระทำความผิด โดยเจตนาร้ายมีกฎหมายบัญญัติโทษ แต่มีความรุนแรงน้อยกว่าพวก Felony
4. Ordinance คือ การกระทำความผิด ที่มีบทบัญญัติกฎหมายท้องถิ่น เช่น เทศบัญญัติ ทั้งนี้ เพื่อความสงบเรียบร้อย และความเป็นระเบียบของบ้านเมือง

ชาย เสวีกูล ได้แบ่งอาชญากรเป็น 9 ประเภท⁴⁴ ดังนี้

1. ผู้กระทำความผิด โดยฉิวเผิน พวกนี้เป็นพวกที่เคารพกฎหมาย แต่ชอบความสะดวกสบาย เช่น จอครดในที่ห้ามจอด
2. อาชญากรที่กระทำความผิด เป็นครั้งคราว เป็นพวกกระทำความผิด เพราะความเลินเล่อรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่ใช่เพราะจิตใจไม่ปกติ
3. อาชญากรผู้กระทำความผิด เพราะถูกแรงกดดันทางจิตใจอย่างแรง อาจทำไปเพราะขาดความยับยั้งสติ
4. อาชญากรผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเงิน
5. อาชญากร ที่กระทำความผิดคดีนิสสัย เช่น พวกคดียาเสพติด
6. อาชญากรอาชีพ ได้แก่ พวกหาเลี้ยงชีพ โดยกระทำทุจริตผิดกฎหมายตลอดเวลา เช่น พวกลักขโมย พวกข่องเบา
7. องค์การอาชญากร อาชญากรที่ร่วมกันประกอบอาชญากรรม โดยมีการวางแผน มีหัวหน้า มีการแบ่งงานกัน
8. อาชญากร ที่มีจิตใจผิดปกติ
9. อาชญากร ไม่มีเจตนาชั่วร้าย

สาเหตุที่ทำให้เกิดอาชญากรรมในประเทศส่วนใหญ่มีมูลเหตุเกิดจากทางด้านอารมณ์ อัน ได้แก่ ความคับแค้นใจ ความอาฆาตพยาบาท ความก้าวร้าว ความโลภและความอยากรู้้อยากเห็น สาเหตุประการที่สองเกิดจาก สภาพเศรษฐกิจ สาเหตุประการที่สามเกิดจากความฟุ้งเฟ้อของสังคม

⁴³เรื่องเดียวกัน, หน้า 142.

⁴⁴ชาย เสวีกูล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, อ้างแล้ว, หน้า 143.

สาเหตุประการที่สี่เกิดจากด้านยาเสพติดให้โทษ สาเหตุประการที่ห้าเกิดจากโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกให้กระทำผิด สาเหตุประการ ที่หกเกิดจากความผิดปกติทางด้านจิตใจและสาเหตุประการที่เจ็ดเกิดจากสาเหตุด้านครอบครัว

จากผลการวิจัยนี้ทำให้เห็นว่าสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมคือ สาเหตุทางด้านอารมณ์ ตามด้วยสาเหตุทางด้านสังคม สาเหตุด้านจิตใจ

2.5 แนวทางแก้ไขปัญหาลังคมตามทฤษฎีของพุทธศาสนา

สังคมไทยเป็นสังคมพุทธ เป็นสังคมที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของคำสอนที่สั่งสอนของพุทธศาสนาแม้ว่าจะดูเหมือนว่าน่าจะเป็นสังคมที่เรียบร้อยปราศจากปัญหาใด ๆ แต่สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันนี้ก็ปรากฏว่าสังคมยังต้องเผชิญกับปัญหามากมาย จนกลายเป็นปัญหาสังคมทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกของสังคมบางกลุ่มเพิกเฉยละเลยต่อการนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตรประจำวันก็ได้ จึงทำให้สภาพของสังคมไทยอยู่ในสภาพที่มีปัญหาและนับวันจะเลวร้ายลงไปจะเห็นว่าสังคมไทยนั้นยังคงมีปัญหาดัง ๆ ที่จะต้องหาทางแก้ไขที่ถูกต้องกันต่อไป ในที่นี้จะขอเสนอปัญหาบางประการพร้อมทั้งแนวทางแก้ไขตามทฤษฎีของพุทธศาสนา หรือแบบพุทธศาสตร์

ปัญหาความแตกร้างในครอบครัว ครอบครัว ถือว่าเป็นสถาบันมูลฐานของสังคม สมาชิกของสังคมทุกคนถือกำเนิดเกิดออกจาก แต่ละครอบครัวและเป็นสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัวคนมากที่สุด ถ้าสัมพันธภาพหรือสภาพครอบครัวดี ไม่พิการหรือแตกร้าง ปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่น การหย่าร้าง ปัญหาเด็กจรจัด ปัญหาโสเภณี หรือปัญหาศีลธรรมเสื่อม ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่จะมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมจะไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นปัญหาความแตกร้างในครอบครัวจึงนับว่าเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญมากที่จะต้องได้รับการแก้ไขจากหลาย ๆ ฝ่ายโดยเร็วและถูกต้องเพื่อผลประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันของครอบครัวและสังคมโดยรวม สาเหตุที่เกิดความแตกร้างทางครอบครัวอาจจะมาจากสาเหตุหลายอย่าง เช่น สาเหตุทางเศรษฐกิจ สุขภาพอนามัย และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สาเหตุจากปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นก็อาจแก้ไขได้โดยการงดอบายมุข (เหตุย่อยยับแห่งโภคทรัพย์) 6 ประการ โดยเฉพาะข้อที่ 5 คือ การเว้นจากการคบคนชั่วเป็นมิตรสหาย แล้วพยายามเลือกคบแต่เพื่อนที่ดีที่เป็นกัลยาณมิตร เพราะเพื่อนนั้นนับว่าเป็นสิ่งแวดล้อมใกล้ชิดตัวที่มีอิทธิพลและมีความสำคัญมาก คนที่ได้ดีมีความสำเร็จในชีวิตได้นั้นก็เพราะมีเพื่อนดี หรือคบแต่เพื่อนดีนั่นเอง ดังที่กล่าวกันว่า “คบคนดีเป็นศรีแก่ตัว”⁴⁵

⁴⁵ ญาณ โทจันทร์, พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน, (กรุงเทพมหานคร : โอ.เอ. พรินติ้งเฮาส์, 2547), หน้า 113.

การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญ มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าและความเสื่อมของชีวิตอย่างมาก หลักธรรมเกี่ยวกับเรื่องมิตรที่สำคัญ ในที่นี้จะแสดงเรื่องคนที่ควรคบ คนที่ไม่ควรคบ และหลักปฏิบัติต่อกันระหว่างมิตรสหาย ดังนี้

ก. มิตรเทียมพึงรู้จักมิตรเทียมหรือศัตรูผู้มาในร่างของมิตร(มิตรปฏิรูปกั) 4 ประเภท ดังนี้

คนปอกถอก ขนเอาของเพื่อนไปฝ่ายเดียว (มหรชน) มีลักษณะ 4

1. คิดเอาแต่ได้ฝ่ายเดียว
2. ขอมเสียน้อยโดยหวังจะเอาให้มาก
3. ตัวมีภัยจึงมาช่วยทำกิจของเพื่อน
4. คบเพื่อนเพราะเห็นแก่ประโยชน์

คนตีแต่พูด (วชิบรม) มีลักษณะ 4

1. คนดียกของหมดแล้วมาปราศรัย
2. ดีแต่อ้างของยังไม่มีมาปราศรัย
3. สงเคราะห์ด้วยสิ่งที่ไม่หาประโยชน์มิได้
4. เมื่อเพื่อนมีกิจ อ้างแต่เหตุขัดข้อง

คนหัวประจบ (อนุปิยภาณี) มีลักษณะ 4

1. จะทำชั่วก็เออออ
2. จะทำดีก็เออออ
3. ต่อหน้าสรรเสริญ
4. ถีบหลังนินทา

คนชวนฉิบหาย (อปายสหาย) มีลักษณะ 4

1. คอยเป็นเพื่อนคัมน้ำเมา
2. คอยเป็นเพื่อนเที่ยวกลางคืน
3. คอยเป็นเพื่อนเที่ยวดูการละเล่น
4. คอยเป็นเพื่อนไปเล่นการพนัน

ข. มิตรแท้ พึงรู้จักมิตรแท้หรือมิตรด้วยใจจริง (สุทรมิตร) 4 ประเภท ดังนี้

มิตรอุปการะ (อุปการกั) มีลักษณะ 4

1. เพื่อนประมาทช่วยรักษาเพื่อน
2. เพื่อนประมาทช่วยรักษาทรัพย์สินของเพื่อน
3. เมื่อมีภัยเป็นที่พึ่งพำนักได้
4. มีกิจจำเป็นช่วยออกทรัพย์ให้เกินกว่าออกปาก

มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ (สมานสุขทุกข์) มีลักษณะ 4

1. บอกความลับแก่เพื่อน
2. รักษาความลับของเพื่อน
3. มีภัยอันตรายไม่ละทิ้ง
4. แม้ชีวิตก็สละให้ได้

มิตรแนะนำประโยชน์ (อัตถักขาโย) มีลักษณะ 4

1. จะทำชั่วเสียหายนอกห้ามปรามไว้
2. แนะนำสนับสนุนให้ตั้งอยู่ในความดี
3. ให้ได้ฟังได้รู้สิ่งที่ไม่เคยได้รู้ได้ฟัง
4. บอกทางสุขทางสวรรค์ให้

มิตรมีใจรัก (อนุกัมปี) มีลักษณะ 4

1. เพื่อนมีทุกข์พลอยไม่สบายใจ (ทุกข์ ทุกข์ด้วย)
2. เพื่อนมีสุขพลอยแจ่มชื่นยินดี (สุข สุขด้วย)
3. เขาติเตียนเพื่อนช่วยขบขี้ยังแก้ให้
4. เขาสรรเสริญเพื่อนช่วยพูดเสริมสนับสนุน

ค. “มิตรต่อมิตร พึงสงเคราะห์อนุเคราะห์กัน” ตามหลักปฏิบัติในฐานะที่เป็นเหมือนทิศ
เบื้องซ้าย ดังนี้

พึงปฏิบัติต่อมิตรสหาย ดังนี้

1. เพื่อแบ่งปัน
2. พุดจามีน้ำใจ
3. ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
4. มีตนเสมอ ร่วมสุขร่วมทุกข์ด้วย
5. ซื่อสัตย์ จริงใจ

มิตรสหายอนุเคราะห์ตอบ ดังนี้

1. เมื่อเพื่อนประมาทช่วยรักษาป้องกัน
2. เมื่อเพื่อนประมาทช่วยรักษาทรัพย์สมบัติของเพื่อน
3. ในคราวมีภัยเป็นที่พึ่งได้
4. ไม่ละทิ้งในยามทุกข์ยาก

5. นับถือตลอดถึงวงศ์ญาติของมิตร⁴⁶

“การประพฤติธรรมตามหลักของพุทธศาสนานั้นมีมากมาย เพราะธรรมของพระพุทธองค์มีถึงแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ หมายถึง คำสอนมีมากถึงแปดหมื่นกว่าคำสอน”

แต่การที่จะให้เข้าถึงธรรมของศาสนานั้นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากในปัจจุบันคนมักขาดการขัดเกลาทางด้านจิตใจ ทำให้ประพฤติผิดนอกนอกรทาง หากได้นำหลักธรรมคำสอนมาใช้ในการดำเนินชีวิต ย่อมที่จะทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและลดปัญหาการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งหลักธรรมที่จะกล่าวถึง⁴⁷ คือ การประพฤติธรรม

“ธมฺมจริยา จ” แปลว่า การประพฤติธรรม การประพฤติธรรมหมายถึง การประพฤติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีงามของศาสนา ไม่ประพฤติตนผิดธรรมนองครองธรรม การประพฤติธรรมที่สำคัญ คือการมุ่งขัดเกลากาย วาจา ใจ ของตนเองให้บริสุทธิ์นั่นเอง โดยเฉพาะศาสนาพุทธได้เน้นการขัดเกลา การปรับเปลี่ยน ปรับปรุง พัฒนาทั้ง 3 ด้านคือ

กายสุจริต คือ การประพฤติทางกาย ให้เรียบร้อยถูกต้อง ดังาม ดังนี้

1. การไม่ฆ่าสัตว์ ทำร้ายทำลายสัตว์ มนุษย์ไม่เบียดเบียนข่มเหงรังแก
2. การไม่ลักทรัพย์ ไม่ขโมยหยิบฉวยเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน
3. การไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่ล่วงละเมิดลูกเมียของผู้อื่น

วจีสุจริต คือ การประพฤติทางวาจาให้ถูกต้อง ดังาม มีดังนี้

2. การไม่พูดเท็จ ไม่พูดโกหกมดเท็จ พูดแต่คำจริง คำสัจ
3. ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดคำลามกจกเปรต ไม่พูดคำสองแง่สองง่าม
4. ไม่พูดส่อเสียด คือไม่พูดกระแทกแตกดันให้คนอื่นเจ็บใจ เสียดใจ
5. ไม่พูดเพ้อเจ้อเหลวไหล ไม่พูดจาโหลเหลวกลวงเอาความจริงไม่ได้

มโนสุจริต คือการประพฤติชอบทางใจ มีจิตคิดในทางดีงามมีความคิดสร้างสรรค์

1. ไม่โลภอยากได้ของคนอื่น (อนภิชฌา)
2. ไม่พยาบาทปองร้ายบุคคลอื่น ๆ (อพยาบาท)
3. มีความเห็นชอบ (สัมมาทิฐิ)

การกระทำผิดของสตรี ล้วนเกิดจากการที่เข้าไปมีวเมากับอบายมุข

⁴⁶พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), ธรรมนุญชีวิตร, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิก จำกัด, 2541), หน้า 61.

⁴⁷สำลี รักสุทธี, มงคลชีวิต 38 ฉบับร้อยแก้วและร้อยกรอง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ พัฒนาศึกษา, 2545), หน้า 93.

อบายมุข คือ เหตุแห่งความฉิบหาย 6 อย่าง

เหตุแห่งความฉิบหายนั้น เมื่อบุคคลประกอบเหตุเหล่านี้เข้า ความฉิบหาย ความเดือดร้อน ความสูญเสีย ความทุกข์ทรมานก็จะบังเกิดขึ้นตามควรแก่เหตุที่เขาได้ประกอบกระทำลงไปอบายมุข จึงเป็นปากแห่งความเสื่อม หรือเป็นตัวสาเหตุแห่งความเสื่อม ความฉิบหาย ความเดือดร้อน ดังกล่าวนั้น ซึ่งเฉพาะในที่นี้ทรงจำแนกแสดงไว้ 6 ข้อด้วยกัน คือ

1. ต้มน้ำเมา ได้แก่ดื่มสิ่งที่ทำให้ผู้ดื่มให้มึนเมา ซึ่งเหล่านี้ไม่ว่าด้วยการเสพ การสูบ หรือ การฉีดเข้าไปในเส้นเลือดก็ตาม ถ้าหากว่ามีผลในทางให้เกิดความมึนเมาเป็นการทำลายสุขภาพกาย สุขภาพจิตของบุคคล ก็จัดเข้าไปในเรื่องของน้ำเมาทั้งหมด อาจจะเป็นเมรัย เหล้า เบียร์ วิสกี้ ยาม้า ยาขยัน เหล้าแห้ง บาปิตัส ผีน มอร์ฟิน เฮโรอิน เหล้านี้ล้วนเป็นสิ่งเสพติดให้โทษ ซึ่งไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่ผู้ที่เข้าไปเสพ ไปสูบ ไปดื่ม จึงถือว่าเป็นอบายมุข

“มชฺชปานา จ สญฺญโม” แปลว่า ส้ารวม ไม่เสพสิ่งเสพติดมึนเมา พระพุทธองค์ทรง สอนว่า “สุราเมรยมชฺชปมาทฏฐานา เวรมณี” ให้เรางดเว้นของมึนเมา คำว่าของมึนเมาคนส่วนใหญ่จะหมายถึงเฉพาะสุราเพราะในศีลข้อ 5 มีคำว่า “สุราเมรยะ”

ความจริงแล้วศีลข้อนี้ ท่านหมายเอาของมึนเมาหลายระดับจากหยาบ กลาง ละเอียด อย่างหยาบ เช่น สุรา เมรัย ผีน กัญชา ยาเสพติดทุกชนิด อย่างกลาง เช่น บุหรี่ หมาก พลุ น้ำชา กาแฟ เครื่องดื่มชูกำลัง น้ำอัดลมทุกชนิด อย่างละเอียด เช่น การคิดในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส การติดขัดในอำนาจวาสนา ตำแหน่งเป็นต้น หากลดสิ่งหยาบไม่ได้ ก็ยากที่จะลดสิ่งละเอียดได้ เพราะของหยาบมองเห็นได้ง่าย⁴⁸ เช่น การดื่มสุรามีโทษ ดังนี้

1. ทำให้เสียทรัพย์
2. เป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาท
3. เป็นบ่อเกิดแห่งโรค
4. ทำให้เสียชื่อเสียง
5. ทำให้ขาดความละเอียด
6. ทำให้สติปัญญาเสื่อมถอย

นอกจากโทษปัจจุบันที่สามารถบังเกิดขึ้นได้ทันทีแล้ว ทางพระพุทธศาสนา ยังสอนว่าโทษหรือบาปของการดื่มสุรายังติดตัวผู้เสพข้ามภพข้ามชาติไปอีกด้วย เช่น

1. ทำให้เกิดเป็นคนใบ้

⁴⁸ พระพรหมมุนี, ธรรมปริทรรศน์, (นครปฐม : โรงพิมพ์มิ่งมหาบุญราชวิทยาลัย, 2544), หน้า 302.

2. ทำให้เกิดเป็นคนบ้า สติฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
3. ทำให้เกิดเป็นคนปัญญาอ่อน
4. ทำให้เกิดเป็นสัตว์เลื้อยคลาน

2. **เที่ยวกลางคืน** หมายถึง การใช้เวลาแห่งชีวิต ซึ่งเหน็ดเหนื่อยในการทำงานตอนกลางวันมาแล้ว ไปหาความสนุกสนาน ด้วยการเที่ยวไปในที่ต่างๆ มีการเที่ยวดูมหรสพ จับกลุ่มคุยกันเล่นกัน เป็นต้น ถือว่าเป็นทางเสื่อมเสีย

3. **เที่ยวดูการละเล่น** การละเล่นนั้นถ้าเป็นการพักผ่อนหย่อนใจชั่วครั้งชั่วคราวตามความจำเป็นที่เกิดขึ้นก็เป็นเรื่องจำเป็นในการดำรงชีวิต แต่ที่จะเป็นเหตุแห่งความเสื่อมนั้น คือมีการละเล่นอะไรที่โหดโหดโดยใคร ก็พยายามไปเรื่อยไป ซึ่งถ้าเราหลงใหลไปในลักษณะนั้น เพราะการละเล่นก็มีอยู่ทุกวัน แต่ละวันหลายแห่ง หลายเรื่อง ถ้ามีวามหมกมุ่นในการละเล่นก็กลายเป็นทางเสื่อม

4. **การเล่นการพนัน** เป็นอบายมุขที่ออกจะมีความสำคัญ สมัยโบราณนั้น เล่นการพนันกันจนเสียบ้านเสียเมือง และในปัจจุบันเรื่องของการพนันก็ยังเป็นอันตรายอย่างรุนแรง ทำให้บุคคลประสบความเสื่อมในด้านต่างๆ เป็นอันมากเป็นการชี้ให้เห็นโทษของการพนันว่า สามารถที่จะล้างผลาญทรัพย์สิน สิ่งต่างๆ ของตน ตลอดถึงอิสรภาพของตนได้

5. **คบคนชั่วเป็นมิตร** ได้แก่การคบค้าสมาคมกับพวกบาปมิตร คือมิตรที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง เช่น ลักษณะที่เป็นคนปกอลอก ดิแต่พูด ประจบสอพลอ หรือคนที่ชักชวนในทางฉิบหาย เป็นต้น

6. **เกียจคร้านทำงาน** ถือว่าเป็นรากเหง้าของความเสื่อม คนเราจะประสบความสำเร็จในด้านการศึกษาล่าเรียนในการทำงานในการสร้างฐานะ ตลอดถึงในการประพฤติปฏิบัติ นั้น “จำเป็นจะต้องมีความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจจริง เอาจริงในกิจการงานเหล่านั้น แต่ถ้าหากว่าเป็นคนเกียจคร้านเสียแล้ว ทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่ก็ต้องเสื่อมลงไป ทรัพย์สินสมบัติที่จะเกิดขึ้นมาใหม่ก็เกิดขึ้นไม่ได้เพราะสิ่งเหล่านั้นล้วนแต่จะเกิดขึ้นเพราะการใช้ความเพียรพยายามของบุคคลทั้งนั้น” สภาพดังกล่าวจึงก่อให้เกิดปัญหามาประการ

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายและการลงโทษผู้ต้องขังกระทำผิดระเบียบวินัย

2.6.1 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. โทษทางวินัย

การลงโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัย เรือนจำจะถือปฏิบัติตามกฎหมายราชทัณฑ์ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ซึ่งได้กำหนดโทษทางวินัยไว้⁴⁹ ดังนี้

- 1) ภาคทัณฑ์
  - 2) งดการเลื่อนชั้น โดยมีกำหนดเวลา
  - 3) ลดชั้น
  - 4) ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเขียนหรือติดต่อไม่เกิน 3 เดือน เว้นไว้แต่กรณี ที่ระบุไว้ในมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
  - 5) ลดหรืองดประโยชน์และรางวัลทั้งหมดหรือแต่บางส่วนบางอย่าง
  - 6) ขังเดี่ยวไม่เกิน 3 เดือน
  - 7) ขังห้องมืดไม่มีเครื่องหลับนอนไม่เกิน 2 วัน ในสัปดาห์หนึ่ง โดยความเห็นชอบของแพทย์
  - 8) เขียนคราวหนึ่งไม่เกิน 20 ที ในความควบคุมของแพทย์แต่ห้ามเขียนคราวต่อไป เว้นแต่จะล่วงพ้นเวลา 30 วัน จากวันที่เขียนคราวหนึ่งแล้ว ถ้าเป็นผู้ต้องขังหญิงห้ามเขียน
  - 9) ตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก ตามมาตรา 32 (6)
- การลงโทษ ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ก่อนที่จะลงโทษแก่ผู้ต้องขังฐานผิดวินัยจะต้องให้โอกาสแก่ผู้ต้องขัง ได้ชี้แจงว่าตนมีข้อแก้ตัวอย่างไรหรือไม่แล้วลงโทษสถานหนึ่งสถานใดหรือหลายสถานดังต่อไปนี้⁵⁰

2. พฤติกรรมที่แสดงว่าเป็นการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง

พฤติกรรมการกระทำผิดวินัย จะไม่แสดงเอาไว้โดยเฉพาะ แต่จะปรากฏอยู่ในบทลงโทษ ตามกฎกระทรวงมหาดไทย หมวด 5 เรื่องการลงโทษฐานผิดวินัย ข้อ 104 – 119 และกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2521) ข้อ 4 ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

- 1) ประพฤติผิดระเบียบหรือข้อบังคับอันมีไว้สำหรับการเยี่ยมเขียนหรือติดต่อกับบุคคลภายนอก

⁴⁹พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 หมวดที่ 8 มาตรา 35.

⁵⁰กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 หมวด 5 ข้อ 99.

- 2) พยายามหลบหนี หรือหลบหนีไปแล้ว แต่ได้ตัวคืนมา
  - 3) นำเข้ามา หรือมีสิ่งของต้องห้ามไว้ในเรือนจำ
  - 4) นำสิ่งของซึ่งมิใช่ของคนออกจากเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาต
  - 5) ทำให้ทรัพย์สินของหลวง หรือของผู้อื่นเสียหาย
  - 6) กระทำการให้เกิดเหตุขัดขวางในงานของผู้ต้องขังอื่น
  - 7) กระด้างกระเดื่องต่อคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
  - 8) ก่อการวิวาทขึ้นกับผู้ต้องขังอื่น
  - 9) เล่นการพนัน
  - 10) ดื่มสุรา สูบกัญชา ฝิ่น หรือเสพของเมาอื่นๆ
  - 11) ค้า หรือมีสิ่งของต้องห้าม
  - 12) ละทิ้งหรือเพิกเฉยต่องานอันเป็นหน้าที่
  - 13) พยายามทำร้าย หรือทำร้ายผู้อื่น
  - 14) จงใจหลีกเลี่ยงการงาน
  - 15) ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา
  - 16) ก่อการวุ่นวาย ก่อความเสียหาย หรือสมคบกับผู้อื่นก่อความไม่สงบเรียบร้อย
  - 17) กระทำผิดระเบียบอื่นๆ (นอกกรอบ ในหมวด 5)
3. สิ่งของต้องห้าม
- สิ่งของต่อไปนี้ ห้ามมิให้นำเข้า หรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำ⁵¹
- 1) ยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทและสารระเหย
  - 2) สุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น
  - 3) อุปกรณ์สำหรับเล่นการพนัน
  - 4) เครื่องมืออันเป็นอุปกรณ์ในการหลบหนี
  - 5) อาวุธ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน
  - 6) ขงน่านเสียบหรือของมีพิษต่อร่างกาย
  - 7) น้ำมันเชื้อเพลิง
  - 8) สัตว์มีชีวิต

⁵¹ กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 หมวด 5 ข้อ 127.

9) เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารอื่น รวมทั้งอุปกรณ์สำหรับ
สิ่งของดังกล่าว

10) วัตถุ เอกสาร หรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือเสื่อม
เสียต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

4. เงื่อนไขในการลงโทษ

เงื่อนไขในการลงโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัย การแสดงพฤติกรรมอย่างไร จะ
ลงโทษอย่างไรนั้น เรือนจำจะยึดถือปฏิบัติตาม กฎหมายราชทัณฑ์⁵² ที่ได้วางกรอบไว้ คือ

1) การลงโทษภาคทัณฑ์นั้นพึงกระทำได้ เมื่อผู้ต้องขังกระทำผิดไม่ร้ายแรง
และผู้ต้องขังได้สำนึกถึงความผิดที่ได้กระทำไปแล้วนั้น การลงโทษภาคทัณฑ์กระทำโดยวิธีเรียก
ตัวมาว่ากล่าวสั่งสอนให้พยายามประพฤติตัวอยู่ในระเบียบวินัย

2) การลงโทษตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับบุคคลภายนอก
นั้น พึงกระทำได้เมื่อผู้ต้องขังประพฤติผิดระเบียบ หรือข้อบังคับอันมีไว้สำหรับการเยี่ยมเยียน หรือ
ติดต่อกับบุคคลภายนอก พยายามหลบหนีหรือหลบหนีไปแล้วแต่ได้ตัวคืนมา นำเข้ามาหรือมี
สิ่งของต้องห้ามไว้ในเรือนจำ นำสิ่งของซึ่งมิใช่ของตนออกจากเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาต

3) การลงโทษงดการเลื่อนชั้น พึงกระทำได้เมื่อผู้ต้องขังประพฤติผิดระเบียบ
ข้อบังคับดังนี้ พยายามหลบหนีหรือหลบหนีไปแล้วแต่ได้ตัวคืนมา นำเข้ามาหรือมีสิ่งของต้องห้าม
ไว้ในเรือนจำ นำสิ่งของซึ่งมิใช่ของตนเองออกจากเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาต ทำให้ทรัพย์สินของ
หลวงหรือผู้อื่นเสียหายโดยประมาท กระทำให้เกิดเหตุติดขัดในงานของผู้ต้องขังอื่น โดยประมาท

4) การลงโทษลดชั้น พึงกระทำได้เมื่อผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยดังนี้ พยายาม
หลบหนีหรือหลบหนีไปแล้วแต่ได้ตัวคืนมา นำเข้ามาหรือมีสิ่งของต้องห้ามไว้ในเรือนจำ โดย
เจตนา แต่ไม่เกิดผลเสียหายร้ายแรง กระด้างกระเดื่องต่อคำสั่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งต่ำกว่าพัศดีลงมา
ก่อการวิวาทขึ้นกับผู้ต้องขังอื่น แต่ไม่มีเหตุร้ายแรง เล่นการพนัน ดื่มสุรา สูบกัญชา ฝิ่นหรือเสพ
ของมีนเมาอื่น ๆ คำสั่งของต้องห้าม

5) การลดรางวัล พึงกระทำได้ในกรณี ทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย ก่อการ
วิวาทกับผู้ต้องขังอื่นในขณะที่ทำงาน ละทิ้งหรือเพิกเฉยต่อการทำงานอันเป็นหน้าที่ สำหรับการงด
รางวัลนั้น จะลงโทษได้ เมื่อได้เกิดผลเสียหายขึ้น และโดยการจงใจให้เกิดขึ้น

⁵²กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์
พุทธศักราช 2479 หมวด 5 ข้อ 104 – 114 และ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2521) ข้อ 4.

6) การขังเดี่ยว ฟังกระทำได้ในกรณี ฟังกระทำได้ในกรณี กระด้างกระเดื่องต่อเจ้าพนักงาน ซึ่งมีอำนาจบังคับบัญชาเรือนจำ ตั้งแต่ชั้นพักคดีขึ้นไป, ทะเลาะวิวาทกับผู้ต้องขังอื่น 2 ครั้งขึ้นไป เป็นเจ้ามือเล่นการพนัน หรือสมคบกับผู้อื่นเล่นการพนัน ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป คี๋มสุรา สูบกัญชา ฝิ่น หรือเสพของเมาอย่างอื่น 2 ครั้งขึ้นไป ,มีสิ่งของต้องห้าม ในจำพวกที่เป็นเครื่องมือ อันเป็นอุปกรณ์ในการหลบหนี หรือคำสั่งของต้องห้าม

7) ขังห้องมืด ฟังกระทำในกรณีผู้ต้องขัง ก่อการวิวาทกับผู้ต้องขังอื่นเนื่องๆ พยายามทำร้ายเจ้าพนักงาน ก่อการวุ่นวาย แต่ไม่ร้ายแรง จงใจหลีกเลี่ยงการทำงาน จงใจขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือพยายามหลบหนี

8) การเขียน ฟังกระทำในกรณีผู้ต้องขัง สมคบกันเพื่อก่อความไม่สงบเรียบร้อย พยายาม หรือทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงาน พยายามหลบหนี ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งหน้า หรือจงใจก่อความเสียหายให้แก่กิจการของเรือนจำ และได้เกิดความเสียหายขึ้น

การขังห้องมืด และการเขียน ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ไม่นำมาใช้บังคับแก่ผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัย เพราะการลงโทษดังกล่าวอาจจะเป็นการลงโทษที่ทารุณโหดร้าย

2.5.2 การลงโทษผู้ต้องขังกระทำผิดวินัย

การบริหารงานเรือนจำในส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองผู้ต้องขังให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย กฎหมายข้อบังคับ ตลอดจนระเบียบแบบแผนต่างๆ ซึ่งกำหนดไว้ให้เกิดความสงบเรียบร้อย จำเป็นต้องมีวินัย และบทลงโทษเป็นเครื่องมือกำกับดูแล เพราะผู้ต้องขังที่มาอยู่ร่วมกันจำนวนมากมีความแตกต่างกันทางพื้นฐาน การศึกษา ความเป็นอยู่จากสังคมหลายรูปแบบ ก่อบ่มเกิดการกระทบกระทั่ง การฝ่าฝืนระเบียบวินัยขึ้น ได้เสมอๆ การลงโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัย จำเป็นต้องกระทำให้อุบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับด้วยเช่นกัน เพื่อมิให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง หากมีการลงโทษทางวินัยด้วยความยุติธรรมแล้ว ย่อมเป็นผลดีแก่การบริหารงานเรือนจำ

ในการลงโทษผู้ต้องขัง ต้องมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้วยหลายฝ่าย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง คณะกรรมการในการสอบสวนการกระทำผิด เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ควรศึกษาให้ถ่องแท้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ กรณีและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง ในการลงโทษให้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทางเดียวกัน ให้เกิดความเป็นธรรมในการปกครองของคนหมู่มาก และการลงโทษทางวินัยควรเป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้น สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การอบรมชี้แจงทำความเข้าใจให้แก่ผู้ต้องขังเข้าใหม่ว่า เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำจะต้อง ประพฤติปฏิบัติอย่างไร และกระทำต่อเนื่องในวาระต่างๆ พร้อมนำระเบียบ ข้อบังคับ ดัดประกาศไว้ในที่ต่างๆ เพื่อให้ผู้ต้องขังทราบโดยทั่วกัน

หากการดำเนินการดังกล่าวได้ผล ก็จะเป็นการช่วยลดปัญหาการลงโทษทางวินัยของผู้ต้องขังและจะมีส่วนช่วยในการปกครองและการบริหารงานเรือนจำอีกทางหนึ่งด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน มีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของข้าราชการ ซึ่งย่อมรวมถึงการปฏิบัติเกี่ยวกับการลงโทษผู้ต้องขังด้วย ท ณะนั้น เจ้าพนักงานเรือนจำจำเป็นต้องศึกษา ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยให้ถ่องแท้ ซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิผู้ต้องขังตามบทบัญญัติดังกล่าว

2.5.3 สถิติการกระทำผิดของสตรี

จากสถิติของกรมราชทัณฑ์ในเดือนพฤษภาคม 2550 พบว่า ในจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เป็นผู้หญิงทั้งสิ้นจำนวน 16,774 คน เป็นนักโทษเด็ดขาดในคดีอาชญากรรมจำนวน 13,314 คน คิดเป็นร้อยละ 80 จำนวน 2,077 คนหรือร้อยละ 12 ในขณะที่จำนวนนักโทษเด็ดขาดในคดีประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกายมีเพียง 325 คนและ 105 คน คิดเป็นเพียงร้อยละ 2.5 เท่านั้น ถ้านำสองประเภทนี้รวมกัน ดังนั้นการที่ผู้หญิงมีการทำความผิดเพิ่มสูงขึ้นส่วนใหญ่เป็นคดีอาชญากรรมดังตาราง

ข้อมูลจำนวนผู้ต้องขังเด็ดขาด แยกตามลักษณะความผิด

ลักษณะความผิด	มีนาคม 2550			เมษายน 2550			พฤษภาคม 2550		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	29,603	1,845	31,448	29,511	2,132	31,643	29,708	2,077	31,785
2. พ.ร.บ.ยาเสพติด	42,222	2,617	54,839	43,503	12,863	56,366	44,528	13,314	57,842
3. ประทุษร้ายต่อชีวิต	8,762	282	9,044	8,809	337	9,146	8,817	325	9,142
4. ประทุษร้ายต่อร่างกาย	2,506	103	2,609	2,507	103	2,610	2,533	105	2,638
5. ประทุษร้ายต่อเพศ	4,808	101	4,905	4,905	74	4,873	4,842	71	4,913
6. ภัยอันตรายต่อประชาชน	334	8	342	340	8	348	337	5	342
7. อื่น ๆ	7,374	743	8,117	7,386	798	8,175	7,540	877	8,417
รวมทั้งสิ้น	95,605	5,699	111,304	96,855	16,306	113,161	98,305	16,774	115,179

ที่มา: ฝ่ายสถิติและข้อมูลราชทัณฑ์กองแผนงาน

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความผิดของนักโทษเด็ดขาดที่เป็นสตรีในรอบ 10 ปี ก็จะพบว่าในปี พ.ศ. 2541 นักโทษเด็ดขาดหญิงที่ดองโทษในคดีอาชญากรรมอยู่เพียง 1,815 คน จากจำนวนผู้ต้องขังหญิงทั้งหมด 4,609 คน คิดเป็นร้อยละ 39 แต่ในปี พ.ศ. 2550 จำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เป็นหญิงใน

คดียาเสพติดเพิ่มสูงขึ้นเป็น 13,314 คน จากจำนวนนักโทษเด็ดขาดหญิงทั้งหมด 16,774 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และหากพิจารณาอัตราการเพิ่มของจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เป็นหญิงในรอบ 10 ปี ผ่านมาจะพบว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของในคดียาเสพติดมีถึงร้อยละ 62

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิพาพรรณ อุทุมพร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การติดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง” ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลางที่ต้องขังในข้อหาเสพ ข้อหาครอบครอง ข้อหาเสพและครอบครอง ซึ่งเป็นผู้ติดยาเสพติด จำนวน 327 คน และผู้ต้องขังในข้อหาจำหน่ายยาเสพติด จำนวน 100 คน ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพบว่าอาชีพ รายได้ ของผู้เสพยาเสพติดมีผลทำให้ความถี่ของการเสพยาเสพติดต่างกัน ส่วนอายุ การศึกษา เขตที่อยู่อาศัย ภาวะทางจิตใจ ความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้เสพยาเสพติดไม่มีผลทำให้ความถี่ของการเสพยาเสพติดต่างกัน ส่วนผู้จำหน่ายยาเสพติด การศึกษา อาชีพ มีความสัมพันธ์ทำให้ผู้จำหน่ายยาเสพติดกระทำความคิด ส่วนอายุ รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์ทำให้ผู้จำหน่ายยาเสพติดกระทำ ความคิด⁵³

ชัชว ทุมพิมพ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของนักโทษหญิงศึกษาศรีเรือนจำกลางอุบลราชธานี” ผลการวิจัย พบว่าลักษณะทั่วไปของผู้ต้องขังที่กระทำ ผิดซ้ำ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 – 34 ปี มีการศึกษต่ำ เป็นโสด อาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่ำ บิดาและหรือมารดาเสียชีวิต และมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับอบายมุข สาเหตุของการกระทำ ผิดซ้ำส่วนใหญ่เกิดจากการที่สังคมไม่ยอมรับ ตั้งข้อรังเกียจไม่ยอมรับหาสมาคม และสิ่งที่ผู้ต้องขังต้องการหลังจากปล่อยตัว คือ ต้องการให้รัฐช่วยเหลือต้องการยอมรับจากสังคม ต้องการความรัก ความเข้าใจ ผลจากการพิสูจน์สมมติฐานที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ปรากฏว่า ตัวแปรด้านอายุ อาชีพ การมีหรือไม่มีญาติหรือบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกระทำ ผิดกฎหมาย หรือจำคุกมาก่อน การเอาบุคคลอื่นเป็นตัวอย่างในการ

⁵³ทิพาพรรณ อุทุมพร, “การติดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษบางเขน”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2540, 121 หน้า.

0.05 เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในด้านสภาพครอบครัว มีปัญหาเศรษฐกิจการว่างงาน ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจผู้ต้องขังมีความผิดปกติผู้ต้องขังมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในด้านสภาพครอบครัว มีปัญหาเศรษฐกิจการว่างงาน ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจผู้ต้องขังมีความผิดปกติผู้ต้องขังมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในด้านสภาพครอบครัว มีปัญหาเศรษฐกิจการว่างงาน ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจผู้ต้องขังมีความผิดปกติผู้ต้องขังมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกี่ยวกับการถูกกีดกันทางด้านจิตใจเนื่องจากมีหนี้สินล้นพ้นตัว ส่วนปัจจัยด้านที่เหลื่ออยู่ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจ ไม่มีผลต่อการเพิ่มมากขึ้นของผู้ต้องขังสตรี⁵⁵

โสภณ ชิติธรรมพฤษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา มีอายุเฉลี่ย 31.19 ปี อายุสูงสุด 64 ปี ต่ำสุด 18 ปี ส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.3 อายุไม่เกิน 30 ปี รองลงมา ร้อยละ 33.3 อายุ 31 – 40 ปี มีเพียง ร้อยละ 3.0 ที่อายุมากกว่า 50 ปี แบ่งเป็นกลุ่มอายุไม่เกิน 32 ปี ร้อยละ 57.3 อายุมากกว่า 32 ปี ร้อยละ 43.7 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุและระดับการศึกษาผู้ต้องขังที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาชีพและรายได้ ผู้ต้องขังไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ⁵⁶

พิสมัย เกตุสุวรรณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางสังคมกับการกระทำ ผิดซ้ำของนักโทษหญิง : กรณีศึกษาทัณฑสถานหญิงกลาง” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการกระทำ ผิดซ้ำ 2 ครั้ง อายุขณะกระทำความผิดครั้งสุดท้ายอยู่ระหว่าง 21 -24 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา

⁵⁵ภักดี สุรภักดี, “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเพิ่มขึ้น: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางจังหวัดทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”, การศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2542, 68 หน้า.

⁵⁶โสภณ ชิติธรรมพฤษ์, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง”, รายงานวิจัยการอบรมหลักสูตร “ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.)”, (วิทยาลัยการยุติธรรม : กระทรวงยุติธรรม), 2544, 65 หน้า.

กระทำผิดซ้ำในข้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง สมรสแล้ว บิดาหรือมารดา เสียชีวิต มีความเกี่ยวข้องกับบุหรี่และสุรา สาเหตุในการกระทำ ผิดซ้ำเนื่องจากรายได้ไม่พอใช้จ่าย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อาชีพก่อนการต้องโทษครั้งสุดท้าย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความประพฤตินี้เกี่ยวข้องกับอบายมุข ประสบการณ์ที่ได้รับขณะที่ต้องโทษในเรือนจำและ ประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมภายหลังพ้นโทษ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการกระทำ ผิดซ้ำ⁵⁷

ยุทธศักดิ์ ทองประพันธ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สาเหตุการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ใน เรือนจำกลางคลองเปรม” พบว่าพฤติกรรมกรกระทำผิดส่วนใหญ่ เกิดจากสภาพความแออัดภายใน เรือนจำ ทำให้ผู้ต้องขังเกิดความเครียด จึงเกิดการทะเลาะวิวาทและการที่เรือนจำปล่อยให้ผู้ ต้องขังมีเวลาว่างมาก อาจจะเพราะการฝึกวิชาชีพที่ไม่เหมาะสม จึงทำให้ผู้ต้องขังรวมกลุ่มเล่นการ พนัน ตลอดทั้งการลงโทษที่ไม่เหมาะสมกับความผิด การถูกเอาผิดเอาเปรียบจากผู้ต้องขังอื่น หรือ จากเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดการกระด้างกระเดื่องและต่อต้านกฎระเบียบของเรือนจำโดยได้สรุปว่า พฤติกรรม ที่ผู้ต้องขังกระทำผิดมากที่สุดคือความผิดเกี่ยวกับการมีสิ่งของต้องห้าม⁵⁸

ณัฐพร คงจันทร์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี” จากผลการศึกษาพบว่าผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 18-35 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรสจะเป็นหม้ายหรือหย่าร้าง ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาทและรายได้ที่ได้รับไม่พอกับค่าใช้จ่าย สาเหตุของ การกระทำผิดซ้ำเนื่องจากสังคมไม่ยอมรับ มีปัญหาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม⁵⁹

สุนน ทวีวัฒนศรีสุข ศึกษาวิจัยเรื่อง “การกระทำผิดของหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีค้ายาบ้า ในทัณฑสถานหญิงกลาง” จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 26 – 35 ปี กว่าครึ่งมี การศึกษาระดับประถมศึกษา สมรสแล้ว ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีฐานะทางเศรษฐกิจของ

⁵⁷พิสมัย เกตุสุวรรณ, “ปัจจัยทางสังคมกับการกระทำผิดซ้ำของนักโทษหญิง : กรณีศึกษา ทัณฑสถานหญิงกลาง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์), 2545, 120 หน้า.

⁵⁸ยุทธศักดิ์ ทองประพันธ์, “สาเหตุการกระทำผิดวินัยของเรือนจำกลางคลองเปรม”, ภาคนิพนธ์ มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2546, 103 หน้า.

⁵⁹ณัฐพร คงจันทร์, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะ กรณีเรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี”, การศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2546, 71 หน้า.

ครอบครัวไม่ได้ มีรายได้ต่ำหว่ารายจ่าย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอาเสพติดให้โทษอยู่ในระดับต่ำ และมีทัศนคติต่อการกระทำผิดในระดับปานกลาง การทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนการต้องโทษ สถานภาพสมรส สภาพแวดล้อมที่พักอาศัยที่เอื้อต่อการกระทำผิด ประสพการณ์ในการกระทำผิด และความรูู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอาเสพติดให้โทษ ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีค้ายาบ้า⁶⁰

บวรรัตน์ สุวรรณประเสริฐ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ในเรือนจำกลางบางขวาง” จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่อยู่ระหว่างในวัยกลางคน อายุ 26 – 40 ปี การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา สถานภาพ สมรสแล้ว ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้าง รายได้น้อย เป็นผู้กระทำผิดในคดียาเสพติด พฤติกรรมการกระทำผิดวินัย เกี่ยวกับเรื่องทะเลาะวิวาทมากที่สุด และพบว่าในแต่ละครั้งสาเหตุมาจากความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนถูกเพื่อนชักชวน⁶¹

สัมพันธ์ สุระหงษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติต่อสาเหตุการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง ศึกษาเฉพาะกรณี แคนความมั่นคงสูง” พบว่า ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 36 – 50 ปี การศึกษาระดับมัธยม กำหนดโทษสูง และพบว่า ผู้ต้องขังกระทำผิดในกรณีก่อการวิวาทมากที่สุด และสาเหตุสำคัญมาจากความสัมพันธ์ภายในกลุ่มเพื่อน เกิดจากการชักชวนของเพื่อนด้วยกัน เมื่อได้กระทำผิดวินัยแล้วผู้กระทำผิดจะมีความรู้สึกภูมิใจ ได้รับการยอมรับ ยกย่องจากกลุ่มเพื่อนและยังมีทัศนคติด้านกฎระเบียบฯ และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังจำนวนมาก⁶²

สรารุช สอนสนาม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลเหตุจูงใจในการ

⁶⁰สุมน ทวีวัฒน์ศรีสุข, “การกระทำผิดของหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีค้ายาบ้าในทัณฑสถานหญิงกลาง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2546, 115 หน้า.

⁶¹บวรรัตน์ สุวรรณประเสริฐ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยเรือนจำกลางบางขวาง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2547, 109 หน้า.

⁶²สัมพันธ์ สุระหงษ์, “ทัศนคติต่อสาเหตุการกระทำผิดวินัยฯทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง”, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2548, 105 หน้า.

กระทำคามผิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เด็กและเยาวชนมีเหตุจูงใจในการกระทำคามผิดอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านสภาพส่วนบุคคลและร่างกายกับด้านครอบครัวและด้านสังคมและเศรษฐกิจตามลำดับ เมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่างกัน มีมูลเหตุจูงใจในการกระทำคามผิดด้านสภาพบุคคลและร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีมูลเหตุจูงใจในการกระทำคามผิดด้านสภาพส่วนบุคคลและร่างกายกับด้านสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่มีลักษณะการกระทำผิดต่างกัน มีมูลเหตุจูงใจในการกระทำคามผิดด้านครอบครัวและด้านสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน⁶³

สมบุญ มาศประมุท ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง” พบว่า สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ มีฐานะครอบครัวยากจน มีรายได้ไม่พอรายจ่าย การกระทำผิดจึงเกิดขึ้น สำหรับสิ่งแวดล้อมภายในเรือนจำพบว่า ขณะคุมขังอยู่ภายในเรือนจำ ผู้ต้องขังไม่ได้รับการฝึกวิชาชีพที่ตนเองชอบ และมีความกดดันเมื่อพ้นโทษออกไปอยู่ร่วมกับสังคมภายนอก สังคมก็ไม่ยอมรับ เพราะไม่มีงานทำ ไม่มีความรู้ติดตัวมาจากเรือนจำฯ จึงไม่มีงานทำสังคมก็ไม่ยอมรับผู้กระทำผิดมีความประสงค์ให้ทางราชการช่วยเหลือเรื่องทุนในการประกอบอาชีพ⁶⁴

รัชนิภรณ์ แก้วไพรวลัย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิง ในเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภูมิหลัง มีผลต่อการกระทำผิดวินัยในระดับต่ำ ปัจจัยแวดล้อมและสังคม เกิดจากกลุ่มเพื่อน เพื่อนชักชวน ต้องการ การยอมรับภายในกลุ่ม มีผลมากที่สุด สำหรับความสัมพันธ์ในครอบครัวมีผลปานกลาง ด้านแรงจูงใจในการกระทำผิด เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎ ระเบียบ ของเรือนจำฯ⁶⁵

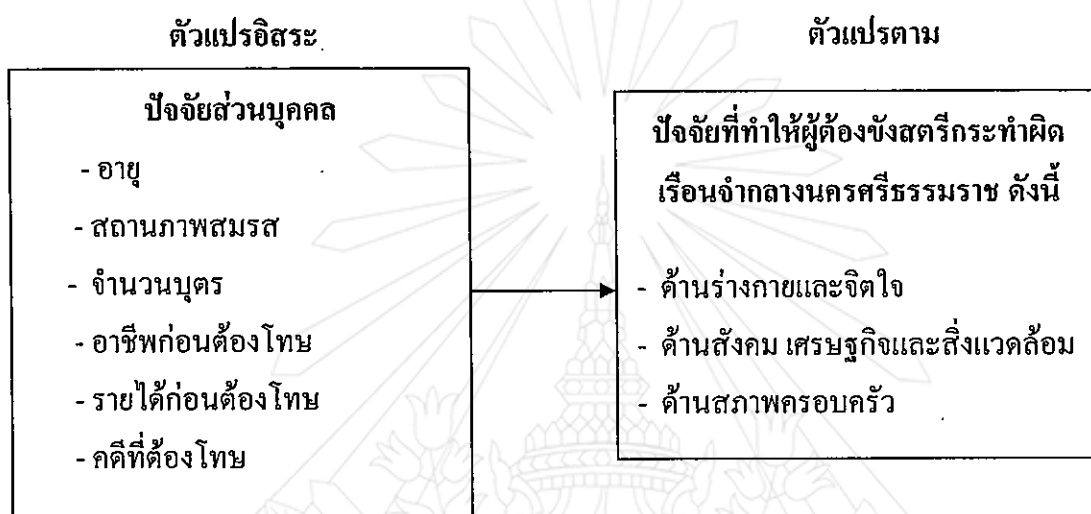
⁶³ สราวุธ สอนสนาม, “มูลเหตุจูงใจในการกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2548, 179 หน้า.

⁶⁴ สมบุญ มาศประมุท, “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง”, ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2547, 105 หน้า.

⁶⁵ รัชนิภรณ์ แก้วไพรวลัย, “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยในเรือนจำสมุทรสาคร”, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2550, 115 หน้า.

2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษา ทฤษฎี แนวคิดด้านต่างๆของสุพัตรา สุภาพ⁶⁶รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับงานวิจัยในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ตลอดจนพฤติกรรมการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังตามกฎหมายราชทัณฑ์แล้ว ผู้ศึกษาจึงได้สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.4 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

⁶⁶สุพัตรา สุภาพ, ปัญหาสังคม, พิมพ์ครั้งที่ 15, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2541), หน้า 44.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 180 คน¹

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างเป็น ผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยหลักการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)² โดยให้มีค่าความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 ดังสูตร ต่อไปนี้

---

¹เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช, “รายงานผู้ต้องขังหญิงเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ณ วันที่ 31 มกราคม 2552”, (นครศรีธรรมราช : เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช, 2552), (อัตสำเนา).

²พิชิต ฤทธิงกูญ, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีสท์, 2547), หน้า 117.

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยกำหนดให้เท่ากับ 0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{180}{1 + (180 \times 0.05^2)}$$

$$= 124.13$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช เพื่อความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 125 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling)¹ ในการสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก (Lottery Method) ผู้วิจัยทำฉลากโดยการเขียนชื่อผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช แต่ละรายทั้งหมด 180 รายชื่อมาจัดทำเป็นฉลาก จากนั้นนำใส่ในภาชนะ เขย่าให้ปะปนกัน แล้วจึงเลือกหยิบออกมาครั้งละ 1 ใบ จนได้ครบจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง ตามที่ต้องการจนครบ 125 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงขึ้นจากงานวิจัยโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 ตอนซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 105.

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขังสตรีได้แก่ อายุ สถานภาพ สมรส จำนวนบุตรที่มี อาชีพและรายได้ก่อนต้องโทษ คดีที่ต้องโทษ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบคำถามให้เลือกตอบมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวจาก 5 ตัวเลือก ใช้วิธีการแบบ Likert Scale⁴ ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกว่ามีความคิดเห็นต่อข้อความนั้น ในระดับใดโดยกำหนดระดับคะแนนตามระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ซึ่งในแต่ละระดับมีความหมายดังต่อไปนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความคิดเห็นมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความคิดเห็นมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความคิดเห็นปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบได้ แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การดำเนินการสร้างแบบสอบถามเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด รวบรวมเนื้อหาสาระจากการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาดังกล่าวมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช รายละเอียด ของแบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

⁴ประคอง วรรณสุด, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่3,(กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 63.

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขังสตรีได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตรที่มี อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษ และคดีที่ต้องโทษ ลักษณะของ เครื่องมือเป็นแบบคำถามให้เลือกตอบมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(Checklist) มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด มีข้อคำถาม 18 ข้อให้ผู้ตอบเลือกคำตอบเดียวจาก 5 ตัวเลือกโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกว่ามีความคิดเห็นต่อข้อความนั้น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขัง สตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบได้ แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

3.4.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถาม ที่ได้ดังกล่าวไปให้อาจารย์ที่ปริกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบ แนะนำเพิ่มเติม ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา และตัดข้อความที่สื่อความหมายที่ไม่ชัดเจนออกไป เพื่อให้ได้ข้อความที่สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่ายตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น
2. นำแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด: ศึกษาเฉพาะกรณี เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ความครอบคลุมชัดเจน ด้านเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยหาดัชนีความ สอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence : IOC) ⁹ โดย ออกแบบสำรวจให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อในเครื่องมือวัด
3. หลังจากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขัง สตรีกระทำผิด: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช” ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญแก้ไขปรับปรุงร่วมกับคำแนะนำของอาจารย์ที่ปริกษาสารนิพนธ์ ก่อนนำไปทดลอง ใช้ (Try out) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือต่อไป
4. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามการ ประเมินเรื่องปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ซึ่งได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับ ผู้ต้องขังสตรีเรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีลักษณะคล้ายกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์อัลฟา

⁹พิชิต ฤทธิงกูญ,ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์, อ่างแล้ว, หน้า 242.

ของครอนบาค⁶ (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูงเหมาะสมในการนำไปใช้ในการวิจัย

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามการประเมินเรื่องปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ที่ได้ทดลองใช้และปรึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์พร้อมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยถึงผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เมื่อได้รับการอนุมัติจากผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราชให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้เข้าพบเจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมกลางเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามแก่ผู้ต้องขังสตรี
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2552 สามารถเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 125 ฉบับ เท่ากับร้อยละ 100.0

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขังสตรีได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตรที่มี อาชีพและรายได้ก่อนต้องโทษ คดีที่ต้องโทษ นำมาหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบประเมินปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลผลแบบมาตราส่วนประมาณค่าใน 3 ระดับ⁷ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามช่วงของค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 248.

⁷เพ็ญแข แสงแก้ว, การวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541), หน้า 224.

ค่าเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึงมีความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึงมีความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึงมีความคิดเห็นน้อย

3. การวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่อายุ สถานภาพ สมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด โดยใช้สถิติ ค่าไคส์แอสควร์

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราชนำมาวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการเพื่อการวิเคราะห์ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อพิจารณาแบบสอบถามที่ได้รับคืน

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการหา}}{\text{จำนวนทั้งหมด}} \times 100$$

2. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) จากสูตร⁸ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับข้อมูล}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

⁸ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี อินเทอร์เน็ต จำกัด, 2550), หน้า 153.

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	=	ข้อมูลแต่ละจำนวน
$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ยของข้อมูล
n	=	จำนวนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi - Square Test)¹⁰ เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์กันเพื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ใช้สูตร

$$\chi^2 = \sum \frac{(f_o - f_e)^2}{f_e}$$

$$\chi^2 = \text{สัญลักษณ์แทนค่าไคสแควร์}$$

$$\sum = \text{ผลรวม}$$

$$f_o = \text{ความถี่ที่รวบรวมได้จากการปฏิบัติจริง (observed frequency)}$$

$$f_e = \text{ความถี่ที่คาดหวังว่าจะเป็น (expected frequency)}$$

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 168.

¹⁰ สงศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2549), หน้า 100.

5. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของ
ข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC)¹¹ ใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$\begin{aligned} IOC &= \text{ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์} \\ \sum R &= \text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ} \\ N &= \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ} \end{aligned}$$

โดยกำหนดคะแนนสำหรับการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อดังนี้

ให้ + 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา¹² (Alfa Coefficient)
ของครอนบาค (Cronbach) ใช้สูตร

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } \alpha &= \text{สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น} \\ n &= \text{จำนวนข้อคำถาม} \\ S_i^2 &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ} \\ S_t^2 &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ} \end{aligned}$$

¹¹พิชิต ฤทธิจรูญ, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์, อ่างแล้ว, หน้า 242.

¹²เรื่องเดียวกัน, หน้า 248.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราชกระทำผิด เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ สถานภาพ สมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราชการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังต่อไปนี้ คือ

P	แทน	ค่าร้อยละ
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	แทน	ค่าไคแอสควร์
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตาราง ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษ โดยการศึกษาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.1 ถึง ตารางที่ 4.6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.7 ถึง ตารางที่ 4.10

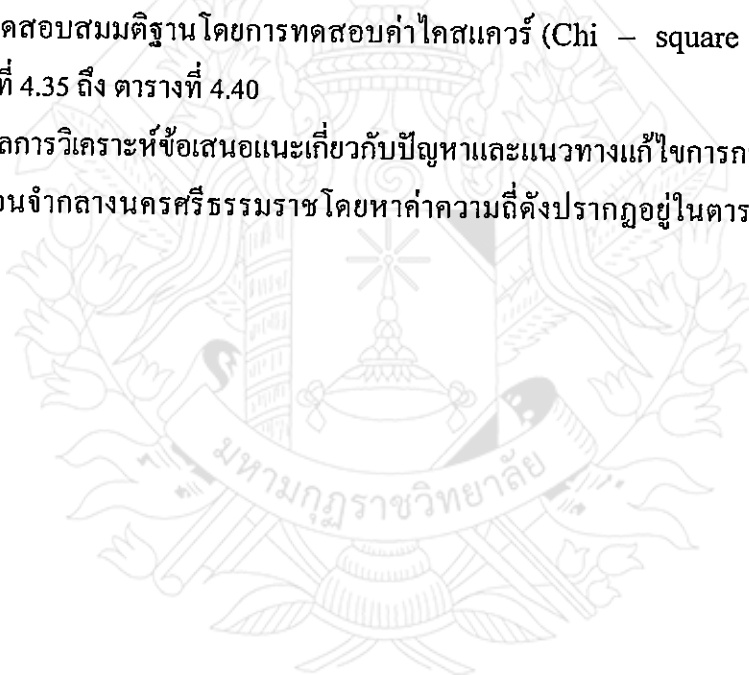
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด วิเคราะห์เป็นรายด้านและรายชื่อ จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ผู้ต้องขังต้องโทษ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.11 ถึง ตารางที่ 4.34

ตอนที่ 4 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ผู้ต้องขังต้องโทษกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ตามสมมติฐานการวิจัยดังนี้

- 1) อายุของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 2) สถานภาพสมรสของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 3) จำนวนบุตรของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 4) อาชีพก่อนต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 5) รายได้ก่อนต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
- 6) คดีต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด

ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi - square test) ดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.35 ถึง ตารางที่ 4.40

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช โดยหาค่าความถี่ดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.41 ถึง ตารางที่ 4.42

ตอนที่ 1 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 – 30 ปี	45	36.0
31 – 40 ปี	55	44.0
41 ปีขึ้นไป	25	20.0
รวม	125	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปีคิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาอายุ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.0 และน้อยที่สุดมีอายุ 41 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	32	25.6
สมรส	52	41.6
หย่า / หม้าย	41	32.8
รวม	125	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมามีสถานภาพ หย่าหรือหม้าย คิดเป็นร้อยละ 32.8 น้อยที่สุดเป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 25.6

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนบุตร

จำนวนบุตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีบุตร	36	28.8
1 – 2 คน	53	42.4
3 คนขึ้นไป	36	28.8
รวม	125	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุตร 1 – 2 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาไม่มีบุตรและมีบุตร 3 คนขึ้นไปเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 28.8

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

อาชีพก่อนต้องโทษ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีงานทำ	17	13.6
เกษตรกรกรรม/รับจ้าง	39	31.2
ค้าขาย /ธุรกิจส่วนตัว	69	55.2
รวม	125	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอาชีพก่อนต้องโทษคือค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาคือเกษตรกรกรรมหรือรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 31.2 และน้อยที่สุดไม่มีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 13.6

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษ

รายได้ก่อนต้องโทษ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	44	35.2
5,001 – 10,000 บาท	38	30.4
สูงกว่า 10,001 บาท	43	34.4
รวม	125	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมามีรายได้สูงกว่า 10,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.4 และน้อยที่สุดมีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.4

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคดีที่ต้องโทษ

คดีที่ต้องโทษ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ยาเสพติด	105	84.0
คดีอื่น ๆ ได้แก่ คดีฆ่าคนตาย พยายามฆ่า ลักทรัพย์	20	16.0
รวม	125	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดต้องโทษคดียาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 84.0 รองลงมาคือคดีอื่น ๆ ได้แก่ คดีฆ่าคนตาย พยายามฆ่า ลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 16.0

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้
ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด

ที่	ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิด	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านร่างกายและจิตใจ	2.73	0.50	ปานกลาง
2	ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	2.97	0.73	ปานกลาง
3	ด้านสภาพครอบครัว	2.85	0.58	ปานกลาง
	รวม	2.85	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ต้องขังสตรี กระทำผิดจากปัจจัยด้านด้าน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงด้านสภาพครอบครัว และน้อยที่สุดคือด้านร่างกายและจิตใจ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ

ที่	ด้านร่างกายและจิตใจ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณ โทษ	3.02	1.02	ปานกลาง
2	กระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียด	3.12	1.12	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะความจำเป็นหรือสถานการณ์บีบบังคับให้กระทำ	2.85	1.07	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้	2.62	0.87	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา	2.62	0.82	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกาย	2.10	0.73	น้อย
	รวม	2.73	0.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ โดยข้อผู้ต้องขังสตรี กระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อกระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

ที่	ด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว	3.88	1.21	มาก
2	กระทำผิดเพราะติดการพนัน ต้องหาเงินมาชดใช้หนี้	2.54	0.99	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะเพื่อนชักชวนหรือทำตามเพื่อน	3.06	1.16	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะเห็นคนรอบข้างในสังคมกระทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ	2.82	1.01	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ	2.76	1.01	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่ดีมีแหล่งอบายมุขเช่นยาเสพติดบ่อนการพนัน โสเภณี	2.81	1.02	ปานกลาง
	รวม	2.97	0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ต้องขังสตรี กระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว

ที่	ด้านสภาพครอบครัว	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ	3.94	0.99	มาก
2	กระทำผิดเพราะครอบครัวมีการถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง	2.74	0.99	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะครอบครัวตามใจไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิด	2.66	1.08	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก	3.18	0.85	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำปรึกษา	2.43	1.02	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว	2.17	0.81	น้อย
	รวม	2.85	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ต้องขังสตรี กระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาข้อกระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อกระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด วิเคราะห์เป็นรายด้านและรายข้อ จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ผู้ต้องขังต้องโทษ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดโดยรวมจำแนกตามอายุ

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรี กระทำผิด		ระดับความคิดเห็น								
		20 – 30 ปี			31 – 40 ปี			41 ปีขึ้นไป		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	ด้านร่างกายและจิตใจ	2.80	0.47	ปาน กลาง	2.69	0.51	ปาน กลาง	2.71	0.54	ปาน กลาง
2.	ด้านสังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม	3.00	0.70	ปาน กลาง	2.98	0.74	ปาน กลาง	2.92	0.77	ปาน กลาง
3.	ด้านสภาพครอบครัว	2.94	0.65	ปาน กลาง	2.81	0.54	ปาน กลาง	2.76	0.54	ปาน กลาง
	รวม	2.81	0.47	ปาน กลาง	2.83	0.47	ปาน กลาง	2.80	0.52	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าทุกกลุ่มอายุมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตามอายุ

ด้านร่างกายและจิตใจ	ระดับความคิดเห็น									
	20 - 30 ปี			31 - 40 ปี			41 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
1	กระทำผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณโทษ	2.82	0.74	ปานกลาง	3.18	1.15	ปานกลาง	3.04	1.09	ปานกลาง
2	กระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียด	3.36	1.04	ปานกลาง	3.00	1.12	ปานกลาง	2.96	1.17	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะความจำเป็นหรือสถานการณ์บีบบังคับให้กระทำ	2.91	1.12	ปานกลาง	2.75	1.04	ปานกลาง	2.96	1.06	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้	2.87	0.96	ปานกลาง	2.55	0.87	ปานกลาง	2.56	0.56	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา	2.78	0.97	ปานกลาง	2.51	0.69	ปานกลาง	2.64	0.75	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกาย	2.07	0.49	น้อย	2.20	0.76	น้อย	2.12	0.98	น้อย
	รวม	2.80	0.47	ปานกลาง	2.69	0.51	ปานกลาง	2.71	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงข้อกระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ

ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น									
	20 - 30 ปี			31 - 40 ปี			41 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
1	กระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว	3.76	1.21	มาก	3.93	1.27	มาก	4.00	1.19	มาก
2	กระทำผิดเพราะติดการพนันต้องหาเงินมาชดใช้หนี้	2.73	1.09	ปานกลาง	2.55	0.79	ปานกลาง	2.60	1.15	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะเพื่อนชักชวนหรือทำตามเพื่อน	3.13	1.16	ปานกลาง	3.07	1.12	ปานกลาง	2.92	1.11	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะเห็นคนรอบข้างในสังคมกระทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ	2.67	0.85	ปานกลาง	2.75	0.11	ปานกลาง	2.80	1.08	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ	2.87	0.99	ปานกลาง	2.71	1.04	ปานกลาง	2.68	0.98	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อม ไม่มีแหล่งอบรมฯ เช่น ยาเสพติด บ่อนการพนัน โสเภณี	2.87	0.89	ปานกลาง	2.89	1.14	ปานกลาง	2.52	0.91	ปานกลาง
	รวม	3.03	0.70	ปานกลาง	2.98	0.74	ปานกลาง	2.92	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านครอบครัวจำแนกตามอายุ

ด้านสภาพครอบครัว		ระดับความคิดเห็น								
		20 - 30 ปี			31 - 40 ปี			41 ปีขึ้นไป		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ	3.96	1.02	มาก	3.91	1.02	มาก	3.96	0.88	มาก
2	กระทำผิดเพราะครอบครัวมีการถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง	2.76	1.02	ปานกลาง	2.67	0.98	ปานกลาง	2.68	1.01	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะครอบครัวตามใจไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิด	2.76	1.06	ปานกลาง	2.73	1.13	ปานกลาง	2.52	0.98	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก	3.38	0.80	ปานกลาง	3.24	0.97	ปานกลาง	3.08	0.81	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษา	2.50	1.09	น้อย	2.25	0.94	น้อย	2.28	0.98	น้อย
6	กระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว	2.29	1.03	น้อย	2.11	0.71	น้อย	2.08	0.49	น้อย
รวม		2.94	0.65	ปานกลาง	2.81	0.54	ปานกลาง	2.76	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว จำแนกตามอายุโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก ข้อ 2, 3, 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อกระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษาและข้อกระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบทำตามบุคคลในครอบครัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามสถานภาพสมรส

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด		ระดับความคิดเห็น								
		โสด			สมรส			หย่า / หม้าย		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	ด้านร่างกายและจิตใจ	2.73	0.51	ปานกลาง	2.73	2.53	ปานกลาง	2.73	0.46	ปานกลาง
2	ด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	3.11	0.72	ปานกลาง	2.97	0.77	ปานกลาง	2.87	0.68	ปานกลาง
3	ด้านสภาพครอบครัว	2.98	0.70	ปานกลาง	2.77	0.58	ปานกลาง	2.84	0.47	ปานกลาง
รวม		2.94	0.52	ปานกลาง	2.82	0.48	ปานกลาง	2.81	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามสถานภาพสมรสโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกกลุ่มสถานภาพมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตามสถานภาพสมรส

ด้านร่างกายและจิตใจ	ระดับความคิดเห็น									
	โสด			สมรส			หย่า / หม้าย			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
1	กระทำผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณโทษ	2.91	0.81	ปานกลาง	3.00	1.08	ปานกลาง	3.15	1.08	ปานกลาง
2	กระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียด	2.97	0.99	ปานกลาง	3.10	1.14	ปานกลาง	3.27	1.16	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะความจำเป็นหรือสถานการณ์บีบบังคับให้กระทำ	2.75	1.04	ปานกลาง	2.79	0.97	ปานกลาง	3.00	1.20	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้	2.84	1.05	ปานกลาง	2.60	0.79	ปานกลาง	2.51	.081	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา	2.87	1.00	ปานกลาง	2.60	0.79	ปานกลาง	2.52	0.63	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกาย	2.06	0.43	น้อย	2.33	0.92	น้อย	2.00	0.60	น้อย
	รวม	2.72	0.51	ปานกลาง	2.73	0.53	ปานกลาง	2.73	0.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ จำแนกตามสถานภาพสมรสโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่มสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงข้อกระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพสมรส

	ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น								
		โสด			สมรส			หย่า / หม้าย		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว	3.78	1.23	มาก	3.83	1.27	มาก	4.02	1.12	มาก
2	กระทำผิดเพราะติดการพนันต้องหาเงินมาชดใช้หนี้	2.81	1.12	ปานกลาง	2.51	1.03	ปานกลาง	2.51	0.80	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะเพื่อนชักชวนหรือทำตามเพื่อน	3.47	1.16	ปานกลาง	3.10	1.20	ปานกลาง	2.61	1.03	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะเห็นคนรอบข้างในสังคมกระทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ	2.94	0.94	ปานกลาง	2.85	1.10	ปานกลาง	2.66	0.96	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ	2.81	0.96	ปานกลาง	2.79	1.07	ปานกลาง	2.68	0.98	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่มีแหล่งอบรม เช่น ขาดเสียสติบ่อนการพนัน โสเภณี	2.87	0.87	ปานกลาง	2.79	1.03	ปานกลาง	2.78	1.12	ปานกลาง
	รวม	3.11	0.72	ปานกลาง	2.97	0.77	ปานกลาง	2.87	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่มสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัวจำแนกตามสถานภาพสมรส

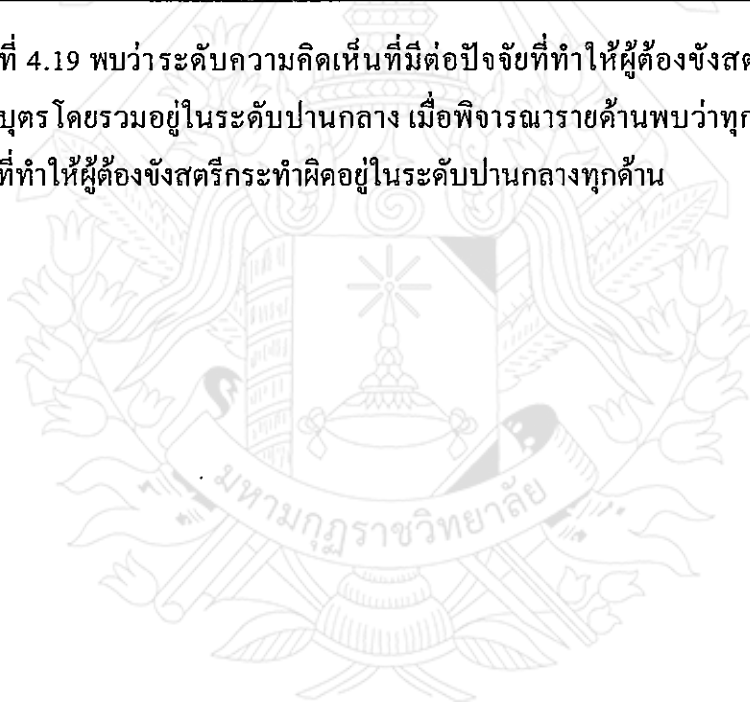
ด้านสภาพครอบครัว		ระดับความคิดเห็น								
		โสด			สมรส			หย่า / หม้าย		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ	3.84	1.08	มาก	3.87	1.01	มาก	4.10	0.88	มาก
2	กระทำผิดเพราะครอบครัวมีการถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง	2.84	1.01	ปานกลาง	2.67	0.92	ปานกลาง	2.76	1.09	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะครอบครัวตามใจไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิด	3.06	1.10	ปานกลาง	2.54	1.01	ปานกลาง	2.61	1.09	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก	3.40	0.66	ปานกลาง	3.15	0.93	ปานกลาง	3.32	0.87	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษา	2.33	1.03	น้อย	2.28	1.05	น้อย	2.22	0.93	น้อย
6	กระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว	2.32	0.90	น้อย	2.15	0.80	น้อย	2.05	0.74	น้อย
รวม		2.98	0.70	ปานกลาง	2.77	0.58	ปานกลาง	2.84	0.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว จำแนกตามสถานภาพสมรสโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกกลุ่มสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อ 1 กระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก ข้อ 2, 3, 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางส่วนข้อ 5 กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษาและข้อ 6 กระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามจำนวนบุตร

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด	ระดับความคิดเห็น								
	ไม่มีบุตร			1-2 คน			3 คนขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1 ด้านร่างกายและจิตใจ	2.82	0.48	ปานกลาง	2.73	0.46	ปานกลาง	2.64	0.56	ปานกลาง
2 ด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	3.12	0.77	ปานกลาง	2.94	0.70	ปานกลาง	2.87	0.72	ปานกลาง
3 ด้านสภาพครอบครัว	2.95	0.70	ปานกลาง	2.85	0.59	ปานกลาง	2.75	0.42	ปานกลาง
รวม	2.96	0.53	ปานกลาง	2.84	0.46	ปานกลาง	2.75	0.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามจำนวนบุตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตามจำนวนบุตร

ด้านร่างกายและจิตใจ		ระดับความคิดเห็น								
		ไม่มีบุตร			1 – 2 คน			3 คนขึ้นไป		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณโทษ	3.03	1.00	ปานกลาง	3.00	0.96	ปานกลาง	3.06	1.14	ปานกลาง
2	กระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียด	3.08	1.05	ปานกลาง	3.15	1.11	ปานกลาง	3.11	1.19	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะความจำเป็นหรือสถานการณ์บีบบังคับให้กระทำ	2.97	1.18	ปานกลาง	2.94	1.08	ปานกลาง	2.58	0.90	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้	2.92	1.07	ปานกลาง	2.57	0.77	ปานกลาง	2.52	0.73	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา	2.89	1.00	ปานกลาง	2.53	0.72	ปานกลาง	2.57	0.69	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกาย	2.08	0.60	น้อย	2.21	0.74	น้อย	2.05	0.84	น้อย
รวม		2.82	0.48	ปานกลาง	2.73	0.46	ปานกลาง	2.64	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ จำแนกตามจำนวนบุตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงข้อกระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามจำนวนบุตร

ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น									
	ไม่มีบุตร			1 – 2 คน			3 คนขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
1	กระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว	3.81	1.30	มาก	4.02	1.10	มาก	3.75	3.29	มาก
2	กระทำผิดเพราะติดการพนันต้องการเงินมาชดใช้หนี้	2.83	1.15	ปานกลาง	2.52	0.84	ปานกลาง	2.5	0.99	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะเพื่อนชักชวนหรือทำตามเพื่อน	3.42	1.18	ปานกลาง	2.79	1.13	ปานกลาง	2.87	1.15	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะเห็นคนรอบข้างในสังคมกระทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ	2.94	1.01	ปานกลาง	2.70	1.01	ปานกลาง	2.86	1.04	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ	2.86	0.99	ปานกลาง	2.72	1.08	ปานกลาง	2.72	0.94	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่คึกคักแออัด ขาดโอกาสพบปะสังสรรค์	2.86	1.01	ปานกลาง	2.94	1.08	ปานกลาง	2.56	0.90	ปานกลาง
รวม		3.12	0.77	ปานกลาง	2.94	0.70	ปานกลาง	2.87	0.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามจำนวนบุตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกกลุ่มสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัวจำแนกตามจำนวนบุตร

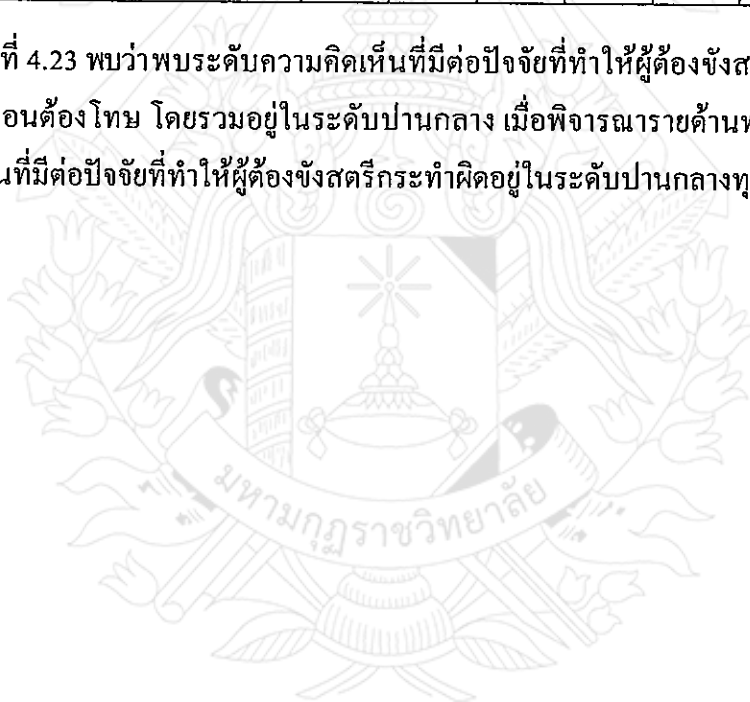
ด้านสภาพครอบครัว		ระดับความคิดเห็น								
		ไม่มีบุตร			1 – 2 คน			3 คนขึ้นไป		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ	3.75	1.13	มาก	3.94	0.92	มาก	4.11	0.91	มาก
2	กระทำผิดเพราะครอบครัวมีการถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง	2.89	1.06	ปานกลาง	2.81	1.05	ปานกลาง	2.51	0.81	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะครอบครัวตามใจ ไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิด	2.99	1.15	ปานกลาง	2.75	1.12	ปานกลาง	2.19	0.78	น้อย
4	กระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก	3.44	0.72	ปานกลาง	3.10	0.86	ปานกลาง	3.42	0.93	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษา	2.33	1.03	น้อย	2.32	1.09	น้อย	2.25	0.87	น้อย
6	กระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว	2.29	0.81	น้อย	2.19	0.94	น้อย	2.03	0.56	น้อย
รวม		2.95	0.70	ปานกลาง	2.85	0.59	ปานกลาง	2.75	0.42	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.22 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว จำแนกตามจำนวนบุตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก ข้อ 2, 3, 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงผู้ที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปมีความคิดเห็นข้อกระทำผิดเพราะครอบครัวตามใจ ไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิดอยู่ในระดับน้อย ส่วนข้อ กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษาและข้อกระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด	ระดับความคิดเห็น								
	ไม่มีงานทำ			เกษตรกรกรรม / รับจ้าง			ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1 ด้านร่างกายและจิตใจ	2.83	0.58	ปานกลาง	2.65	0.50	ปานกลาง	2.75	0.48	ปานกลาง
2 ด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	2.90	0.60	ปานกลาง	2.97	0.70	ปานกลาง	2.99	0.77	ปานกลาง
3 ด้านสภาพครอบครัว	3.02	0.62	ปานกลาง	2.79	0.51	ปานกลาง	2.84	0.61	ปานกลาง
รวม	2.92	0.47	ปานกลาง	2.80	0.43	ปานกลาง	2.86	0.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.23 พบว่าพบระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

ด้านร่างกายและจิตใจ		ระดับความคิดเห็น								
		ไม่มีงานทำ			เกษตรกรกรรม / รับจ้าง			ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณโทษ	3.00	0.86	ปานกลาง	2.92	1.15	ปานกลาง	3.09	0.98	ปานกลาง
2	กระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียด	3.29	1.16	ปานกลาง	2.97	1.11	ปานกลาง	3.16	1.10	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะความจำเป็นหรือสถานการณ์บีบบังคับให้กระทำ	2.65	0.99	ปานกลาง	2.77	1.01	ปานกลาง	2.94	1.12	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้	3.06	1.08	ปานกลาง	2.51	0.68	ปานกลาง	2.59	0.89	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา	2.88	0.99	ปานกลาง	2.62	0.82	ปานกลาง	2.59	0.77	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกาย	2.12	0.60	น้อย	2.26	0.85	น้อย	2.16	0.69	น้อย
รวม		2.83	0.58	ปานกลาง	2.65	0.50	ปานกลาง	2.75	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.24 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกกลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงข้อกระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น									
	ไม่มีงานทำ			เกษตรกรกรรม / รับจ้าง			ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
1	กระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว	3.59	1.17	มาก	4.13	1.15	มาก	3.81	1.25	มาก
2	กระทำผิดเพราะติดการพนันต้องการเงินมาชดใช้หนี้	2.35	0.78	ปานกลาง	2.41	.088	ปานกลาง	2.65	1.09	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะเพื่อนชักชวนหรือทำตามเพื่อน	3.41	1.17	ปานกลาง	3.15	1.24	ปานกลาง	2.93	1.11	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะเห็นคนรอบข้างในสังคมกระทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ	2.71	0.84	ปานกลาง	2.74	1.06	ปานกลาง	2.88	1.03	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ	2.59	0.79	ปานกลาง	2.77	1.01	ปานกลาง	2.80	1.05	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่ดีมีแหล่งอบายมุขเช่นยาเสพติดบ่อนการพนัน โสเภณี	2.76	1.09	ปานกลาง	2.64	0.87	ปานกลาง	2.91	1.08	ปานกลาง
	รวม	2.90	0.60	ปานกลาง	2.97	0.70	ปานกลาง	2.99	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.25 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่มอาชีพ มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดข้อกระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัวจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

ด้านสภาพครอบครัว	ระดับความคิดเห็น									
	ไม่มีงานทำ			เกษตรกร / รับจ้าง			ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
1	กระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ	3.94	1.08	มาก	4.08	0.90	มาก	3.86	1.01	มาก
2	กระทำผิดเพราะครอบครัวมีการถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง	3.18	1.01	ปานกลาง	2.67	1.00	ปานกลาง	2.68	0.97	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะครอบครัวตามใจไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิด	2.94	1.19	ปานกลาง	2.51	0.93	ปานกลาง	2.74	1.12	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก	3.57	0.56	ปานกลาง	3.10	0.95	ปานกลาง	3.28	0.86	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษา	2.33	1.21	น้อย	2.31	1.06	น้อย	2.30	0.95	น้อย
6	กระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว	2.18	0.80	น้อย	2.08	0.62	น้อย	2.22	0.90	น้อย
	รวม	3.02	0.62	ปานกลาง	2.79	0.51	ปานกลาง	2.84	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.26 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกกลุ่มอาชีพ มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก ข้อ 2, 3, 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อ กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษาและข้อกระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษ

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด	ระดับความคิดเห็น								
	ต่ำกว่า 5,000 บาท			5,001 – 10,000 บาท			สูงกว่า 10,001 บาท		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1 ด้านร่างกายและจิตใจ	2.78	0.54	ปานกลาง	2.74	0.47	ปานกลาง	2.67	0.49	ปานกลาง
2 ด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	3.06	0.61	ปานกลาง	3.06	0.76	ปานกลาง	2.81	0.79	ปานกลาง
3 ด้านสภาพครอบครัว	2.87	0.55	ปานกลาง	2.97	0.56	ปานกลาง	2.72	0.62	ปานกลาง
รวม	2.90	0.44	ปานกลาง	2.92	0.45	ปานกลาง	2.73	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกกลุ่มภายใต้มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษ

ด้านร่างกายและจิตใจ		ระดับความคิดเห็น								
		ต่ำกว่า 5,000 บาท			5,001 – 10,000 บาท			สูงกว่า 10,0001 บาท		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณโทษ	3.00	0.98	ปานกลาง	2.95	1.01	ปานกลาง	3.12	1.07	ปานกลาง
2	กระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียด	3.20	1.17	ปานกลาง	3.21	0.99	ปานกลาง	2.95	1.15	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะความจำเป็นหรือสถานการณ์บีบบังคับให้กระทำ	2.86	1.11	ปานกลาง	2.87	0.93	ปานกลาง	2.81	1.16	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้	2.64	0.94	ปานกลาง	2.66	0.93	ปานกลาง	2.58	0.76	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา	2.75	0.86	ปานกลาง	2.53	0.89	ปานกลาง	2.56	0.70	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกาย	2.25	0.78	น้อย	2.26	0.64	น้อย	2.05	0.75	น้อย
รวม		2.78	0.54	ปานกลาง	2.74	0.47	ปานกลาง	2.67	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.28 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ จำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกกลุ่มรายได้ มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงข้อกระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษ

ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น									
	ต่ำกว่า 5,000 บาท			5,001 – 10,000 บาท			สูงกว่า 10,001 บาท			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
1	กระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว	4.32	1.02	มาก	3.87	1.16	มาก	3.54	1.29	มาก
2	กระทำผิดเพราะคิดการพนัน ต้องการเงินมาชดใช้หนี้	2.51	0.92	ปานกลาง	2.63	1.05	ปานกลาง	2.51	1.03	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะเพื่อนชักชวนหรือทำตามเพื่อน	3.20	1.23	ปานกลาง	3.16	1.22	ปานกลาง	2.84	1.04	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะเห็นคนรอบข้างในสังคมกระทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ	2.80	1.00	ปานกลาง	2.92	1.02	ปานกลาง	2.64	1.04	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ	2.71	0.94	ปานกลาง	2.92	1.12	ปานกลาง	2.65	0.97	ปานกลาง
6	กระทำผิดเพราะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่ดีมีแหล่งอบายมุขเช่นยาเสพติดบ่อนการพนัน โสเภณี	2.84	0.96	ปานกลาง	2.87	1.09	ปานกลาง	2.72	1.03	ปานกลาง
	รวม	3.06	0.61	ปานกลาง	3.06	0.76	ปานกลาง	2.81	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.29 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่มรายได้มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัวจำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษ

ด้านสภาพครอบครัว		ระดับความคิดเห็น								
		ต่ำกว่า 5,000 บาท			5,001 – 10,000 บาท			สูงกว่า 10,000 บาท		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	กระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ	3.98	1.11	มาก	4.13	0.74	มาก	3.72	1.03	มาก
2	กระทำผิดเพราะครอบครัวมีการถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง	2.77	1.09	ปานกลาง	2.71	0.89	ปานกลาง	2.74	1.00	ปานกลาง
3	กระทำผิดเพราะครอบครัวตามใจไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิด	2.75	1.08	ปานกลาง	2.89	1.20	ปานกลาง	2.35	0.92	ปานกลาง
4	กระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก	3.40	0.86	ปานกลาง	3.39	0.83	ปานกลาง	3.02	0.85	ปานกลาง
5	กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษา	2.33	1.06	น้อย	2.50	1.02	ปานกลาง	2.26	0.97	น้อย
6	กระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว	2.07	0.69	น้อย	2.21	0.87	น้อย	2.23	0.86	น้อย
รวม		2.87	0.55	ปานกลาง	2.97	0.56	ปานกลาง	2.72	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.30 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว จำแนกตามรายได้ก่อนต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่มรายได้ มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก ข้อ 2, 3, 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางส่วนข้อ กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษาและข้อกระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีเพียงผู้ที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาทมีความคิดเห็นข้อกระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามคดีที่ต้องโทษ

ที่	ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด	ระดับความคิดเห็น					
		ยาเสพติด			คดีอื่น ๆ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านร่างกายและจิตใจ	2.73	0.50	ปานกลาง	2.73	0.53	ปานกลาง
2.	ด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	2.99	0.69	ปานกลาง	2.88	0.93	ปานกลาง
3.	ด้านสภาพครอบครัว	2.81	0.56	ปานกลาง	3.05	0.66	ปานกลาง
รวม		2.84	0.44	ปานกลาง	2.88	0.65	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.31 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดจำแนกตามคดีที่ต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจจำแนกตามคดีที่ฟ้องโทษ

ที่	ด้านร่างกายและจิตใจ	ระดับความคิดเห็น					
		ยาเสพติด			คดีอื่น ๆ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	กระทำผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาปบุญคุณโทษ	2.98	1.00	ปานกลาง	3.25	1.11	ปานกลาง
2.	กระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียด	3.11	1.12	ปานกลาง	3.15	1.08	ปานกลาง
3.	กระทำผิดเพราะความจำเป็นหรือสถานการณ์บีบบังคับให้กระทำ	2.86	1.05	ปานกลาง	2.80	1.19	ปานกลาง
4.	กระทำผิดเพราะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้	2.59	0.82	ปานกลาง	2.80	1.10	ปานกลาง
5.	กระทำผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา	2.70	0.84	ปานกลาง	2.20	0.52	น้อย
6.	กระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกาย	2.18	0.71	น้อย	2.20	0.83	น้อย
	รวม	2.73	0.50	ปานกลาง	2.73	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.32 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ จำแนกตามคดีที่ฟ้องโทษโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่มสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงข้อกระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย และผู้ต้องโทษคดีอื่น ๆ มีความคิดเห็นข้อกระทำผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามคดีที่ต้องโทษ

ที่	ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น					
		ยาเสพติด			คดีอื่น ๆ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	กระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว	4.00	1.18	มาก	3.25	120	ปานกลาง
2.	กระทำผิดเพราะติดการพนัน ต้องหาเงินมาชดใช้หนี้	2.50	0.96	ปานกลาง	2.70	1.17	ปานกลาง
3.	กระทำผิดเพราะเพื่อนชักชวนหรือทำตามเพื่อน	3.10	1.17	ปานกลาง	2.85	1.13	ปานกลาง
4.	กระทำผิดเพราะเห็นคนรอบข้างในสังคมกระทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ	2.82	1.00	ปานกลาง	2.80	1.10	ปานกลาง
5.	กระทำผิดเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ	2.76	0.98	ปานกลาง	2.75	1.16	ปานกลาง
6.	กระทำผิดเพราะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่ดีมีแหล่งอบายมุขเช่นยาเสพติดบ่อนการพนันโสเภณี	2.78	0.98	ปานกลาง	2.95	1.23	ปานกลาง
รวม		2.99	0.69	ปานกลาง	2.88	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.33 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามคดีที่ต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงผู้ต้องโทษคดียาเสพติดมีความคิดเห็นข้อกระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัวอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านครอบครัวจำแนกตามคดีที่ต้องโทษ

ที่	ด้านสภาพครอบครัว	ระดับความคิดเห็น					
		ยาเสพติด			คดีอื่น ๆ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	กระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ	3.90	1.03	มาก	4.10	0.71	มาก
2.	กระทำผิดเพราะครอบครัวมีการทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง	2.68	0.96	ปานกลาง	3.10	1.11	ปานกลาง
3.	กระทำผิดเพราะครอบครัวตามใจไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิด	2.63	1.04	ปานกลาง	2.80	1.32	ปานกลาง
4.	กระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก	3.13	0.82	ปานกลาง	3.48	0.99	ปานกลาง
5.	กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวดให้คำแนะนำ ปรึกษา	2.42	1.06	ปานกลาง	2.50	0.82	ปานกลาง
6.	กระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว	2.13	0.80	น้อย	2.50	0.81	น้อย
	รวม	2.81	0.56	ปานกลาง	3.05	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.34 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว จำแนกตามคดีที่ต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก ข้อ 2, 3, 4, 5 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อกระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 4 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด

ตามสมมติฐานการวิจัยดังนี้

สมมติฐานที่ 1 อายุของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด

ตารางที่ 4.35 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุกับการกระทำผิด

อายุ	การกระทำผิด			รวม	χ^2	P-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
20 – 30 ปี	2 (33.3%)	39 (38.2%)	4 (23.5%)	45 (36.0%)	1.873	0.759
31 – 40 ปี	3 (50.0%)	44 (43.1%)	8 (47.1%)	55 (44.0%)		
41 ปีขึ้นไป	1 (16.7%)	19 (18.6%)	5 (29.4%)	25 (20.0%)		
รวม	6 (100.0%)	102 (100.0%)	17 (100.0%)	125 (100.0%)		

จากตารางที่ 4.35 พบว่าการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

สมมติฐานที่ 2 สถานภาพสมรสของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด

ตารางที่ 4.36 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามสถานภาพสมรสกับการกระทำผิด

สถานภาพสมรส	การกระทำผิด			รวม	χ^2	P-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
โสด	2 (33.3%)	25 (24.5%)	5 (39.4%)	32 (25.6%)	0.642	0.958
สมรส	2 (33.3%)	44 (43.1%)	6 (35.3%)	52 (41.6%)		
หย่า / หม้าย	2 (33.3%)	33 (32.4%)	6 (35.3%)	41 (32.8%)		
รวม	6 (100.0%)	102 (100.0%)	17 (100.0%)	125 (100.0%)		

จากตารางที่ 4.36 พบว่าการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

สมมติฐานที่ 3 จำนวนบุตรของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด

ตารางที่ 4.37 แสดงจำนวน คำร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วน
บุคคลจำแนกตามจำนวนบุตรกับการกระทำผิด

จำนวนบุตร	การกระทำผิด			รวม	χ^2	P-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
ไม่มีบุตร	3 (50.0%)	28 (27.5%)	5 (29.4%)	36 (28.8%)	8.233	0.083
1 – 2 คน	2 (33.3%)	48 (47.1%)	3 (17.6%)	53 (42.4%)		
3 คนขึ้นไป	1 (16.7%)	26 (25.5%)	9 (52.9%)	36 (28.8%)		
รวม	6 (100.0%)	102 (100.0%)	17 (100.0%)	125 (100.0%)		

จากตารางที่ 4.37 พบว่าการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์จำนวนบุตรอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

สมมติฐานที่ 4 อาชีพก่อนต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด

ตารางที่ 4.38 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษกับการกระทำผิด

อาชีพก่อนต้องโทษ	การกระทำผิด			รวม	χ^2	P-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
ไม่มีงานทำ	1 (16.7%)	14 (13.7%)	2 (11.8%)	17 (13.6%)	2.998	0.558
เกษตรกรรม / รับจ้าง	-	33 (32.4%)	6 (35.3%)	39 (31.2%)		
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	5 (83.3%)	55 (53.9%)	9 (52.9%)	69 (55.2%)		
รวม	6 (100.0%)	102 (100.0%)	17 (100.0%)	125 (100.0%)		

จากตารางที่ 4.38 พบว่าการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับอาชีพก่อนต้องโทษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

สมมติฐานที่ 5 รายได้ก่อนตัดโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด

ตารางที่ 4.39 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วน
บุคคลจำแนกตามรายได้ก่อนตัดโทษกับการกระทำผิด

รายได้ก่อนตัดโทษ	การกระทำผิด			รวม	χ^2	P-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
ต่ำกว่า 5,000 บาท	1 (100.0%)	40 (39.2%)	3 (17.6%)	44 (35.2%)	5.163	0.271
5,001 – 10,000 บาท	2 (33.3%)	31 (30.4%)	5 (29.4%)	38 (30.4%)		
สูงกว่า 10,000 บาท	3 (50.0%)	31 (30.4%)	9 (52.9%)	43 (34.4%)		
รวม	6 (100.0%)	102 (100.0%)	17 (100.0%)	125 (100.0%)		

จากตารางที่ 4.39 พบว่าการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ก่อนตัดโทษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

สมมติฐานที่ 6 คดีต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด

ตารางที่ 4.40 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามคดีที่ต้องโทษกับการกระทำผิด

คดีที่ต้องโทษ	การกระทำผิด			รวม	χ^2	P-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
คดียาเสพติด	3 (50.0%)	90 (88.2%)	12 (70.6%)	105 (84.0%)	8.797*	0.012
คดีอื่น ๆ	3 (50.0%)	12 (11.6%)	5 (29.4%)	20 (16.0%)		
รวม	6 (100.0%)	102 (100.0%)	17 (100.0%)	125 (100.0%)		

*มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.40 พบว่าการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับคดีที่ต้องโทษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคดียาเสพติดจะเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้กระทำความผิดมากกว่าคดีอื่น ๆ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรี
ในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับข้อปัญหาในการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรี

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่
	1.ด้านร่างกายและจิตใจ	
1.	มีความโลภอยากมีความเป็นอยู่ที่ดีเหมือนกับผู้อื่น จึงอยากลอง	15
2.	เกิดความเครียดมีความเป็นอยู่ที่ลำบากมีความกดดันบีบคั้น	13
	รวม	28
	2.ด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม	
1.	มีฐานะยากจน ไม่มีงานทำกู้เงินนอกระบบ ต้องหาเงินมาใช้หนี้	23
2.	อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด สภาพแวดล้อมไม่ดี	15
3.	มีการศึกษาน้อย	14
	รวม	52
	3.ด้านสภาพครอบครัว	
1.	ครอบครัวไม่สมบูรณ์ มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูบุตร	25
2.	สภาพครอบครัวพ่อแม่หย่าร้าง	20
3.	ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ขาดคนแนะนำตักเตือน	15
	รวม	60

จากตารางที่ 4.41 พบว่าผู้ต้องขังสตรีได้เสนอปัญหาที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิด ดังนี้ ปัญหาที่ได้เสนอมากที่สุด คือด้านสภาพครอบครัวเรื่องครอบครัวไม่สมบูรณ์ มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูบุตร รองลงมาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เรื่องมีฐานะยากจน ไม่มีงานทำกู้เงินนอกระบบ ต้องหาเงินมาใช้หนี้ และปัญหาน้อยที่สุดคือด้านร่างกายและจิตใจเรื่องเกิดความเครียดมีความเป็นอยู่ที่ลำบากมีความกดดันบีบคั้น

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าความถี่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของผู้ต้องขัง
สตรี

ลำดับที่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
	1.ด้านร่างกายและจิตใจ	
1.	ควรจัดให้มีกิจกรรมสันทนาการบ่อย ๆ มีการฝึกนั่งสมาธิ	15
2.	คนในชุมชนควรให้โอกาสผู้ที่กระทำผิด ให้ความอบอุ่นไม่รังเกียจ	13
	รวม	28
	2.ด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม	
1.	รัฐบาลควรแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ให้คนมีการศึกษา	25
2.	พัฒนาชุมชนลดความแออัด	23
3.	มีการฝึกฝน ส่งเสริมอาชีพ และจัดหางานรองรับ	18
	รวม	66
	3.ด้านสภาพครอบครัว	
1.	ครอบครัวควรทำหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนและให้ความอบอุ่น	30
2.	ครอบครัวมีความสามัคคี ให้ความรักความเข้าใจ	15
	รวม	45

จากตารางที่ 4.42 พบว่าผู้ต้องขังสตรีได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิด ข้อที่ได้เสนอมากที่สุด คือด้านสภาพครอบครัว เรื่องครอบครัวควรทำหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนและให้ความอบอุ่น รองลงมาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เรื่องรัฐบาลควรแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ให้คนมีการศึกษา และข้อเสนอน้อยที่สุดคือด้านร่างกายและจิตใจเรื่องคนในชุมชนควรให้โอกาสผู้ที่กระทำผิด ให้ความอบอุ่นไม่รังเกียจ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ สมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ประชากรที่ศึกษาได้แก่ผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 180 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยหลักการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ และการสุ่มแบบง่ายโดยวิธีการจับสลาก ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 125 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขังสตรี ซึ่งเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด 3 ด้านได้แก่ ด้านร่างกายและจิตใจ ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ด้านสภาพครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากงานวิจัย มีข้อคำถาม 18 ข้อใช้วิธีการแบบ Likert Scale ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกว่ามีความคิดเห็นต่อข้อความนั้น

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้ตามความเป็นจริง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ต้องขังสตรีเรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ในส่วนของแบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.87 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูงเหมาะในการนำไปใช้ในการวิจัยและนำแบบสอบถามดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความอนุเคราะห์จากผู้บัญชาการเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยออกทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ครบตามจำนวน 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.0 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคแอสควร์

ต่อไปนี้จะสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา“ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช” สรุปผล ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้ต้องขังสตรีทั้งหมด 125 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาอายุ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.0 และน้อยที่สุดมีอายุ 41 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมาไม่มีสถานภาพ หย่าหรือหม้าย คิดเป็นร้อยละ 32.8 น้อยที่สุดเป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 25.6 ส่วนใหญ่มีบุตร 1 – 2 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาไม่มีบุตรและมีบุตร 3 คนขึ้นไปเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 28.8 กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพก่อนต้องโทษคือค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาคือเกษตรกรกรรมหรือรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 31.2 และน้อยที่สุดไม่มีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 13.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมา มีรายได้สูงกว่า 10,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.4 และน้อยที่สุดมีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.4 กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดต้องโทษคดียาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 84.0 รองลงมาคือคดีอื่น ๆ ได้แก่คดีฆ่าคนตาย พยายามฆ่า ลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 16.0

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ต้องขังสตรี กระทำผิดจากปัจจัยด้านด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้าน

สภาพครอบครัวและน้อยที่สุดคือด้านร่างกายและจิตใจ เมื่อพิจารณารายชื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ด้านร่างกายและจิตใจ

ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าข้อกระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียดมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาข้อกระทำผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาปบุญคุณโทษมีเพียงข้อกระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านครอบครัวจำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดข้อกระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก รองลงมาข้อ

กระทำผิดเพราะครอบครัวมีการถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง ครอบครัวตามใจไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิดและกระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อ กระทำผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษาและข้อกระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. อายุของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ซึ่ง ไม่ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้

2. สถานภาพสมรสของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้
3. จำนวนบุตรของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้
4. อาชีพก่อนต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้
5. รายได้ก่อนต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้
6. คดีที่ต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

ผู้ต้องขังสตรีได้เสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรี ดังนี้

1. ผู้ต้องขังสตรีได้เสนอปัญหาที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิด ดังนี้ ปัญหาที่ได้เสนอมากที่สุด คือด้านสภาพครอบครัวเรื่องครอบครัวไม่สมบูรณ์ มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูบุตร รองลงมาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เรื่องมีฐานะยากจน ไม่มีงานทำกู้เงินนอกระบบ ต้องหาเงินมาใช้หนี้ และปัญหาน้อยที่สุดคือด้านร่างกายและจิตใจเรื่องเกิดความเครียดมีความเป็นอยู่ที่ลำบากมีความกดดันบีบคั้น
2. ผู้ต้องขังสตรีได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการกระทำผิด ข้อเสนอแนะที่ได้เสนอมากที่สุด คือด้านสภาพครอบครัว เรื่องครอบครัวควรทำหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนและให้ความอบอุ่น รองลงมาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เรื่องรัฐบาลควรแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ให้คนมีการศึกษา และข้อเสนอแนะที่น้อยที่สุดคือด้านร่างกายและจิตใจเรื่องคนในชุมชนควรให้โอกาสผู้ที่กระทำผิด ให้ความอบอุ่นไม่รังเกียจ

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช” อภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ต้องขังสตรี กระทำผิดจากปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ด้านสภาพ

ครอบครัวยุคใหม่และด้านร่างกายและจิตใจ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการกระทำผิด คือ ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยเชื่อว่า ส่วนหนึ่งของการกระทำผิดเกิดจากความยากจน เพราะเมื่อคนจนทำให้เขาได้รับความเดือดร้อน จนต้องตัดสินใจกระทำผิด และส่วนหนึ่งเกิดจากการคบค้าสมาคมกับคนชั่ว ทำให้เกิดการเห็นผิดเป็นชอบ ซึ่งในส่วนนี้เกิดจากความอ่อนแอของสถาบันทางสังคม ด้านสภาพครอบครัวเกิดจากการมีบุตรมาก มีภาระต้องเลี้ยงดู ขาดการดูแลเอาใจใส่จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ในทางที่ผิด และด้านร่างกายและจิตใจ เชื่อว่า คนกระทำผิดไม่อาจยับยั้งชั่งใจของตนเองได้ ทำให้เกิดความโลภ ความโกรธ ความหลง ขาดการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เกิดการกระทำผิด สอดคล้องกับการศึกษาของภักดี สุรภักดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเพิ่มขึ้น: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางจังหวัดทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจ พบว่าปัจจัยที่มีผลอยู่ในระดับปานกลางต่อการเพิ่มขึ้นของผู้ต้องขังสตรี และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สราวุธ สอนสนาม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านสภาพส่วนบุคคลและร่างกาย ด้านครอบครัว ด้านสังคมและเศรษฐกิจตามลำดับ

ด้านร่างกายและจิตใจ

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านร่างกายและจิตใจ จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อพบว่าข้อกระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียดมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาข้อกระทำผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณโทษมีเพียงข้อกระทำผิดเพราะมีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยสอดคล้องกับการศึกษาของ ภักดี สุรภักดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเพิ่มขึ้น: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางจังหวัดทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจ พบว่าปัจจัยที่มีผลอยู่ในระดับปานกลางต่อการเพิ่มขึ้นของผู้ต้องขังสตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสังคมปัจจุบันต้องแก่งแย่ง แข่งขันกันทำมาหากิน ไม่ว่าจะโดยวิธีใดเพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่าย จึงห่างไกลจากศาสนา เมื่อมีปัญหาในครอบครัวไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้จึงเกิดความเครียด และเมื่อกระทำผิดจึงไม่ได้นึกถึงในเรื่องของบาป บุญคุณโทษ ขาดสติ เพิกเฉยละเลยต่อการนำเอาหลักธรรม

ทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวัน จึงเกิดการกระทำผิดและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สราวุธ สอนสนาม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านสภาพส่วนบุคคลและร่างกาย ด้านครอบครัว ด้านสังคมและเศรษฐกิจตามลำดับ

ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ข้อกระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว อยู่ในระดับมากรองลงมาข้อกระทำผิดเพราะเพื่อนชักชวนหรือทำตามเพื่อน ส่วนข้ออื่นๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ ภักดี สุรภักดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเพิ่มขึ้น: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางจังหวัดทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจ พบว่าปัจจัยที่มีผลอยู่ในระดับปานกลางต่อการเพิ่มขึ้นของผู้ต้องขังสตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ต้องขังสตรีประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ มีรายได้น้อย ต้องเลี้ยงดูตัวเองและบุตร ประกอบกับอาศัยอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีปัญหาทางด้านสังคมแวดล้อมด้วยคนที่กระทำผิด จึงเป็นเหตุให้ตนเองต้องกระทำผิดจากการที่เพื่อนชักชวนหรือตนเองทำตามเพื่อนสอดคล้องกับแนวคิดของ นवलจันทร์ ทัศนชัยกุล กล่าวถึงสาเหตุการเกิดอาชญากรรมจากปัจจัยทาง เศรษฐกิจว่า ความยากจนขาดแคลนความขัดสนในปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต ความยากจนเป็นบ่อเกิดของความทุกข์ยาก เดือดร้อน ขาดแคลนในสิ่งที่จำเป็น คนต้องดิ้นรนหาทางออกเพื่อ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน อดอยาก ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ คนที่ขาดแคลนจึงกล้ากระทำผิด ได้ง่าย การว่างงานสภาพการไม่มีงานทำที่แน่นอนมั่นคง รายได้ไม่เพียงพอ เป็นปัจจัยทำให้คนประกอบอาชญากรรม การว่างงานเป็นสาเหตุพื้นฐานและมีสาเหตุสนับสนุน เช่น การคบคน ที่ค้ายาเสพติด มั่วสุ่มอบายมุข ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีส่วนช่วยให้คนกระทำผิดได้ง่าย และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ัญญาพร คงจันทร์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี” จากผลการศึกษาพบว่าผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรสจะเป็นหม้ายหรือหย่าร้าง ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาทและรายได้ที่ได้รับไม่พอกับค่าใช้จ่าย

สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำเนื่องจากสังคมไม่ยอมรับ มีปัญหาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ด้านครอบครัว

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดด้านสภาพครอบครัว จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นที่มิต่อปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดข้อกระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก รองลงมาข้อ

กระทำผิดเพราะครอบครัวมีการถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง ครอบครัวตามใจ ไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิดและกระทำผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อ กระทำผิดเพราะพ่อแม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปกป้องและข้อกระทำผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ต้องขังสตรีต้องหาเงินมาจุนเจือครอบครัวเลี้ยงดูบุตร มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สภาพครอบครัวไม่อบอุ่นมีการทะเลาะเบาะแว้ง ขาดการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน จึงเป็นเหตุให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุชา จันทร์เอม ที่ว่าสถาบันครอบครัวเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดของบ้าน ถ้าภายในบ้านหรือครอบครัวมีความสุข ทุกคนมีความสามัคคีกันดี บิดามารดามีความห่วงใยในตัวลูกเอาใจใส่เลี้ยงดู และอบรมป้อนนิสัยในทางที่ดีให้แก่บุตร และทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุตรยอมทำให้บุตรเกิดความรักพ่อแม่ มีความอบอุ่น มีแต่ความสุข รวมทั้งรับแต่สิ่งที่ดีงามเข้ามาในชีวิต ทำให้เด็กเจริญเติบโตด้วยดี แต่ในทางตรงข้ามหากครอบครัวมีบิดามารดาที่ไม่มีความสามัคคี มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ เด็กก็ยอมรับนิสัยก้าวร้าว ชอบวิวาทหรือเด็กที่ขาดพ่อแม่ ก็ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่นและเกิดมีปัญหาในทางความประพฤติได้ สอดคล้องกับการศึกษาของสรารุช สอนสนาม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของเด็กละเลยวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลเหตุจูงใจในการทำความผิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านสภาพส่วนบุคคลร่างกาย ด้านครอบครัว และด้านสังคมและเศรษฐกิจตามลำดับ

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษและคดีที่ต้องโทษกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. อายุของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ต้องขังสตรีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำผิดคดียาเสพติด ซึ่งปัจจุบันยาเสพติดได้แพร่ระบาด เข้า

ไปในชุมชน โดยเฉพาะชุมชนแออัดทำให้ผู้ต้องขังสตรีที่เคยอาศัยอยู่ในชุมชนได้รับการเรียนรู้ พฤติกรรมการจำหน่ายยาเสพติด จากผู้ที่ค้ายาเสพติดในชุมชนจึงเป็นการถ่ายทอดพฤติกรรม การกระทำผิด ทำให้เห็นว่าการกระทำผิดเป็นเรื่องธรรมดา ยาเสพติดแพร่กระจายไปในทุกกลุ่มอายุ จึง มีผลให้อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุমন ทวีวัฒนศรีสุข ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง“การกระทำผิดของหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีค้ายาบ้าในทัณฑ สถานหญิงกลาง” จากผลการวิจัยพบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีค้ายาบ้า และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพาพรรณ อุทุมพร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การติดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง” ผลการศึกษาพบว่า อายุของ ผู้ต้องขัง ในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลางที่ผู้ต้องขังไม่มีความสัมพันธ์ทำให้ผู้จำหน่ายยาเสพติดกระทำ ความผิด

2. สถานภาพของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด ทั้งนี้อาจ เนื่องจาก ปัจจุบันบทบาทของสตรีที่จะต้องรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัวมีมากขึ้น ผู้ต้องขังสตรีที่มีสถานภาพสมรสหรือมีสถานภาพหย่า หย่าร้าง ส่วนใหญ่มีบุตรที่จะต้องเลี้ยงดู ประกอบกับมีรายได้น้อยดังนั้นเมื่อกระทำผิดผู้ต้องขังสตรีจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้กระทำผิด สอดคล้อง กับการศึกษาของ สุমন ทวีวัฒนศรีสุข ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง“การกระทำผิดของหญิง : ศึกษาเฉพาะ กรณีค้ายาบ้าในทัณฑสถานหญิงกลาง” จากผลการวิจัยพบว่าสถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับ การกระทำผิดในคดีค้ายาบ้า

3. จำนวนบุตรของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด ทั้งนี้อาจ เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งในอดีตผู้ที่ทำหน้าที่ในการทำมาหากินเลี้ยงดูครอบครัว คือผู้ชาย แต่ปัจจุบันผู้ต้องขังสตรีต้องทำมาหากินเลี้ยงดูครอบครัวซึ่ง ส่วนใหญ่มีบุตรที่จะต้อง เลี้ยงดู โดยธรรมชาติสตรีจะมีความผูกพันต่อครอบครัว เมื่อครอบครัวประสบปัญหาทางด้าน เศรษฐกิจ เกิดความเครียดจึงเป็นเหตุทำให้ผู้ต้องขังสตรีมีการตัดสินใจกระทำผิด สอดคล้องกับ แนวคิดของ ณรงค์ เสงี่ยมประสา ที่ว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไปมีอาชีพต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย การติดต่อสัมพันธ์กันเปลี่ยนไป ผู้คนต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อช่วยเหลือตนเอง วิถีชีวิต แบบใหม่อาจทำให้มีปัญหาในการปรับตัวและมีปัญหาทางเศรษฐกิจ

4. อาชีพก่อนต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด ทั้งนี้อาจ เนื่องจาก ผู้ต้องขังสตรีมีอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก และบางรายก็รับจ้าง มี รายได้น้อย จึงทำให้ต้องกระทำความผิด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุমন ทวีวัฒนศรีสุข ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง“การกระทำผิดของหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีค้ายาบ้าในทัณฑสถานหญิงกลาง” จาก ผลการวิจัยพบว่าอาชีพก่อนต้องโทษ ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดในคดีค้ายาบ้าและยัง

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โสภณ ธิตธิธรรมพฤษ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง“ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้า: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง” ผลการวิจัยพบว่า อาชีพ ผู้ต้องขังไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. รายได้ก่อนต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้ต้องขังสตรีส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทประกอบกับมีภาระที่จะต้องเลี้ยงบุตรและครอบครัว อย่างไรก็ตามจากการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.0 มีรายได้ สูงกว่า 10,000 บาท แต่ก็ยังกระทำผิดในคดีค้ายาเสพติด ทั้งนี้อาจเนื่อง มาจากสตรีเหล่านี้ เป็นพวกวัตถุนิยม ชอบความหรูหราฟุ่มเฟือย จึงต้องหารายได้ให้เพิ่มขึ้นโดยวิธีลัด นั่นคือการเป็นผู้ค้ายาเสพติด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขาดการควบคุมตนเองหรือกลไกการควบคุม ภายในอ่อนแอ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกลไกการควบคุม (Containment Theory) ของ Walter C. Reckless และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพาพรรณ อุทุมพร ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การติดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง” ผลการศึกษาพบว่ารายได้ของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลางที่ต้องขังไม่มีความสัมพันธ์ทำให้ผู้จำหน่ายยาเสพติดกระทำความผิดและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โสภณ ธิตธิธรรมพฤษ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง“ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง” ผลการวิจัยพบว่ารายได้ ผู้ต้องขังไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. คดีที่ต้องโทษของผู้ต้องขังสตรีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด โดยผู้ที่ต้องคดียาเสพติดมีปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดของผู้ต้องขังสตรีด้านนี้มากกว่าคดีอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ต้องขังสตรีส่วนใหญ่กระทำผิดในคดีค้ายาเสพติดซึ่งมีสาเหตุหลักจาก ปัญหาด้านครอบครัวและปัญหาด้านร่างกายและจิตใจ ส่วนผู้ต้องขังสตรีในคดีอื่น ที่ศึกษาเป็นคดีฆ่าคนตายพยายามฆ่า ซึ่งคดีเหล่านี้มาจากเหตุปัจจัยของความเครียด เกิดการทะเลาะเบาะแว้งในสังคม เช่นกัน ดังนั้นปัจจัยทางด้านสภาพครอบครัวและด้านร่างกายและจิตใจจึงมีความสัมพันธ์กับคดียาเสพติด จากปัจจัยด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเพราะว่า การค้ายาเสพติดนั้นเป็นการกระทำโดยตั้งใจ ใฝ่ตรง เพื่อต้องการเงินเป็นการกระทำความผิดที่ผู้ต้องขังสตรีได้เลือกที่จะกระทำด้วยตัวของผู้ต้องขังเอง ไว้แล้วเพราะว่าผู้ค้ายาเสพติดจะต้องเรียนรู้วิธี ขั้นตอนและกระบวนการในการค้ายาเสพติด ส่วนคดีอื่นอาจกระทำผิดจากสาเหตุของการบันดาลโทสะ ไม่ได้ใฝ่ตรงไว้ก่อนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีการเลือกของชีซาร์ เบกกาเรีย ที่ว่าการละเมิดกฎหมายของคนเกิดจากเหตุผลส่วนตัวหลาย เหตุผล รวมถึงความอยาก ความต้องการ ความโกรธ ความหึงหวง ความคับแค้น ความทิว เป็นต้น

และเมื่อเหตุผลส่วนตัวได้มีการชั่งน้ำหนัก ระหว่างการได้มาซึ่งผลประโยชน์ และผลที่ตามมาจากการประกอบอาชญากรรมแล้ว จึงจะเลือกกระทำสิ่งที่ต้องการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านร่างกายและจิตใจ ผู้ต้องขังกระทำผิดเพราะเกิดจากสภาวะของความเครียดและไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณโทษ ดังนั้นควรพัฒนาให้มีการบรรจุหลักสูตรทางพุทธศาสนาให้เป็นหลักสูตรการศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน เพื่อเป็นการกล่อมเกลาจิตใจและส่งเสริมให้มีความร่วมมือในระบบไตรภาคีได้แก่ บ้าน วัดและโรงเรียน เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและระลึกเมื่อจะกระทำ ความผิด

2. ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ผู้ต้องขังกระทำผิดกระทำผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว ดังนั้นรัฐบาลควรพัฒนาในการส่งเสริมประชาชนให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ทั้งหลักสูตรทางด้านวิชาการและหลักสูตรทางวิชาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้ที่เหมาะสมและแก้ไขปัญหาการว่างงาน เพื่อป้องกันการกระทำผิดที่อาจเกิดขึ้นได้

3. ด้านครอบครัว ผู้ต้องขังกระทำผิดกระทำผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหา ดังนั้นควรพัฒนาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และแนะนำวิธีการอบรมสั่งสอนภายในครอบครัวเพื่อให้บุคคลในครอบครัวมีพฤติกรรมไม่ขัดแย้งกับ กฎหมาย หรือ กฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคม เลือกรูปแบบการเลี้ยงดูบุตรให้เหมาะสม

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิดเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

2. ควรศึกษามูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขัง ในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- คุณ โทจันทร์. พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอ. พรินต์ติ้งเฮาส์, 2547.
- ชาย เสวิกุล. อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี อินเตอร์พรีนซ์, 2550.
- ณรงค์ เส็งประชา. ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2532.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม). นนทบุรี : พรทิพย์การพิมพ์, 2541.
- บรรเทิง พาพิจิตร. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์, 2547.
- ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). ธรรมนุญชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก จำกัด, 2541.
- พระพรหมมุนี. ธรรมปริทรรศน์. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชวิทยาลัย, 2544.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เฮาส์ ออฟ เคอร์มีสท์, 2547.
- ส่งศรี ชมภูวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2549.
- สมเกียรติ ต้นสกุล. ปัญหาสังคม. โครงการตำราวิชาการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2542.
- สมคิด รัตน์พันธุ์. หลักสังคมวิทยา. สุราษฎร์ธานี : ภาคสังคมวิทยาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2551.
- สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. จิตวิทยาเด็กเกร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2542.
- สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2541.

- สุพิศรา สุภาพ. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 23. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2546.
- เสริน ปุณณะหิตานนท์. การกระทำผิดในสังคม : สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- โสภา ชปิลมันน์. อาชญากรรม : ปัญหาที่ควรแก้ไขในปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2537.
- โสภา ชูพิกุลชัย. จิตวิทยาสังคมประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2524.
- สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์. การเสริมสร้างประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านทัณฑ์ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์, 2549.
- ลำลี รักสุทธิ. มงคลชีวิต 38 ฉบับร้อยแก้วและร้อยกรอง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนศึกษา, 2545.
- อณณพ ชูบำรุง. ทฤษฎีอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2532.

2. บทความในวารสาร

- ลูชิน คำกระเด็น. “พระมหากษัตริย์คุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานอภัยโทษ”. วารสารราชทัณฑ์. 2542 : 35.

3. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์และงานวิจัย

- จิรพัฒน์ พรหมสิทธิการ. “ปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา : ศึกษากรณีเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- ชัชว พุฒพิมพ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ผิดซ้ำของนักโทษหญิงศึกษากรณีเรือนจำกลางอุบลราชธานี”. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.
- ณัฐภาพร คงจันทร์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี”. การศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.
- ทิพาวรรณ อุทุมพร. “การติดยาเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษบางเขน”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

- บวรรัตน์ สุวรรณประเสริฐ. “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.
- พิสมัย เกตุสุวรรณ. “ปัจจัยทางสังคมกับการกระทำผิดซ้ำของนักโทษหญิง:กรณีศึกษาทัณฑสถานหญิงกลาง”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- ภักดี สุรภักดี. “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีเพิ่มขึ้น: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางจังหวัดทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. การศึกษานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- บุษศักดิ์ ทองประพันธ์. “สาเหตุการกระทำผิดวินัยฯ เรือนจำกลางคลองเปรม”. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- รัชนิภรณ์ แก้วไพโรวัลย์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิง”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- ส้มแก้ว ภูระหงษ์. “ทัศนคติต่อสาเหตุการกระทำผิดวินัยฯ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- สมบุญ มาศประมุท. “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำๆ ในเรือนจำกลางบางขวาง”. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2547.
- สรารุช สอนสนาม. “มูลเหตุจูงใจในการทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- สุพัตรา สุภาพ. “การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกับศาลคดีเด็กและเยาวชน”. วิทยานิพนธ์ครูศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507.
- สุนน ทวีวัฒนศรีสุข. “การกระทำผิดของหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีค้ายาบ้าในทัณฑสถานหญิงกลาง”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- เสน่ห์ เสถียรพงศ์. “การก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

โสภณ ธิติธรรมพฤษ. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีจำหน่ายยาบ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง”. รายงานวิจัยการอบรมหลักสูตร “ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.)”. วิทยาลัยการยุติธรรม : กระทรวงยุติธรรม, 2544.

อัจฉราพรรณ เทชะบูรณ์. “การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ณ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525.

4. เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช. “รายงานผู้ต้องขังหญิงเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ณ วันที่ 31 มกราคม 2552”. นครศรีธรรมราช : เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช, 2552, อัดสำเนา.

5. ภาษาอังกฤษ

Bandura, A. *Aggression : A social learning analysis*. Englewood Cliffs. NJ : Prentice-Hall, 1973.

Cohen, Albert K. *Delinquent Boys: The Culture of the Gang*. Glencoe. IL: Free Press, 1955.

Cohen, A. E. *Deviance and control*. New Jersey : Prentice – Hall, 1965.

Frederic M. Thrasher. *The Gang: a study of 1313 gangs*. Chicago : University of Chicago Press, 1927.

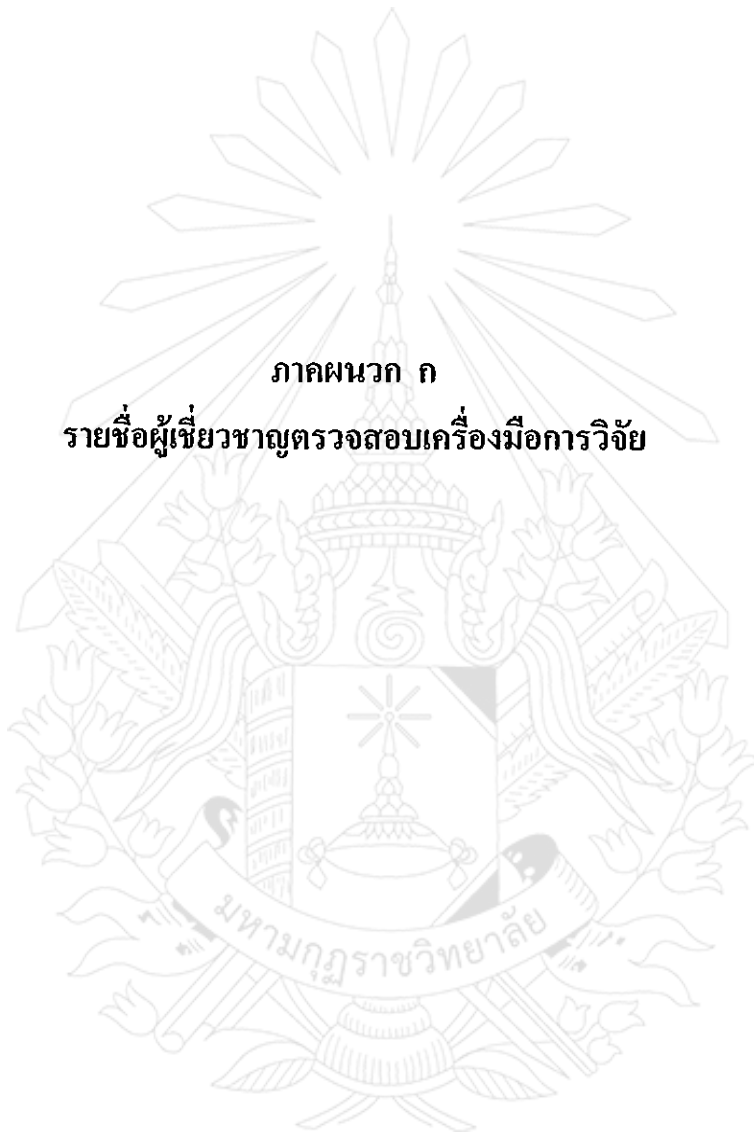
Merton, R.K. *Social Theory and Social Structure*. New York : McmillianCompany, 1968.

Sutherland, E. and DR. Cressey. *Criminology*. 10th ed. New York : Lippincott, 1987.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศร ๖๐๑๔ (๒.๕.๑) / ๖๑๔๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราชศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายพิทยา จินรัตน์ นักทัศนวิทยา ๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายพัชรพล แสงจันทน์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อทำเสนอเป็นสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช” โดยมี ดร. เฉลิมชาติ ตรีทรัพย์ เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว

ในการนี้จึงขอเชิญท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือ ที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบเรียนมาพร้อมกันนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบคุณอนุโมทนามา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระเทพวราจารย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี

ที่ ศร ๖๐๑๔ (๒.๕.๑) / ๑๔๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราชศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.โอภาส อ่อนทองกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายพัชรพล แสงจันทน์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อทำเสนอเป็นสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช” โดยมี ดร. เฉลิมชาติ ตรีทรัพย์ เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว

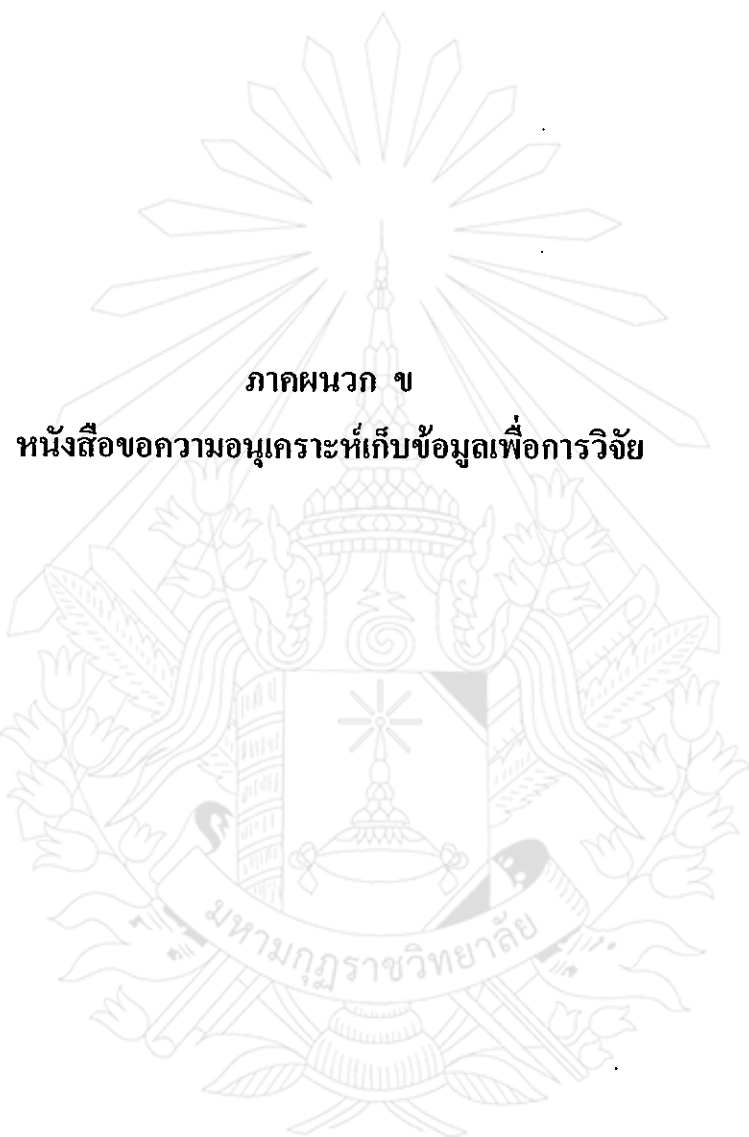
ในการนี้จึงขอเชิญท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือ ที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบเรียนมาพร้อมกันนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบคุณอนุ โมทนามา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระเทพวราจารย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๐๑๔ (๒.๕.๑) / ๑๑๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราชศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐

๓๐ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายเสริมเกียรติ กิระติพันธ์ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๒๕ ชุด

ด้วย นายพัชรพล แสงจำนงค์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อทำเสนอเป็นสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช” โดยมี ดร. เดชชาติ ตรีทรัพย์เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่ง โครงร่างสารนิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว

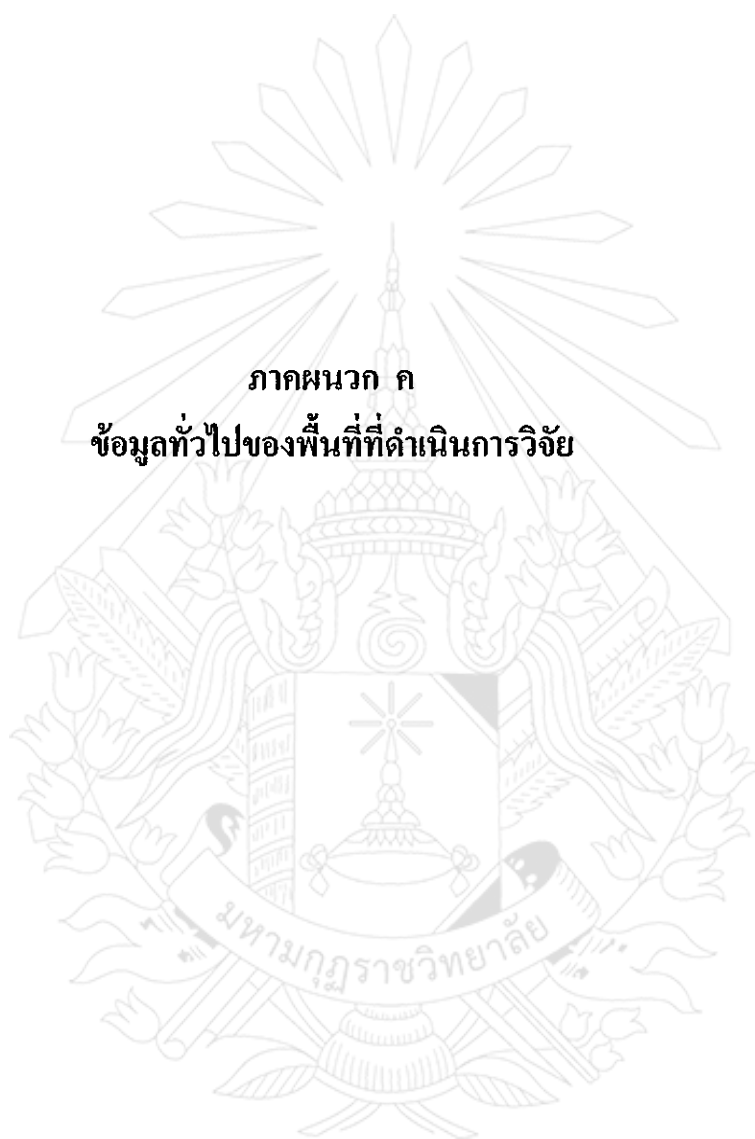
ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้ นักศึกษาได้ เก็บแบบสอบถามจากประชาชนในเขตพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาในการจัดเก็บข้อมูลครั้งนี้ตามที่เห็นสมควรและขอขอบคุณอนุโมทนามา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระเทพวราจารย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก
ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ดำเนินการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ดำเนินการวิจัย

ประวัติเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ ม.4 ต.นาพรุ อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช เป็นราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม สร้างขึ้นก่อน พ.ศ. 2440 ปัจจุบันมีอายุกว่า 106 ปี แต่เดิมตั้งอยู่ตรงข้ามวัดเสมามือง ต.ในเมือง จ.นครศรีธรรมราช มีกำแพงกันด้วยไม้ใหญ่ทั้งลำ มีผู้คุมชื่อนายเล็ก ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า "ตะรางนายเล็ก" ในปี พ.ศ. 2440 ได้ย้ายไปสร้างใหม่ที่บริเวณป้อมกำแพงเมืองด้านทิศเหนือ เรียกว่า เรือนจำประจำเมืองนครศรีธรรมราช มีพระธำมรงค์ชื่อว่า นายคล้าย (ไม่ทราบนามสกุล) แต่ด้วยเหตุที่ตั้งของเรือนจำฯ ไม่สะดวกแก่การสัญจรของราษฎร ในปี พ.ศ. 2452 จึงได้ย้ายไปสร้างใหม่ที่บริเวณตรงข้ามหน้าวัดพระคลัง (ที่ทำการของเรือนจำเดิม) เป็นกำแพงก่อด้วยอิฐที่รื้อมาจากกำแพงเมืองนครศรีธรรมราช ฉาบปูนทั้งด้านนอกด้านในมีความสูงประมาณ 6 ศอก มีป้อมรักษาการ 4 ป้อม ตามมุมกำแพง 4 ทิศ ภายในเรือนจำฯ มีเนื้อที่ 18 ไร่ 2 งาน 26 ตารางวา พระธำมรงค์ของเรือนจำฯ แห่งนี้ คือ ขุนพัฒน์อาญา หมื่นรุกขไพรี หลวงพิสัยฯ หลวงจรรุฯ และหลวงสมุทนต์อภัยวงศ์ ตามลำดับ พร้อมทั้งได้ก่อสร้างป้อมรักษาการณ์เพิ่มขึ้นอีก 1 ป้อม และเสริมกำแพงให้สูงขึ้นอีก 2 ศอก ด้วย

ในปี พ.ศ. 2494 กรมราชทัณฑ์ ได้ยกฐานะขึ้นเป็นเรือนจำกลางประจำเขตนครศรีธรรมราช มีผู้บังคับบัญชาตำแหน่ง ผู้บัญชาการเรือนจำ ในปี พ.ศ. 2503 กรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดให้เปลี่ยนชื่อเป็น เรือนจำเขตนครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2516 ก็ได้กำหนดให้เปลี่ยนชื่อใหม่อีกครั้งเป็น "เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช" เนื่องจากที่ตั้งของเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช (แห่งเดิม) อยู่ใจกลางเมือง ติดถนนราชดำเนิน มีพื้นที่ภายในคับแคบ ไม่สามารถรองรับจำนวนเพิ่มอย่างรวดเร็วของผู้ต้องขังได้ กอปรกับมีอายุการใช้งานยาวนานถึง 92 ปี (พ.ศ. 2452-2544) ทำให้ไม่เหมาะสมกับการควบคุมและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักทัณฑ์วิทยา กรมราชทัณฑ์ จึงขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ "ห้วยพระ" ม.7 ต.นาพรุ อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช ก่อตั้งเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช (ปัจจุบัน)

สภาพลักษณะทางกายภาพของเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

- ภูมิประเทศของเรือนจำกลางนครศรีธรรมราชปัจจุบัน ตั้งอยู่เลขที่ 102 ม.7 ต.นาพรุ อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช
- ขนาดเนื้อที่ทั้งหมด 329 ไร่ 54 ตารางวา แบ่งเป็นพื้นที่ภายในเรือนจำฯ 62 ไร่ 1 งาน 2 ตารางวา ซึ่งมีสิ่งปลูกสร้างประกอบด้วย บ้านพักข้าราชการ 6 หลัง อาคารชุด 6 หลัง จำนวน 168

หน่วย และอาคารที่ทำการและบ้านพักเจ้าหน้าที่ของสถานที่ควบคุมตัวระหว่างรอตรวจพิสูจน์ผู้ติดยาเสพติดอีกส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีเนื้อที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแลอีก 2 แห่ง คือที่ดินที่เป็นที่ตั้งทัณฑสถานเปิดเขาหลวง อ.ร่อนพิบูลย์ จ.นครศรีธรรมราช ระยะทางจากเรือนจำฯ 21 กม. มีพื้นที่ 98 ไร่ 2 งาน และที่ดินที่เป็นที่ตั้งบ้านพักข้าราชการ (เรือนจำแห่งเดิม) อยู่ใน ต.โพธิ์เสด็จ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งมีพื้นที่ 16 ไร่ 30 ตารางวา

- ระบบความมั่นคงของเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช มีกำแพงคอนกรีตเสริมใยเหล็ก สูง 7 เมตร ความยาวโดยรอบเรือนจำฯ 1365 เมตร มีป้อมรักษาการบนแนวสันกำแพง 3 ป้อม ภายในแบ่งพื้นที่ออกเป็น 8 แคน แต่ละแคนมีกำแพงคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง 5 เมตร เป็นเขตกันอีกชั้นหนึ่ง บริเวณแนวสันกำแพงติดตั้งระบบสายไฟฟ้าแรงสูงและลวดหนามทึบเพลิง, ระบบสัญญาณเตือนภัยรอบบริเวณ, ระบบตรวจจับความเคลื่อนไหว, และติดตั้งกล้องวงจรปิดโทรทัศน์ตามจุดต่าง ๆ อีก 239 ตัว

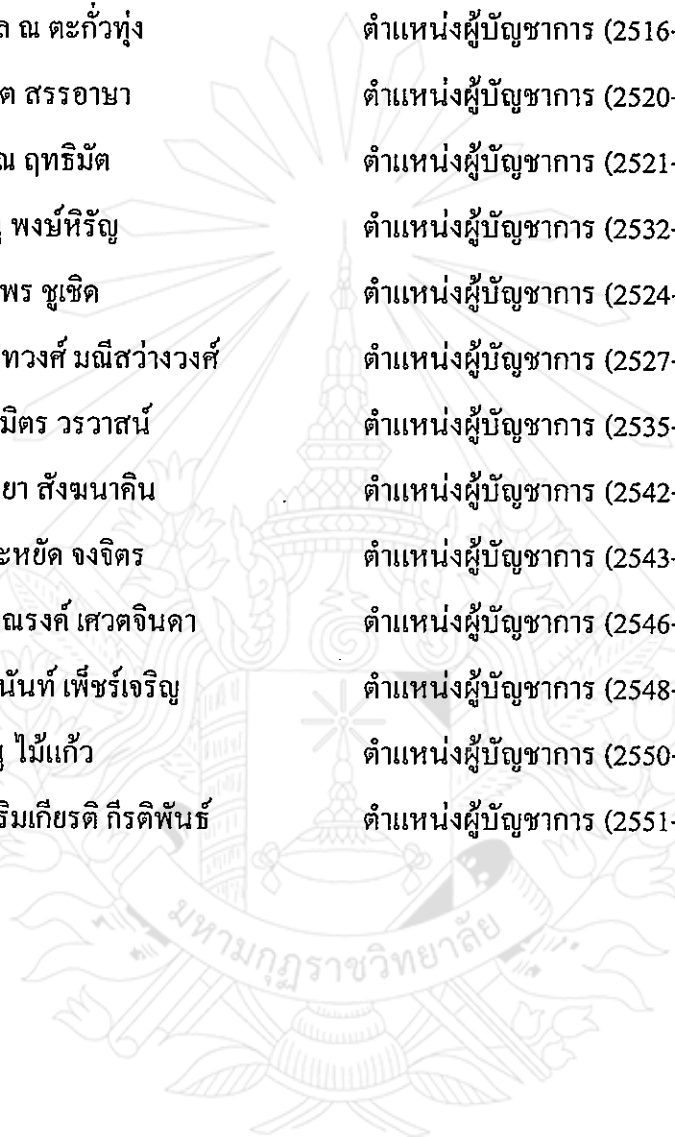
- ความจุมาตรฐานของเรือนจำกลางนครศรีธรรมราชที่รับได้ 3500 คน แบ่งเป็นผู้ต้องขังชาย 3250 คน ผู้ต้องขังหญิง 250 คน

- ความจุเฉลี่ยของเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช อยู่ที่ ชาย 3500 คน หญิง 250 คน จำนวนผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ปัจจุบันมีผู้ต้องขังที่อยู่ในการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล จำนวนทั้งสิ้น 3816 คน เกินความจุมาตรฐานถึง 312 คน คิดเป็นอัตราส่วน เจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขัง 1:22 ซึ่งอัตราส่วนมาตรฐานสากลอยู่ที่ 1:5 มาตรฐาน ก.พ. อยู่ที่ 1:10

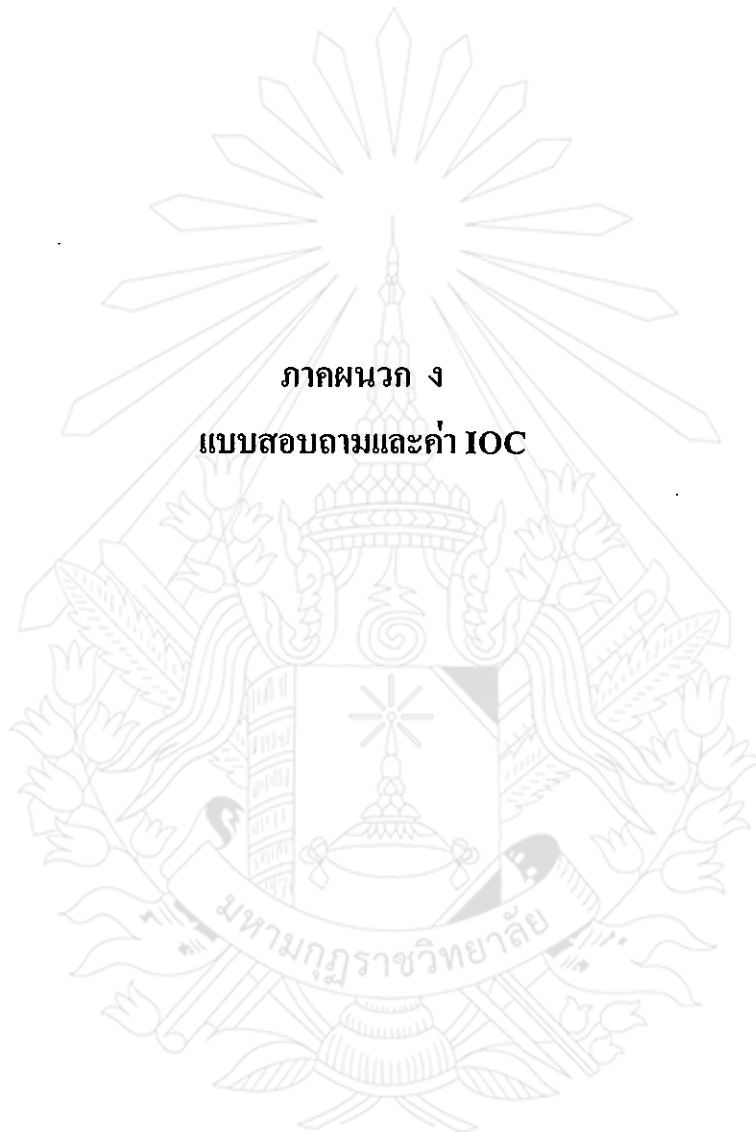
ทำเนียบผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

1. นายคล้าย (ไม่ปรากฏนามสกุล)	ตำแหน่งพะทำมระรง (2440-2444)
2. ชุนพัฒน์อาญา	ตำแหน่งพะทำมระรง (2444-2456)
3. หมื่นรุกโพธิ์	ตำแหน่งพะทำมระรง (2456-)
4. หลวงพิชัย (ไม่ทราบราชทินนาม)	ตำแหน่งพะทำมระรง
5. หลวงจระ (ไม่ทราบราชทินนาม)	ตำแหน่งพะทำมระรง
6. หลวงสมุทรอภัยวงศ์	ตำแหน่งพัศดี (2472-2484)
7. นายสมพงษ์ ปาลกวงส์ ณ อยุธยา	ตำแหน่งพัศดี
8. นายไม้ นันทมานพ	ตำแหน่งพัศดี
9. นายพันธ์ สายตระกูล	ตำแหน่งพัศดี

10. นายเจือบุญ วงศ์รัตน์	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2494-2499)
11. นายเชาว์ เจริญพงษ์	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2499-2500)
12. นายมนตรี จันทรรณิก	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2500-2507)
13. นายโกศล สุพงษ์ธร	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2507-2516)
14. นายถวิล ณ ตะกั่วทุ่ง	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2516-2520)
15. นายพิชิต สรรอาษา	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2520-2521)
16. นายอรุณ ฤทธิมัต	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2521-2522)
17. นายมณู พงษ์หิรัญ	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2532-2524)
18. นายสมพร ชูเชิด	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2524-2527)
19. นายสนิทวงศ์ มณีสว่างวงศ์	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2527-2535)
20. นายสมมิตร วรवासัน	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2535-2542)
21. นายพิทยา สังฆนาคิน	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2542-2543)
22. นายประหัด จงจิตร	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2543-2546)
23. นายชัยณรงค์ เสวตจินดา	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2546-2548)
23. นายชุตินันท์ เฟ็ชร์เจริญ	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2548-2549)
24. นายธนู ไม้แก้ว	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2550-2550)
25. นายเสริมเกียรติ กิรติพันธ์	ตำแหน่งผู้บัญชาการ (2551-ปัจจุบัน)

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามและคำ IOC

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะ
กรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นโดยรวมของท่าน เพื่อใช้ในการจัดทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขา รัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามอย่างเป็นอิสระ ตามความคิดเห็นที่เป็นจริงมากที่สุด และขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ รวมทั้งอธิบายรายละเอียด เหตุผล และความต้องการของท่านอย่างเต็มที่ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยและศึกษาเท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำผิด
3. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณในความกรุณาให้ข้อมูล

นายพัชรพล แสงจันทน์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขา รัฐศาสตร์การปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
ข้อความ

1. อายุ

1. 20 - 30 ปี 2. 31 - 40 ปี
 3. 40 ปีขึ้นไป

2. สถานภาพสมรส

1. โสด 2. สมรส
 3. หย่า / หม้าย

3. จำนวนบุตร

1. ไม่มีบุตร 2. บุตร 1 - 2 คน
 3. 3 คนขึ้นไป

4. อาชีพก่อนต้องโทษ

1. ไม่มีงานทำ 2. เกษตรกรรม / รับจ้าง
 3. ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

5. รายได้ก่อนต้องโทษ

1. ต่ำกว่า 5,000 บาท 2. 5,001 - 10,000 บาท
 3. สูงกว่า 10,001 บาท

6. ท่านต้องโทษคดี

1. ยาเสพติด 2. คดีอื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำความผิด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่านมาก

ที่สุดเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

มากที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

มาก หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ปานกลาง หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

น้อย หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำความผิด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านร่างกายและจิตใจ กระทำความผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณโทษ					
2	กระทำความผิดเกิดจากสภาวะของความเครียด					
3	กระทำความผิดเพราะความจำเป็นหรือถูกบังคับให้กระทำ					
4	กระทำความผิดเพราะควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้					
5	กระทำความผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา					
6	กระทำความผิดเพราะความผิดปกติของร่างกาย					
7	ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม กระทำความผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือครอบครัว					
8	กระทำความผิดเพราะติดการพนัน อดายมุข					
9	กระทำความผิดเพราะต้องการทำตามเพื่อน ถูกเพื่อนชักชวน					
10	กระทำความผิดเพราะเห็นคนรอบข้างในสังคม กระทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ					

ข้อที่	ปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังสตรีกระทำความผิด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	กระทำความผิดเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ					
12	กระทำความผิดเพราะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่ดีมีแหล่งอบายมุขเช่น ยาเสพติด โสเภณี บ่อนการพนัน					
13	ด้านสภาพครอบครัว กระทำความผิดเพราะสภาพครอบครัวมีปัญหาเศรษฐกิจ					
14	กระทำความผิดเพราะในครอบครัวมีการ ถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง					
15	กระทำความผิดเพราะครอบครัวตามใจไม่มีใครคอยปรามเมื่อกระทำผิด					
16	กระทำความผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก					
17	กระทำความผิดเพราะพ่อ แม่ไม่เคยเข้มงวดให้คำแนะนำ ปรึกษา					
18	กระทำความผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุคคลในครอบครัว					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิง เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
3.1 ด้านร่างกายและจิตใจ	3.1 ด้านร่างกายและจิตใจ ....
3.2 ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	3.2 ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ....
3.3 ด้านสภาพครอบครัว	3.3 ด้านสภาพครอบครัว ....

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อมูล
วันที่..... / ..... / .....

ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น			$\sum R$	ค่า IOC
		+1	0	-1		
1	ด้านร่างกายและจิตใจ กระทำความผิดเพราะไม่เข้าใจในเรื่องบาป บุญคุณโทษ	2	1		2	0.67
2	กระทำความผิดเกิดจากสภาวะของ ความเครียด	3			3	1
3	กระทำความผิดเพราะความจำเป็นหรือถูก บังคับให้กระทำ	1	1		2	0.67
4	กระทำความผิดเพราะควบคุมอารมณ์ตนเอง ไม่ได้	2	1		2	0.67
5	กระทำความผิดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา	2	1		2	0.67
6	กระทำความผิดเพราะความผิดปกติของ ร่างกาย	3			3	1
7	ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม กระทำความผิดเพราะต้องการเงินมาจุนเจือ ครอบครัว	3			3	1
8	กระทำความผิดเพราะติดการพนัน อดายมุข	3			3	1
9	กระทำความผิดเพราะต้องการทำตามเพื่อน ถูกเพื่อนชักชวน	3			3	1
10	กระทำความผิดเพราะเห็นคนรอบข้างใน สังคมกระทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ	3			3	1
11	กระทำความผิดเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อ ต่าง ๆ	2	1		2	0.67
12	กระทำความผิดเพราะอาศัยอยู่ใน สภาพแวดล้อมไม่ดีมีแหล่งอบายมุขเช่น ยาเสพติด โสเภณี บ่อนการพนัน	3			3	1

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			$\sum R$	ค่า IOC
		+1	0	-1		
13	ด้านสภาพครอบครัว กระทำความผิดเพราะสภาพครอบครัวมี ปัญหาเศรษฐกิจ	2	1		2	0.67
14	กระทำความผิดเพราะในครอบครัวมีการ ถกเถียงหรือทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง	2	1		2	0.67
15	กระทำความผิดเพราะครอบครัวตามใจไม่มี ใครคอยปรามเมื่อกระทำผิด	3			3	1
16	กระทำความผิดเพราะในครอบครัวมีบุตรมาก	3			3	1
17	กระทำความผิดเพราะพ่อแม่ไม่เคยเข้มงวด ให้คำแนะนำ ปรึกษา	3			3	1
18	กระทำความผิดเพราะลอกเลียนแบบ ทำตามบุ คคลในครอบครัว	3			3	1

หมายเหตุ.

ให้ +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ – สกุล : นายพัชรพล แสงจำนงค์
- วัน เดือน ปี เกิด : 5 กรกฎาคม 2497
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 18/4 ถนนสุราษฎร์ – ตะกั่วป่า
ตำบลเขาหัวควาย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- การศึกษา : ปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต
พ.ศ. 2525 : วิทยาลัยครูพระนคร กรุงเทพมหานคร
- หน้าที่การงาน : ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. 2521- ปัจจุบัน : ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานกักขังกลาง
จังหวัดนครศรีธรรมราช
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน : สถานกักขังกลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

